

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KÜLTÜR YÖNETİMİ

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**İSTANBUL İLÇELERİNDEKİ DEMOGRAFİK YAPININ, YEREL
YÖNETİMLERİN KÜLTÜR POLİTİKALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

“BAYRAMPAŞA BELEDİYESİ ÖRNEĞİ”

Özgenur Reyhan GÜLER

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Asu AKSOY

İstanbul, 2013

İstanbul İlçelerindeki Demografik Yapının Yerel Yönetimlerin Kültür Politikaları
Üzerindeki Etkileri:

Bayrampaşa Belediyesi Örneği

Özgenur Reyhan GÜLER

110677010

DR. AYÇA İNCE
Yrd. Doç. Dr. Deniz Ünal
Doç. Dr. Asu Aksoy

[Handwritten signatures]

Tezin Onaylandığı Tarih : 17/04/2013
Toplam Sayfa Sayısı : 99

Anahtar Kelimeler (Türkçe)

- 1) Çokkültürlülük
- 2) Yerel Yönetimler
- 3) Göçmen
- 4) Balkan
- 5) Bayrampaşa Belediyesi
- 6) Kültürel Strateji

Anahtar Kelimeler (İngilizce)

- 1) Multiculturalism
- 2) Local Authorities
- 3) Immigrant
- 4) Balkans
- 5) Bayrampaşa Municipality
- 6) Cultural Strategy

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince yardımlarını esirgemeyen, yol gösteren ve çalışmamın her adımında katkıda bulunarak çalışmamı şekillendiren tez danışmanım Doç. Dr. Asu AKSOY'a teşekkür ederim.

Gerek veri toplama, gerekse kaynak toplama aşamasında katkılarını ve bilgilerini esirgemeyen Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul 2. Bölge Milletvekili Sn. Hüseyin BÜRGE'ye, Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul 3. Bölge Milletvekili Sn. Feyzullah KIYIKLIK'a, Bayrampaşa Belediye Başkanı Sn. Atila AYDINER'e, Bulgaristan Türkleri Derneği (BULTÜRK) Başkanı Sn. Rafet ULUTÜRK'e, çalışma dönemim içerisinde bilgi ve tecrübesiyle bana yol gösteren ve desteklerini esirgemeyen Beyoğlu Belediyesi 1. Başkan Vekili, TURİNG Başkanı Sn. Dr. Bülent KATKAK'a teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak hayatımın her anında yanımda olan, beni destekleyen, yüreklendiren sevgili aileme; Yüksek İnşaat Mühendisi merhum babam Hayati GÜLER'e, dedem Nurettin KONMAZ'a ve omuzumdaki yükü sabırla paylaşan annem Gülten KONMAZ'a sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZET

İstanbul iç ve dış göç süreçleri bakımından değerlendirildiğinde, yüzyıllar boyu farklı ülkelerden göç alıyor olması bakımından hem tarihsel hem de sosyal ve kültürel tecrübeye sahip bir şehirdir. İçinde yaşadıkları şehire beraberinde getirdikleri ve aynı zamanda yeniden ürettikleri kültür, gelenek, örf-adet gibi değerlerinden dolayı göçmenler İstanbul'un önemli bir özelliğidir. Göçmenler göç ettikleri mekanlarda mevcut nüfusla birleşerek çok kültürlü bir yapıya mahal vermektedirler. Bu tezde anlatılmak istenen, İstanbul'a zamanla gelen göçmen grupların yoğun olarak yerleştiği bir ilçe olan Bayrampaşa ilçesini tanımak, buraya çeşitli dönemlerde Anadolu'dan ve Balkan ülkelerinden göç etmiş olan grupların ilçe yönetimi açısından değerlendirilmesi ve bir yerel yönetim modeli olarak Bayrampaşa Belediyesi'nin bu etnik çoğunluğa yönelik geliştirdiği kültürel yönetim stratejisini belirlemek olmuştur.

Araştırmada yoğunlukla, Balkan ülkelerinden İstanbul'a çeşitli göç dalgalarıyla farklı tarihlerde göç etmiş olanların, yoğun olarak yerleştikleri bölgelerden biri olan Bayrampaşa İlçesi'ndeki Balkan göçmenlerine yönelik yerel yönetim yaklaşımı esas alınmıştır. Bayrampaşa Belediyesi'nin yönetim stratejisi incelenirken, çokkültürlü nüfusların yönetiminde uygulanan asimilasyon, entegrasyon ve çokkültürlülük politikaları dünyadan örneklerle irdelenerek, teze konu olan Bayrampaşa Belediyesi'nin benimsediği kültürel strateji bu bağlamda incelenmiştir.

Birinci Bölümde Bayrampaşa ilçesinin tarihinden ve konumundan bahsedilmiş, İstanbul'un değişik zamanlarda iç ve dış göçlerle büyümesine, Bayrampaşa ilçesinin bu göçler sonucu uğradığı değişime ve çokkültürlü yapısına değinilmiştir.

İkinci Bölümde, Türkiye'de gelişen sosyal belediyecilik ve kültürel belediyecilik kavramlarına değinilerek belediyelerin sosyal ve kültürel yatırımları konusunda açıklamalarda bulunulmuş, kültürel belediyeciliği önemli kılan nedenler hakkında bilgiler verilmiş ve göçler sonucu oluşan kültürel çeşitliliğin, yerel yönetimler açısından nasıl değerlendirildiği anlatılmıştır. Yerel yönetimlerin kültürel çeşitliliği yönetme şekilleri, asimilasyon, entegrasyon, çokkültürlülük kavramlarıyla tespit edilmeye çalışılmış, bu bağlamda da Berlin'in çok kültürlü bir parçası olan Kreuzberg'in yönetim anlayışından ve projelerinden

örnekler verilmiştir. Bu bölümdeki çokkültürlü kent ve çokkültürlülük yaklaşımları uluslararası literatürden örneklerle pekiştirilmiştir.

Üçüncü Bölümde, Bayrampaşa Belediyesi'nin dünden bugüne siyasi stratejisi ve benimsediği çok kültürlülük anlayışı anlatılarak ilçesinde yaşayan etnik çoğunluğa karşı bakış açısı ve yaklaşımı analiz edilmiştir. Aynı zamanda belediyenin Balkan kökenli göçmenlere yönelik proje ve açılımları kronolojik olarak sıralanmıştır.

Dördüncü bölümde ise, Bayrampaşa ilçesinde bulunan Balkan hemşeri dernekleri hakkında bilgiler verilmiş ve yerel yönetimin çokkültürlülük yaklaşımında hemşeri derneklerinin rolü anlatılmıştır. Bayrampaşa Belediyesi'nin gerçekleştirdiği Balkan kültürüne ağırlık veren projelerin, yönetim stratejisi açısından değerlendirilmesi yapılarak gerçekleştirilen projelerin benimsenen kültürel politikaya katkısı irdelenmiştir.

Araştırma sonuçları ortaya çıkarmaktadır ki Bayrampaşa Belediyesi, belediye başkanı Hüseyin Bürge'nin 1994 - 2011 arasındaki 17 yıllık görevi süresince, Balkan nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bir yer olarak kültürel politikasını Balkan göçmeni olan vatandaşları üzerine kurmuştur. Bu dönemde çokkültürlülükten ziyade çoğunluğa yönelik bir anlayış benimsemiştir. Belediyenin kültür politikalarının önemli bir ağırlığı Balkan kökenli vatandaşlara ve bu vatandaşların geldikleri yerlere, bu yerlerle bağlantı kurması odaklı yapılmıştır. 2011 yılında ise belediye başkanının değişmesiyle yeni bir yönetim anlayışının ortaya çıktığı görülmüştür. Bu yeni anlayışla, ilçesinde yaşayan tüm farklı etnik gruplara hitap etmek amaçlanmış, zamanla oluşan çok kültürlü yapıyı koruyarak ilçede yaşayan mevcut sakinlerin kendi kültürlerini ifade etmelerini sağlayacak programlar önem kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çokkültürlülük, Yerel Yönetimler, Balkan, Bayrampaşa Belediyesi, Kültür Politikaları

ABSTRACT

When Istanbul is evaluated in regards of its internal and external immigration processes, it is a city having both historical and cultural experience since it allows immigrants from different countries over the centuries. Immigrants are important feature of Istanbul due to values such as culture, traditional, custom they bring about into the city they live and they reproduce. Immigrants combine with available population in places they immigrated and lead to multi-cultural structure. What is aimed to be explained in this thesis is to recognize Bayrampaşa county which is a county where immigrant groups came to Istanbul over time and settled heavily, to evaluate the groups immigrated from Anatolian and Balkan countries in various periods in terms of county management and to determine the cultural management strategy developed by Bayrampaşa Municipality as a local management model.

In the research, local management approach intended for Balkan imigrations in Bayrampaşa County which is one of the regions where ones who immigrated from Balkan countries into Istanbul with various immigration waves settled intensely was taken as a basis. While examining the management strategy of Bayrampaşa Municipality, assimilation, integration and multiculturalism policies applied in multicultural populations of Bayrampaşa Municipality were examined with samples from the world and cultural strategy adopted by Bayrampaşa Municipality which became the subject of thesis was discussed in this context.

In the first part, history and location of Bayrampaşa County were mentioned and also growth of Istanbul with internal and external immigrations in different times, change and multicultural structure of Bayrampaşa County as a result of these immigrations were discussed.

In the second part, social municipalism and cultural municipalism concepts developed in Turkey were mentioned, social and cultural investments of municipalities were explained, information was given regarding reasons making the cultural municipalism important and it was explained how cultural diversity caused by immigrations is evaluated in terms of local managements, management forms of municipalities for cultural diversity were tried to be determined by assimilation, integration and multiculturalism concepts and examples of Kreuzberg, an important multicultural part of Berlin, management understanding and projects

were given in this context. Multicultural city and multiculturalism approaches in this part were reinforced with examples from international literature.

In third part, political strategy and multiculturalism understanding from past to today adopted by Bayrampaşa Municipality were explained and point of view and approach against ethnical majority living in the county were analyzed. In the same time, project and expansions of municipality intended for immigrants were listed chronologically.

In the fourth part, information was given about Balkan fellow citizens' associations found in Bayrampaşa county and role of fellow citizens' associations in multiculturalism approach of local management was explained. Projects concentrating on Balkan culture realized by Bayrampaşa Municipality were evaluated in terms of management strategy and contribution of projects realized into cultural policy adopted was analyzed.

Research results reveal that Bayrampaşa Municipality built its cultural policy onto citizens who are Balkan immigrant as a place where Balkan population lives intensely during 17 years' term of office of Mayor Hüseyin Bürge between 1994 - 2011. In that period, an approach intended for majority rather than multiculturalism was adopted. An important part of cultural policies of Municipality focused on Balkan-rooted citizens and places where these citizens came from and their connections with these places. It was seen that new management understanding revealed with change of Mayor in 2011. It was aimed to address all different ethnical groups living in the county and programs that will provide current residents living in county to express by protecting the multicultural structure formed over time gained importance with this new approach.

Key Words: Multiculturalism, Local Authorities, Balkans, Bayrampaşa Municipality, Cultural Policy

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
GİRİŞ.....	1
ÇALIŞMANIN KAPSAMI.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM.....	4
1.1. Bayrampaşa İlçesi'nin Tarihi.....	4
1.2. Bayrampaşa İlçesi'nin Konumu.....	6
1.3. İstanbul'un Göçlerle Büyümesi.....	9
1.4. İstanbul'a Alınan Dış Göçler.....	11
1.5. İstanbul'a Balkan Göçleri.....	12
1.6. Bayrampaşa'nın Çokkültürlü Yapısı ve İlçeye Yapılan Göçler.....	15
İKİNCİ BÖLÜM.....	21
2.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı.....	21
2.2. Kültürel Belediyecilik Kavramı.....	23
2.2.1. Kültürel Belediyeciliği Önemli Kılan Nedenler.....	25
2.3. Kültürel Çeşitlilik, Göçmenler ve Yerel Yönetimler.....	26
2.4. Çokkültürlülüğün Yönetimi: Asimilasyon, Entegrasyon ve Çokkültürlülük Projeleri.....	29
2.4.1. Asimilasyon.....	29
2.4.2. Entegrasyon.....	30
2.4.3. Çokkültürlülük.....	32
2.5. Çokkültürlülük Politikası olarak Berlin Kreuzberg Örneği.....	35
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	39
3.1. Bayrampaşa Belediyesi'nin Çokkültürlülük Anlayışı.....	39

3.2. Bayrampaşa Belediyesi’nin Balkan Kökenlilere Yönelik Projeleri ve Açılımları.....	42
3.2.1. Balkanlarda Ramazan Projesi (Kardeşlik Sınır Tanımaz Projesi).....	44
3.2.2. “Hu Komşu Komşu” Projesi.....	50
3.2.3. Mostar Köprüsü.....	50
3.2.4. Balkan Forumu.....	52
3.2.4.1. Balkan Belediyeleri İşbirliği ve Dayanışma Ağı Çerçeve Protokolü.....	56
3.2.4.2. Forum’a Katılımcı Ülke ve Belediyeler.....	58
3.2.5. Gençtival Projesi.....	58
3.2.6. Balkan Kültür Merkezi.....	59
3.3. Bayrampaşa Belediyesi’nin Kardeş Şehirleri.....	59
3.4. Diğer projeler: 7 İklim 7 Renk Projesi.....	61
3.5. Kültürel Projelerin Mahiyeti ve Çokkültürlülük Açısından Değerlendirilmesi.....	62
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	65
4.1. Kültürel Çoğulluğun Yönetimi Açısından Hemşeri Dernekleri.....	65
4.2. Hemşeri Derneklerinin Projelere ve Yönetime Katkısı.....	68
4.3. Bayrampaşa’daki Balkan Hemşeri Dernekleri ve Faaliyetleri.....	70
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	73
5.1. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	73
TABLolar LİSTESİ.....	77
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	78
KISALTMALAR.....	79
KAYNAKÇA.....	80
EKLER.....	85

GİRİŞ

İstanbul, eskiden beri hareketli ve kozmopolit bir nüfusa sahip göç kenti olması itibariyle bir dünya şehridir.

Sahip olduğu konumu itibariyle uluslararası düzeyde göç veren ve göç alan bir şehir olmasıyla birlikte, yurtdışına işgücü ve yetiştirilmiş eleman göçü vermekte, diğer yandan da, Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerindeki yerel, siyasi ve ekonomik sorunların da etkisi ile insanların yoğun biçimde göç ettiği bir şehirdir ve nüfus artışlarını yoğunlukla göç hareketleri oluşturmuştur (Beldiceanu,1973). Bu bağlamda değişik zamanlarda yapılan değerlendirmelerde İstanbul nüfusunun Türkiye'nin doğum ortalamalarının altında bir doğurganlığa rağmen önemli bir nüfus artışına sahip olması; özellikle, 1960'lı yıllardan itibaren kendisini gösteren iç ve dış göçlere bağlı olarak ortaya çıkmıştır.

Göçle birlikte toplumsal ve kültürel ilişkilerin değişime uğradığı gerçeğine bakıldığında, göçmenler daha önce hiç bilmedikleri mekanlarda, bireylerle sosyal ve kültürel bağlamda yeni ilişkilere girmek zorunda kalmış ve süregelen eski ilişkilerinin önemi ve içeriği de değişime uğramıştır. Bir yandan sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını yeniden oturtmaya çalışırken öte yandan kendi kültürlerini yaşama ve yaşatma konusunda bir mücadeleye girmek zorunda kalmışlardır.

Zeytinburnu Belediyesi'nin "Göç ile Gelen Ailelerin Şehir Hayatına Adaptasyonu İçin Belediyeler Arası Diyalog" projesinde bahsedildiği gibi, Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerinden göç ile gelenlerin çoğu dini, ırkı, kültürü farklı milletlerin mensupları olsa dahi tarihi kültür bağlarımızın olduğu, yaklaşık 100 yıl öncesine kadar birlikte, Osmanlı İmparatorluğu altında yaşadığımız insanlardır (Zeytinburnu Belediyesi, 2009).

Her göçmen kitlesi, mutfaktan yemek adabına, konuşma aksanından giyim kuşam ve folklora, eğlenceden yas tutmaya kadar hemen her alanda yüzyıllar içerisinde oluşturdukları kendilerine has düşündükleri kültür değerlerini göç ettikleri mekânlara taşımış ve orada yaşatmaya çalışmıştır. Bir taraftan da gelişen yeni kültürel değerleri ve alışkanlıkları ile bir alışveriş içine girmişlerdir. Bu kültürel alışveriş sadece soydaşlar arasında değil gayrimüslim ve/veya farklı etnik kimliklerin birbiri ile tanışmasını da sağlamış, aralarında etkileşim biçiminde olmuştur (Zeytinburnu Belediyesi, 2009).

Bu bağlamda farklı kimlik gruplarının hem sosyal ve kültürel adaptasyonlarını motive etme konusunda hem de farklılıkları yaşayabilme imkanlarını desteklemek konusunda yerel yönetimlerin desteği ve gücü önem arz etmektedir. Yerel yönetimler, ilçelerinde yaşayan sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve refahını sağlamak konusunda önemli bir güce sahiptir. Yaşam kalitesi, farklılıkların kabulü ile de özellikle çok kültürlü toplumlarda yerel yönetimin çokkültürlülüğe ilişkin tavrı ve anlayışı, hitab ettiği toplumun yaşayış biçimlerini ve kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu bakımdan günümüzde yerel yönetimlerin önemi git gide artmaktadır. İlk denilebilecek birçok proje artık yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilmektedir. Dolayısı ile yerel yönetimler artık toplumu peşinden sürüklemeye adına önemli ve etkili bir faktör olma yolunda büyük adımlar atmışlardır. Yerel yönetimlerin hedef kitlelerini oluşturan ilçe nüfusu ve beklentileri yerel yönetimin hizmetlerini büyük ölçüde yönlendirmektedir.

Kültür, toplumların belkemiği olan insanların eğitiminde, yaşam tecrübelerini ileri kuşaklara aktarımında, hayata bakış açılarının şekillenmesinde önemli rol oynayan faktörlerin başında gelmektedir. Ülkelerin sınırları içerisindeki vatandaşlarına uyguladığı kültür politikaları ne kadar büyük önem taşıyorsa yerel yönetimlerin de ilçe içerisindeki uyguladıkları kültür politikaları da büyük önem taşımaktadır. Geçmiş yıllarda ulusaldan yerele giden bir yönetim anlayışı varken artık tüm dünyada yerel yönetimler ve uyguladıkları politikalar ve kendi içlerindeki hizmet yarışı, yerelin önemini arttırmıştır.

ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Çalışmanın kapsamını Bayrampaşa Belediyesi sınırları içerisinde yaşayan ve önemli bir nüfus payına sahip olan Balkan göçmenlerine yönelik gerçekleştirilen yerel yönetim politikaları oluşturmaktadır. İlçenin yönetim stratejisine bakıldığında bu demografik çeşitliliğin ve etnik yoğunluğun ilçe yönetiminin dikkatinden kaçmadığı gözlenmektedir. Bu bağlamda Bayrampaşa ilçesinin yaklaşık 4 dönem belediye başkanlığını yapmış Hüseyin Bürge'nin kültürel bağ koruma ve yaşatmaya yönelik attığı adımlar ve verdiği hizmetler belediyenin çokkültürlülük politikası bağlamında yadsınamayacak derecede önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Hüseyin Bürge'nin yönetiminde belediye başkanı olarak görev aldığı 17 yıllık dönem (1994 – 2011 yılları arası) ele alınmıştır.

Yerel yönetimler içerisinde araştırma yapmak için seçtiğim Bayrampaşa Belediyesi'nin demografik yapısının kültür politikaları üzerinde ki etkisini araştırmamın en önemli sebeplerinden birisi ilçe içerisindeki %48'e varan göçmen yapısı ve nüfusunun çokkültürlü oluşudur. İlçe içerisinde yapılan araştırmalar ve görüşmeler sonucunda ilçede yaşayan özellikle Balkan ülkelerinden göç etmiş vatandaşların kendilerini “Göçmen” olarak tanımlamaları sonucunda tezde değinilecek göçmen olgusu bu doğrultuda değerlendirilecektir.

İstanbul'un kozmopolit yapısını yansıtan ilçelerden biri olan Bayrampaşa Belediyesi'nin kültür politikası, 300.000 kişiye yaklaşan nüfusu ve içerisinde barındırdığı etnik çeşitliliğin dikkate alınmasıyla geliştirdiği projelerin oluşturulmasında çokkültürlü yapısı etkili olmuştur. Belediyenin yıllardır gerçekleştirdiği projelerle, yurt içinde ve yurt dışında kültürel ve sosyal konularda gerçekleştirdiği projeler ile bu çokkültürlü yapıyı dikkate aldığı gözlenmektedir.

Bu çalışmada, Bayrampaşa'nın, aldığı göçler, değişen ve yeni eklenen kültürlerin, ilçede yaşayanlar üzerinde oluşturduğu etkilere bakılacak, uluslararası arenada çokkültürlü yönetim politikaları irdelenerek, Bayrampaşa Belediyesi'nin ilçesinde oluşan çokkültürlü yapısına yönelik geliştirdiği kültürel strateji analiz edilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Bayrampaşa İlçesi'nin Tarihi

İstanbul'un Bayrampaşa semtine adını veren paşa, Davut paşa semtinde dünyaya gelmiş, doğum tarihi tam olarak bilinmeyen paşadır. Paşa'nın babasının adı Kurd Ağa, ailenin menşei ise Amasya'nın Ladik kasabası olarak geçmektedir. Bayram Paşa sırasıyla; Yeniçeri Kethüdası (1623), Mısır Valisi (1625), Divan-ı Hümayun Veziri (1628), Rumeli Beylerbeyi, 4. Murat'ın 2. Veziri, İstanbul Kaymakamı, 1637'de de sadrazam olmuştur.

Rumeli de bulunan Eğri Dere Kalesinin onarımını yaptırmış bunun için bu kalenin Bayram Paşa Hisarı olarak anıldığı Evliya Çelebi tarafından da ifade edilmektedir.

İstanbul'da yapılması düşünülen nüfus sayımı için şehrin etrafındaki surların iç ve dışındaki düzensiz ve usulsüz yapılan yerleşmeleri istimlâk ettirmiş ve yıktırmıştır. Tarihi surları tamir ettirmiş ve dış yüzeylerini boyatmıştır.

1950'li yıllarda Mimar Sinan tarafından İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılan ve o dönemde aktif durumda olan temiz su kanallarına, binaların atık su giderlerinin hatalı bağlanması sonucu semtte kolera salgını baş göstermiştir. Salgına bağlı olarak çok sayıda insan yaşamını yitirmiştir. Dönemin yöneticileri tarafından, o güne kadar Sağmalcılar diye adlandırılan mahallenin adının zihinlere kolera sözcüğüyle birlikte yerleştiği düşünüldükçe, Dördüncü Murad'ın sadrazamlarından Bayram Paşa'nın burada bir çiftlik sahibi olmasından esinlenilerek Sağmalcılar adı, 1978'de Bayrampaşa olarak değiştirilmiştir.

Bayrampaşa günümüzde 11 mahalleden ve yaklaşık 300 bin yerleşik nüfustan oluşan bir yerleşim yeridir. Bayrampaşa; iş, eğitim, kültür, alış-veriş ve otogar gibi önemli bir ulaşım noktasını bünyesinde barındırmasından dolayı nüfusu gün içinde 1 milyona yaklaşmaktadır. İstanbul'un Avrupa yakasında yer alan Bayrampaşa, doğudan Eyüp, batıdan Esenler, güneyden Zeytinburnu, kuzeydoğudan Gaziosmanpaşa ile çevrilidir. Eyüp'ün bir semti olan Bayrampaşa'ya 1990 yılında ilçe statüsü verilmiştir.

Bugün çağdaş bir kent görünümünde olan Bayrampaşa'nın tarihi, Osmanlı İmparatorluğu'na kadar uzanmaktadır. 1453'te Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u kuşatması sırasında, askeri yığınak ve karargah yeri olarak seçilen Bayrampaşa, daha sonra savunma amaçlı kullanılmış, bölgeye askeri hastane, kışla ve sığınaklar yapılmıştır. Osmanlı

İmparatorluğu'nun son dönemlerinde, Osmanlı'nın Balkan hâkimiyetinin sona ermesiyle birlikte binlerce Müslüman, Balkan coğrafyasından, İstanbul ve Anadolu'ya göç etmek zorunda kalmıştır.

Bayrampaşa, İstanbul'un Avrupa yakasında, son yirmi yılda hızlı gelişme göstermiş işçi nüfusunun yoğun olduğu bir ilçedir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan adrese dayalı nüfus kayıt sistemi bilgilerine göre nüfusu 269.709 yüzölçümü ise 990 hektardır. İstanbul'un alınmasından sonra bu toprakların bir bölümü bağ ve bahçe tarımına ayrılmıştır. Büyük bir bölümü ormanlık ve fundalıklarla kaplı olan ilçede, 1927'de Bulgaristan'ın Filibe Şehrinden göç eden ve yöreye ilk yerleşen göçmen grubuna tarım için ayrılan bölgede bağcılık yapılmış, sağmal inekler yetiştirilmek üzere Veli bey (Demirkapı), Ferhat paşa (Şekil 1) ve Cicoz adlı çiftlikler kurulmuştur. İstanbul halkının 1950'lere kadar mesire yeri olan ve gelenlerin istedikleri kadar üzüm yedikleri, ancak dışarıya çıkartamadıkları meşhur Numune bağları, Abdi İpekçi Caddesi ile O-1 Karayolu arasındaydı. (Anılan bağlardan geriye "Numune bağ Caddesi" adı kalmıştır.) Bugünkü Bayrampaşa'nın ilk nüvesini oluşturan ve 1954'te köy statüsüne getirilen Sağmalcılar, Rami Bucağı sınırları içindeydi ve Maltepe Askeri Kışlası nedeniyle Kışla Arkası olarak da anılıyordu.

Şekil 1. Ferhatpaşa Çiftliğinden Görünüm

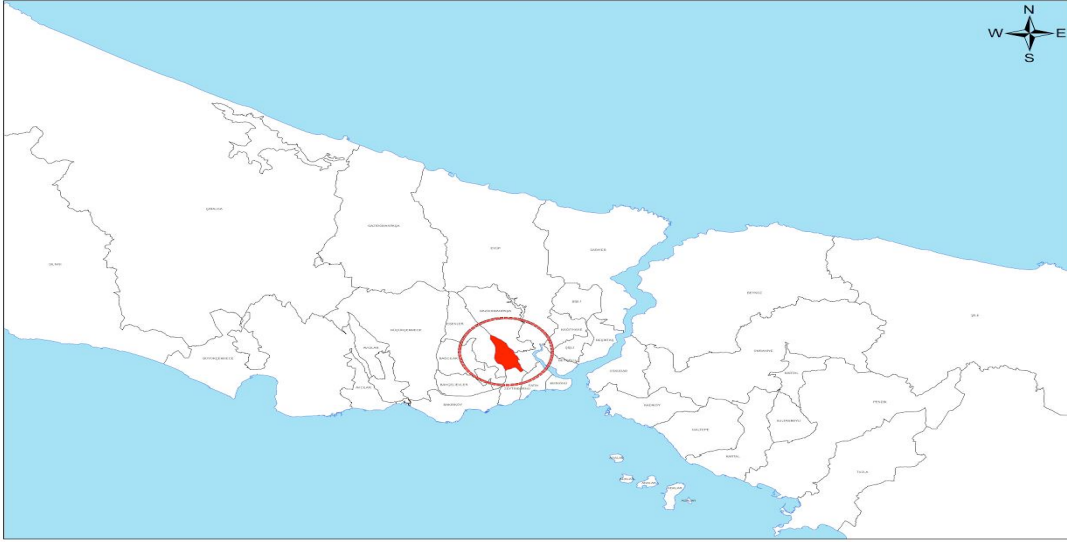

Kaynak: www.bayrampasa.bel.tr, 10.09.2012.

1.2. Bayrampaşa İlçesi'nin Konumu

Bayrampaşa İlçesi, İstanbul İli'nin Avrupa yakasının batı kesiminde, Çatalca Yarımadası üzerinde yer almaktadır. İlçe doğusunda Eyüp, güneyinde Zeytinburnu, batısında Esenler, kuzey ve kuzeydoğusunda Gaziosmanpaşa İlçeleri ile çevrilidir. İlçe sınırlarının yaklaşık yüzölçümü 990 ha'dır.

Şekil 2. Bayrampaşa İlçesi'nin İstanbul'daki konumu

Kaynak: www.bayrampasa.bel.tr, 10.09.2012.

Şekil 3. 1946 Yılında Bayrampaşa İlçesi

Kaynak: Bayrampaşa Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

Şekil 4. Günümüzde Bayrampaşa İlçesi

Kaynak: Bayrampaşa Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

İstanbul'un Avrupa yakasında tarihi yarımadanın bitişiğinde konumlanmış Bayrampaşa İlçesi, ulaşım açısından stratejik bir noktada bulunmaktadır. Karayolu ve raylı sistem olmak üzere iki farklı ulaşım olanağı bulunmaktadır. İlçeye Edirnekapı-Şehitlik tüneli çıkışında E-5 karayolu güzergahı olarak, Avrupa Transit Kara Yolu (TEM) bağlantı yolu üzerinden veya Topkapı Cevizlibağ mevkiinden kuzeye doğru çıkılarak ulaşılabilmektedir. Ayrıca hafif metro ve metrobüs ile de ulaşım mümkündür.

Bayrampaşa İlçesi'nin sosyo-kültürel ve çokkültürlü yapısını daha iyi anlamamız için İstanbul'un zaman içinde aldığı göçlere ve gelişimine bakmamız doğru olacaktır.

1.3. İstanbul'un Göçlerle Büyümesi

İstanbul'un, üç imparatorluğun başkenti olduğu sık sık söylenmektedir. Bu başkent süreleri toplandığında bin altı yüz yıl gibi bir rakamla karşılaşılmaktadır. Sahip olduğu coğrafi konum onu üç kıta ve üç denize egemen kılmıştır. “Osmanlı sisteminin merkezi, İmparatorluk siyasetinin tayin edilip yön verildiği bir şehir olarak İstanbul tüm Osmanlı şehirlerinin bağlandığı bir merkez olması yanında, üç kıt'a (Asya, Avrupa, Afrika) ve üç büyük deniz ulaştırma sisteminin (Akdeniz, Karadeniz ve Azak, Hint Okyanusu ve Kızıldeniz) düğüm noktasını oluşturmaktadır” (Beldiceanu, 1973).

Böyle bir imparatorluğun başkentliğini yapmış bir şehrin nüfusunun da çokkültürlü olması, zaman içinde aldığı göçlere dayanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre; 1945'te 1 milyon 78 bin nüfusu olan İstanbul, 1950 sonrasında yaşanan patlama ile 1955'de 1 milyon 533 bine ve izleyen dönemlerde de yıllık binde 40-50 arasında artışla 1990'da 7 milyon 309 bin, 1997'de 9 milyon 199 bine ulaşmış ve 2000 yılında yapılan sayımda da 10 milyonun üstünde nüfusa sahip bir şehir olmuştur (www.tuik.gov.tr).

Yine Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2007 yılında gerçekleştirdiği “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi” çalışmasında ise, İstanbul'a göçün hâlâ devam ettiği ortaya çıkmıştır. Çalışmada İstanbul'un nüfusunun 7 yılda 2 milyon 500 bin göç alarak 12 milyon 573 bin 836'ya ulaştığı tespit edilmiştir (www.tuik.gov.tr).

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının yayınladığı Şehir ve Kültür kitabına göre, günümüz İstanbul'unda dikkat çeken temel özellik yaşanan nüfus artışlarının ortaya çıkardığı rakamlardır. Adeta katlanarak artan nüfus İstanbul'un en çok konuşulan yanlarından birini oluşturmaktadır. 2009 TÜİK kayıtlarına göre toplam Türkiye nüfusunun % 17,8'i (12.915.158 kişi) İstanbul'da ikamet etmektedir. 1927 yılı itibariyle artan nüfusu aşağıdaki tablodan izlemek mümkündür (Şehir ve Kültür, 2010).

Tablo 1.Yıllara Göre İstanbul'da Nüfus Artışı

YIL	NÜFUS
1927	794.444

1935	883.599
1940	991.237
1945	1.078.399
1950	1.166.477
1960	1.882.092
1965	2.293.823
1970	3.019.032
1975	3.904.588
1980	4.741.890
1985	5.842.985
1990	7.195.773
2000	10.018.735

2009 TÜİK kayıtlarına göre son elli yılda 11 milyon göç alan İstanbul'da 82 ilden vatandaş bir arada yaşamaktadır. Yine 2009 verilerine göre Türkiye'nin adeta mozaik kenti olan şehirde; Sivas'tan Trabzon'a, Iğdır'dan Çanakkale'ye ülkenin dört bir yanından 12 milyon 573 bin 836 kişi ikamet etmektedir. Bunlardan sadece 2 milyon 167 bin 572'si İstanbul nüfusuna kayıtlıdır (www.tuik.gov.tr). İç göçlerde şehre göç eden iller arasında ise Sivas, birinci sırada yer almaktadır. Kentin genelinde 681 bin 214 Sivaslı yaşarken, onu 516 bin 556 kişi ile Kastamonu takip etmektedir. İstanbul'da yaşayan Sivas, Sinop, Bayburt, Ardahan, Erzincan, Giresun ve Kastamonuluların sayısı da kendi illerinin nüfusundan daha fazladır (www.tuik.gov.tr).

İstanbul'daki Sivaslıların sayısı 681 bin 214'tür. Sivaslıları 516 bin 556 ile Kastamonulular, 455 bin 393 ile Giresun, 453 bin 197 ile Ordu ve 396 bin 840 kişi ile Tokatlılar takip etmektedir. İstanbul 'da en az nüfus barındıran iller ise 6 bin 957 ile Hakkâri ve 7 bin 363 ile Burdur'dur (www.tuik.gov.tr).

İlçelere göre yapılan dağılımda 39 ilçesi bulunan İstanbul'un ve Türkiye'nin en kalabalık ilçesi Gaziosmanpaşa'da en fazla yaşayan nüfusun Sivaslılar olduğu saptanmıştır. İstanbul doğumlular ağırlıklı olarak Kadıköy'de toplanırken, Avcılar ve Küçükçekmece'de en fazla Tokatlılar, Bayrampaşa ve Fatih'te Kastamonulular, Bakırköy'de Malatyalılar çoğunluktadır. Üsküdar, Bağcılar, Bahçelievler, Kâğıthane, Sarıyer, Şişli ve Beşiktaş'ta yine

Sivaslılar ilk sırada gelirken, Eyüp, Beykoz, Zeytinburnu ve Beyoğlu'nda ise Giresunlular birinci sıradadır. İstanbul'un en önemli ticaret merkezlerinden biri olan ve Fatih ilçesi ile birleştirilen Eminönü'nde en fazla Mardinliler, Esenler'de Malatyalılar, Güngören'de Trabzonlular, Kartal'da Erzincanlılar, Maltepe'de Rizeliler, Sultanbeyli ve Pendik'te Erzurumlular, Tuzla'da Samsunlular, Ümraniye'de ise Ordulular ikamet etmektedir. Büyükçekmece'de Ardahanlılar, Çatalca'da Gaziantep'li, Silivri'de Tokatlılar, Şile'de ise en fazla Kocaelililer yaşamaktadır (www.tuik.gov.tr).

Görüldüğü üzere İstanbul'a gelen göç nüfusunun bir kısmı Anadolu'dan yaşanmıştır. Ancak bu iç göç hareketlerinin yanı sıra Türkiye'nin komşu ülkelerinden de özellikle Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerindeki yerel siyasi ve ekonomik sorunların da etkisi ile insanların yoğun biçimde göç ettiği bir kent halini almıştır.

1.4. İstanbul'a Alınan Dış Göçler

Göçmenlerin, yaşadıkları ülkelerdeki siyasi baskılar, terör, savaş ve iç savaşlar nedeniyle can güvenliğinin olmaması, daha iyi ekonomik yaşam standardına ulaşma arzusu, gelecek endişesi, daha önce göç eden kişilerin geride bıraktıkları yakınlarının da Türkiye'ye göç etme arzusu İstanbul'a yapılan göçün belli başlı sebepleridir.

Zeytinburnu Belediyesi'nin "Göç Sempozyumu" bildirilerinde yer alan bilgilere dayanarak, Osmanlı Devleti'nin topraklarının genişlemesi sırasında Türklerin, kazanılan topraklara yayılması sonucu, geniş bir coğrafyaya dağıldıkları görülmüştür. Ancak, Osmanlı Devleti'nin gerileme sürecine girmesi ve bir yandan toprak kaybetmesi, bir yandan da ulusal ideolojilerin yaygınlaşmasından kaynaklanan baskılar, Eski Osmanlı topraklarından sürekli göç almasına yol açmıştır (Zeytinburnu Belediyesi, 2006).

Osmanlı Devleti'ndeki bu gerileme süreci ile, 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'dan, Çarlık yönetiminin baskısı sonucu Kafkaslardaki Müslüman halklardan, Çerkez ve Abazalardan, 1877–1878 Osmanlı-Rus savaşı sonrası Rumeli ve Kuzey Doğudan (Kafkaslar), 1912-1913 Balkan Savaşları sonunda yitirilen topraklardan ve Kurtuluş Savaşını takip eden mübadeleyle Türkiye'ye göç edenlerin sayısının 5.000.000 kişinin üzerinde olduğu hesap edilmektedir (Zeytinburnu Belediyesi, 2006).

Cumhuriyet döneminde (1923–2005), resmi göçmen olarak başta Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Yugoslavya, Doğu Türkistan, Afganistan, Irak ve Ahıska Türkleri dahil toplam 1.744.126 kişi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınmıştır. Bunların bir kısmı göç anlaşması veya göç vizesiyle gelirken bir kısmı da "Vatandaşlık Mevzuatı" çerçevesinde TC. taabiyetine geçmişlerdir. 1923 -2005 arasında Bulgaristan'dan 844.438 soydaş Türkiye'ye yasal olarak göç etmiştir. Sadece 1989 yılında 320.000 göçmen Türkiye'ye gelmiş, bunların bir kısmı geri dönmüştür. 1989 -1991 arası gelen göçmen sayısı ise 300.000 civarındadır. Yine, 1923 -2005 arası Doğu Türkistan'dan 2.933 göçmen Türkiye'ye gelmiştir. Aynı dönemde Yugoslavya'dan 308.336, Romanya'dan 126.028, Yunanistan'dan ise 409.830 kişi, öte yandan 1979 yılında Sovyetler tarafından işgal edilen Afganistan'dan ise 1982 yılında 5.000 civarında Afganistan Türkü (Özbek, Türkmen, Kazak) Türkiye'ye göç etmiştir (Zeytinburnu Belediyesi, 2006).

Zeytinburnu Belediyesi tarafından 2009 yılında yayınlanan “Göç ile Gelen Ailelerin Şehir Hayatına Adaptasyonu İçin Belediyeler Arası Diyalog Projesi”nde dile getirildiği gibi “İster bireysel isterse kitlesel düzeyde olsun insanlık tarihi kadar eski olan ve değişik nedenlere bağlı olarak iç veya dış, zorunlu veya gönüllü, işgücü veya beyin göçü şeklinde ortaya çıkan göçler, toplumların sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel yapıları üzerinde büyük değişiklikler meydana getiren nüfus hareketleri olup, bir ülkenin yapısına doğumlar ve ölümlerden sonra etki eden en önemli faktörlerin başında yer almaktadır. Hangi neden veya şekle bağlı olarak ortaya çıkarsa çıksın, göç hareketlerinin demografik, sosyal ve ekonomik bakımdan önemli etkileri bulunmaktadır. Göçler bir yandan yaş, cinsiyet, doğum ve ölüm oranları gibi nüfusun demografik yapısına etki ederken, diğer yandan da oturma şartlarına, kamu hizmetlerine, emek arzına, emek piyasası şartlarına, istihdam imkânlarına, hatta ücret düzeylerine etki etmek, işe ve çevreye uyum, yeni gruplarla karşılaşmak, görüş, düşünce ve davranışlarda değişikliğe neden olarak, sosyal, ekonomik, hatta kültürel bakımlardan da önemli sonuçlar meydana getirebilmektedir” (Zeytinburnu Belediyesi, 2009).

1.5. İstanbul’a Balkan Göçleri

İstanbul’a dış göçlerle gelen Balkan kökenli göçmenlerinin yerleşmesiyle, şehre daha önce yerleşmiş kentlilerin yaşamına ve yerleşik kültürlerine, göçmenlerin beraberinde getirdiği farklı kültürlerin de eklenmesiyle, İstanbul çok kültürlü bir yapıya bürünmüştür.

İstanbul'a gelen Balkan göçmenleri uluslararası anlaşmalarla gelmiş ve yerleşmeleri daha çok kamu otoritelerinin düzenlediği kurallar çerçevesinde gerçekleşmiştir.

Başta Bulgaristan olmak üzere Romanya, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ'dan gelen göçler 1885'den sonra da tedrici olarak devam etmiştir. Nitekim Mart 1886-Şubat 1887 tarihleri arasında İstanbul'a toplam 13.365 (2.807 hane) muhacir¹ gelmiştir. Bu muhacirlerin geldikleri yerler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2. İstanbul'a Gelen Muhacirlerin Geldikleri Yerler ve Sayısal Veriler

1891 Yılında Muhacirlerin Geldikleri Yerler

Geldikleri yer	Hane	Nüfus
Bulgaristan	1.897	8.972
Şarkî Rumeli	623	2.743
Romanya	120	813
Bosna	103	553
Tırhala Yenişehir	39	170
Batum	23	102
Kafkasya	2	12
Toplam	2.807	13.365
Mart 1891-Ocak 1892 Tarihleri Arasında İstanbul'a Gelen 22.220, (4.335 Hane) Muhacirin Geldikleri Ülkelere Göre Dağılımı		
Mart 1891		
Geldikleri yer	Hane	Nüfus
Bulgaristan	2.469	13.432
Şarkî Rumeli	964	4.214
Romanya	591	2.977
Bosna	228	1.162
Batum	77	400
Yunanistan	5	22
Kafkasya		3
Dağıstan		5

¹ Muhacir kelimesi bir yerden başka bir yere göç eden insanlar için kullanılır. Kelimenin tam karşılığı 'göçmen' olarak nitelendirilebilir.

Karadağ	1	5
Toplam	4.335	22.220
1897–1898 Senesinde Osmanlı Topraklarına Gelenlerin Sayısı		
Geldikleri yer	Hane	Nüfus
Bulgaristan	727	3.343
Şarkî Rumeli	133	629
Bosna	47	259
Romanya	60	266
Rusya	251	1.296
Kaşgar		2
Tırhala Yenişehir	4	34
Toplam	1.222	5.829

Kaynak: Nedim İpek, Rumeli’den Anadolu’ya Türk Göçleri (1877-1890), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1994.

Tablo 3. 1912–1920 Döneminde Balkanlardan Gelen Müslüman Sığınmacılar Ve Bunların İskân Edildiği Yerler

Vilayetler	Kişi	Bağımsız Sancak'lar	Kişi
İstanbul	3.609	İzmit	6.771
Edirne	132.500	Eskişehir	9.088
Adana	9.059	Bolu	258
Ankara	10.008	Canik [Samsun]	3.875
Aydın [İzmir]	145.868	Çatalca	7.500
Haleb	10.504	Karesi [Balıkesir]	14.687
Hüdavendigâr [Bursa]	20.853	Biga	4.033
Sivas	10.805	Kayseri	6.140
Suriye	3.187	Karahisar [Afyon]	280
Kastamonu	257	Menteşe [Muğla]	855
Konya	8.512	Maraş	5.031
Mamure-t-el Aziz [Elâzığ]	242	Toplam:	413.922

Kaynak: Justin McCarthy, “Ölüm ve Sürgün”, İstanbul, 1998, İnkılap Yay. 2. Baskı

Tablo 2 ve Tablo 3’den anlaşılacağı gibi Osmanlı ülkesine gelen muhacirlerin % 68.88’ini Bulgaristan ve Rumeli muhacirleri teşkil etmektedir. İstatistiklere göre 1893 sonrası

on yıllık barış devresinde 70.603 kişi Türkiye'ye göç etmiştir. Balkan ülkelerinden göç edenlerin sayısı 1908-1909'da yeniden artarak 1912–1913 Balkan Savaşı'nda doruk noktasına ulaşmıştır. Bu dönemde Makedonya ve Batı Trakya bölgesi Yunanistan, Sırbistan ve Bulgaristan'ın arasında paylaşılmıştır. Sonuçta, Batı Trakya ve Makedonya'dan Anadolu'ya 440.000 Türk göç etmiştir. Rumeli topraklarının değişik yerlerinden kopup gelenlerle bu sayı bir milyona yaklaşmaktadır. Nedim İpek'e göre, Bulgaristan'dan Türkiye'ye göçler Cumhuriyet döneminde de sürmüştür. 1923–1980 yılları arasında göç edenlerin sayısı 500.000'i aşmıştır. 1989 yılında göç tekrar artmış ve Bulgaristan Hükümeti 3-4 aylık kısa bir sürede 300.000'i aşkın Türk'ü sınıra yığmış ve Türkiye'ye göç etmelerini teşvik etmiştir. Göç dalgasının devam ettiği Cumhuriyet döneminde “Yugoslavya'dan Türkiye'ye toplam 77.431 aileye mensup olarak 305.158 kişi göç etmiştir (İpek, 1994).

Tablo 2’de ilçedeki dış göç kompozisyonuna bakıldığında; Bayrampaşa’ya göç etmiş olan Balkan göçmenlerinin, Bulgaristan, Makedonya, Kosova, Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ ve Yunanistan bölgesinden oluşmakta olduğu göze çarpmaktadır. Bunun neticesinde ilçede Balkan ağırlıklı çokkültürlü bir yapı söz konusu olmuştur.

Gökçay ve Shorter’ in “Who lives with whom in Istanbul” makalesinde belirtildiği gibi, son 50 yıldır yaşanan bu kitlesel ölçekte göç süreci ve bununla birlikte göçmenlerin kente gelirken getirdikleri “kültürel” özelliklerinin çeşitliliği kent kültüründe çoğunlaşmaya neden olmuştur (Gökçay ve Shorter, 1993).

1.6. Bayrampaşa’nın Çokkültürlü Yapısı ve İlçeye Yapılan Göçler

Konumuz olan Bayrampaşa ise İstanbul’un en çok göç alan ilçelerinden biridir. Bayrampaşa göçmenlerin yerleşmesiyle kurulmuş ve yine göçle büyümüş bir ilçedir. Bayrampaşa nüfusunun %60’ı iç ve dış göçle gelmiş kişilerden oluşmaktadır. Göçmenlerin geldikleri yerler ise Orta Asya ve Balkanlardan Karadeniz’e kadar çok çeşitlidir.

Vedat Ay’ın 2012 yılındaki çalışmasına göre, Bayrampaşa ilçesinde 1960’lı yıllarda 4000-5000 hane olan nüfus, 1965’de 10.000 hane, 1970’de 40.000 hane olmuştur. 1970 nüfus sayımına göre 124.085 olan ilçenin nüfusu, 1990 yılında 212.670 kişi, 1997 yılında 240.427 kişi, 2000 yılında 246.692 kişi, 2007 yılında 272.196 kişi ve bu tarihten sonra İlçede bulunan

Cezaevinin gitmesinin etkisiyle azalan nüfus, 2011 yılı itibariyle 269.709 kişi olmuştur (Ay, 2012).

Tablo 4. TÜİK Verilerine Göre 1985-2012 Yılları Arasında Bayrampaşa İlçesinin Mahallelere Göre Nüfus Dağılımı

Mahalleler	1985	1990	1997	2000	2007	2012
Altıntepsi	21.397	19.212	22.361	23.538	27.217	27.191
İsmetpaşa	15.588	16.332	12.367	12.439	17.081	14.093
Cevatpaşa	0	7.701	15.162	16.310	19.020	19.107
Kartaltepe	29.587	31.500	37.943	39.239	44.789	44.563
Kocatepe	0	12.629	15.242	16.748	20.659	20.271
Muratpaşa	27.798	30.332	32.137	32.639	35.740	34.836
Orta	13.615	15.331	15.753	14.626	16.474	15.815
Terazidere	11.230	11.542	12.367	13.200	14.780	15.475
Vatan	10.088	10.042	9.838	9.898	11.321	10.860
Yenidoğan	14.396	13.539	15.757	16.144	17.520	18.147
Yıldırım	34.241	44.410	41.743	43.093	47.595	49.351
Toplam	177.940	212.570	230.670	237.874	272.196	269.709

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo 4’de Bayrampaşa’nın 11 mahallesi ve 1985 yılından 2012 yılına kadar büyüyen nüfusu görülmektedir. Aşağıda yer alan Tablo 5’te vatandaşların nüfusa kayıtlı olduğu iller ve sayıları belirtilerek çokkültürlü yapısı daha iyi anlaşılacaktır.

Tablo 5. Altıntepsi, Kartaltepe ve Murat Mahalleleri’nin Nüfus Dağılımı

ALTINTEPSİ MAH.		KARTALTEPE MAH.		MURAT MAH.	
Nüfusa kayıtlı olduğu il	Sayı	Nüfusa kayıtlı olduğu il	Sayı	Nüfusa kayıtlı olduğu il	Sayı
ADANA	8	ADANA	44	ADANA	34
ADIYAMAN	43	ADIYAMAN	100	ADIYAMAN	72
AFYONKARAHİSAR	10	AFYONKARAHİSAR	26	AFYONKARAHİSAR	15

AĞRI	16	AĞRI	24	AĞRI	8
AKSARAY	26	AKSARAY	41	AKSARAY	139
AMASYA	37	AMASYA	94	AMASYA	170
ANKARA	21	ANKARA	69	ANKARA	49
ANTALYA	22	ANTALYA	35	ANTALYA	20
ARDAHAN	66	ARDAHAN	95	ARDAHAN	34
ARTVİN	24	ARTVİN	15	ARTVİN	11
AYDIN	41	AYDIN	22	AYDIN	13
AYVALIK	1	BALIKESİR	342	BALIKESİR	166
BALIKESİR	58	BARTIN	90	BARTIN	103
BARTIN	54	BATMAN	30	BATMAN	29
BATMAN	16	BAYBURT	28	BAYBURT	52
BAYBURT	44	BİLECİK	11	BİLECİK	28
BİLECİK	13	BİNGÖL	9	BİNGÖL	4
BİNGÖL	4	BİTLİS	12	BİTLİS	14
BİTLİS	35	BOLU	37	BOLU	35
BOLU	8	BURDUR	2	BOLU MİNGEN	1
BURDUR	12	BURSA	267	BURDUR	6
BURSA	185	ÇANAKKALE	317	BURSA	125
ÇANAKKALE	36	ÇANKIRI	580	ÇANAKKALE	150
ÇANKIRI	32	ÇORUM	90	ÇANKIRI	376
ÇORUM	38	DENİZLİ	13	ÇORUM	145
DENİZLİ	5	DİYARBAKIR	57	DENİZLİ	10
DİYARBAKIR	57	DÜZCE	92	DİYARBAKIR	77
DÜZCE	22	EDİRNE	785	DÜZCE	54
EDİRNE	676	ELAZIĞ	62	EDİRNE	466
ELAZIĞ	34	ERZİNCAN	131	ELAZIĞ	24
ERZİNCAN	67	Erzurum	1	ERZİNCAN	102
ERZURUM	54	ERZURUM	91	ERZURUM	34
ESKİŞEHİR	50	ESKİŞEHİR	43	ESKİŞEHİR	32
GAZİANTEP	23	GAZİANTEP	54	GAZİANTEP	30
GİRESUN	197	GİRESUN	856	GİRESUN	1
GÜMÜŞHANE	10	GÜMÜŞHANE	39	GİRESUN	780
HATAY	30	HATAY	30	GÜMÜŞHANE	39
IĞDIR	6	HAVSA	1	HATAY	17
ISPARTA	52	IĞDIR	4	IĞDIR	2
İSTANBUL	4258	ISPARTA	139	ISPARTA	28
İZMİR	82	İSTANBUL	2505	İSTANBUL	2689
KAHRAMANMARAŞ	20	İZMİR	42	İZMİR	42
KARABÜK	76	KAHRAMANMARAŞ	23	KAHRAMANMARAŞ	19
KARAMAN	9	KARABÜK	199	KARABÜK	136
KARS	33	KARAMAN	19	KARAMAN	11
KASTAMONU	462	KARS	53	KARS	47
KAYSERİ	29	KASTAMONU	760	KASTAMONU	723
KİLİS	8	KAYSERİ	94	KAYSERİ	63
KIRIKKALE	17	KİLİS	17	KİLİS	12

KIRKLARELİ	423	KIRIKKALE	30	KIRIKKALE	23
KIRŞEHİR	3	KIRKLARELİ	963	KIRKLARELİ	423
KOCAELİ	61	KIRŞEHİR	9	KIRŞEHİR	16
KONYA	66	KOCAELİ	119	KOCAELİ	72
KÜTAHYA	4	KONYA	149	KONYA	90
MALATYA	107	KÜTAHYA	10	KÜTAHYA	3
MANİSA	103	MALATYA	349	MALATYA	256
MARDİN	230	MANİSA	33	MANİSA	40
MERKEZ	1	MARDİN	82	MARDİN	58
MERSİN	7	MERKEZ	3	MERKEZ	1
MUĞLA	4	MERSİN	35	MERSİN	27
MUŞ	16	MUĞLA	11	MUĞLA	7
NEVŞEHİR	4	MUŞ	14	MUŞ	11
NİĞDE	24	NEVŞEHİR	27	NEVŞEHİR	23
ORDU	336	NİĞDE	79	NİĞDE	62
OSMANİYE	8	OF	2	ORDU	405
RİZE	79	ORDU	344	OSMANİYE	16
SAKARYA	154	OSMANİYE	19	RİZE	60
SAMSUN	255	RİZE	149	SAKARYA	152
SIİRT	10	SAKARYA	298	Samsun	2
SİNOP	583	SAMSUN	380	SAMSUN	524
SİVAS	223	SIİRT	131	SIİRT	86
ŞANLIURFA	143	SİNOP	629	SİNOP	954
ŞIRNAK	1	SİVAS	315	SİVAS	187
TEKİRDAĞ	272	ŞANLIURFA	125	ŞANLIURFA	63
TOKAT	105	ŞIRNAK	1	ŞIRNAK	4
TRABZON	202	TEKİRDAĞ	625	TAŞOVA	1
TUNCELİ	6	TOKAT	75	TEKİRDAĞ	384
UŞAK	1	TRABZON	286	TOKAT	103
VAN	7	TUNCELİ	14	TRABZON	383
YALOVA	10	UŞAK	3	TUNCELİ	14
YOZGAT	102	VAN	40	UŞAK	8
ZONGULDAK	92	YALOVA	27	VAN	5
		Yozgat	3	YALOVA	52
		YOZGAT	161	YOZGAT	106
		ZONGULDAK	70	ZONGULDAK	53

Kaynak: Bayrampaşa Belediyesi Bilgi İşlem Müdürlüğü

Tablo 5’te görülen üç mahallede yaşayan vatandaşların nüfusa kayıtlı olduğu iller ve kişi sayılarından Bayrampaşa’nın çokkültürlü yapısı anlaşılacaktır. Aynı zamanda Balıkesir, Bursa, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Tekirdağ illerinde olan yoğunluk Balkan göçmenlerinin göçtüğü yerler olması nedeniyle göçmenlerin fazla sayıda olduğunun birer göstergesidir. Yine

bu tabloda yer alan verilere bakıldığında, Bayrampaşa genelindeki iç göç kompozisyonu ve nüfus yapısı incelenirse önemli oranın, Karadeniz ve Trakya bölgesinden gelen göçmenler olduğu görülmektedir. Türkiye'nin çeşitli illerinden ilçeye göç eden nüfusta oranlar incelendiğinde, Kastamonu ilk sırada, Kırklareli ikinci sırada ve Giresun üçüncü sırada ve Sinop dördüncü sırada yer almaktadır. Bu tabloda yer alan Kartaltepe ve Murat mahallelerinde ise diğer mahallelere oranla nüfusun daha yoğun olduğu görülmekte, ilçe bazındaki araştırmalarda bu mahallelerde oturan Balkanlardan göçen nüfusun ağırlıkta olduğu bilinmektedir.

Tablo 5'te göreceğimiz gibi Bayrampaşa İlçesi'nde oluşan bu çok kültürlü yapı, tarihsel süre içerisinde farklı kültürlerin bir araya gelmesinden kaynaklanmaktadır. Arı'ya göre, 1912 – 1913 Balkan Savaşı sırasında 117.352, 1914 – 1915 Birinci Dünya Savaşı sırasında da yaklaşık 120.556 göçmenin Anadolu'ya geldiği tahmin edilmektedir. Birinci Dünya Savaşına kadar Kafkasya'dan, Balkanlardan ve Ege adalarından Anadolu'ya gelen göçmenlerin sayısı bir milyonun üstündedir (Arı, 1960).

Bayrampaşa İlçesi'nde bu Balkan ağırlıklı çok kültürlü yapıyı oluşturan bir diğer neden ise ilçede bulunan Büyük İstanbul Otogarıdır. İlçe sınırları içerisinde bulunan Büyük İstanbul Otogarının, İstanbul'un en büyük ulaşım toplanma ve dağılma noktası olması göçmenlerin, bilmediği bir şehre adım atar atmaz, otogar'dan sonraki ilk veya ikinci durak olan Bayrampaşa'yı yakın görmelerinde ve buraya yerleşmelerinde büyük etki taşımaktadır.

Bayrampaşa'da nüfusun %48 ini oluşturan Balkan kökenli vatandaşlar kendilerini , “Muhacir”, “Göçmen”, “Boşnak”, “Hersek”, alanda yapılan görüşmelerde bunlara ek olarak “Trakyalı”, “Sancaklı”, “Karadağlı” diye adlandırmaktadırlar.

1927'de Bulgaristan'dan başlayan, 1950'lerde Makedonya'dan gelen insanlarla artan ve 1960'lı yıllarda Yugoslavya'dan göç eden Boşnaklarla doruğa ulaşan göç dalgası, Bayrampaşa'nın çok kültürlü altyapısının oluşmasında fazlasıyla etkili olmuştur.

1927'den itibaren gruplar halinde Bulgaristan ve Yugoslavya'dan gelen göçmenlere ilaveten 1955'te İstanbul'un iki büyük caddesi olan Vatan ve Millet Caddeleri yapılırken evleri istimlâke uğrayan vatandaşların çoğunun Bayrampaşa'ya yerleşmesi, bölge nüfusunun artmasına neden olmuştur.

Türkiye’de 1950’den itibaren kendini gösteren kentleşme olgusuna bağlı olarak, Anadolu’dan İstanbul’a göç eden insanların bir bölümü yerleşim yeri olarak Bayrampaşa’yı seçmiştir. Bölgeye 1950’li yıllarda yapılan fabrikalar, Bayrampaşa’nın yerleşim alanı olarak tercih edilmesinde oldukça etkili olmuştur.

Etnik kökenlerde bilinmezlik durumu genel anlamda olmamakla birlikte, zaten Türkiye’nin son yıllarda AB ile entegrasyon anlayışı ve düzenlemeleri çerçevesinde gelişen özgürlükçü iklim bağlamında etnik kimliklerin kendilerini kamusal alanda ifade imkanları gelişmiştir. Etnik kökenlere bir yandan sahip çıkılırken, belediyeler tarafından yapılan gerekli araştırma ve anketler sonucunda hangi mahallelerde hangi kesimler mevcut ve hangi talepleri var bunların hepsi artık yerel bazda incelenip hizmetler bu verilere göre gerçekleştirilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumuna göre, Bayrampaşa ilçesi nüfusu son yapılan oy sayımında 269.709 olarak bildirmiştir. İlçe içerisindeki araştırmalarda nüfusun yaklaşık % 48’i balkan ve Trakya kökenli olduğu bilinmektedir. Bu da 140.000’ e yaklaşan bir Balkan nüfusunun olduğunu göstermektedir. Geri kalan nüfus içerisinde Çerkezler 10–20.000 arası, İç Anadolu kökenliler 15–25.000 arası, Doğu kökenli vatandaşlar 20–25.000 arası ve geri kalan yüzdelik kısım ise diğer yerler arasında dağılmaktadır (www.tuik.gov.tr).

Bayrampaşa ilçesinde oluşan bu çok kültürlü yapıyı yönetme anlayışı ve bakış açısını anlamamız için öncelikle yerel yönetimler tarafından benimsenen yönetim tavrını incelememiz gerekmektedir. Bu bağlamda ikinci ve üçüncü bölümlerde, sosyal belediyeçilik ve kültürel belediyeçilik kavramları açıklanacak, dünyada çokkültürlülüğü yönetim modellerine bakılacak ve Bayrampaşa’nın çokkültürlülüğü yönetme şekillerini irdeleyerek, Bayrampaşa Belediyesinin bu çokkültürlü etnik yapıyı yönetme anlayışı konusunda hangi yönetim biçimini benimsediği anlamaya çalışılacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı

Akdoğan'a göre sosyal belediyecilik; mahalli idareye sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak mahalli idarelere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir (Akdoğan, 2011).

Sosyal belediyeciliğin fonksiyonları ise;

- Sosyalleştirme, Sosyal Kontrol ve Rehabilitasyon
- Yönlendirme, Kılavuzluk Etme ve Rehberlik Etme
- Yardım Etme ve Gözetme (Sosyal Yardım)
- Yatırım Yapma (Tesisler Kurma)
- Sosyal Risklerin Önlenmesi
- Belediye – Halk İletişimi'dir.

Bunları kısaca anlatmak faydalı olacaktır.

Sosyalleştirme, Sosyal Kontrol ve Rehabilitasyon: Pektaş'a göre, sosyalleşme kişinin aile, okul, mesleki örgütler gibi içinde yer aldığı sosyal kurumların ve yaşadığı kültürel ortamın kendisinden beklediği şekilde davranmayı ve diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı öğrenme sürecini ifade etmektedir (Pektaş, 2010). Bireylerin devletin sosyalleştirme ağının dışında kalmaları birçok soruna sebep olabilmektedir. Belediyelerin bu alandaki işlevleri tamamlayıcı niteliktedir. Belediyeler koydukları kurallarla ve bu kurallara aykırı davranışlara uyguladıkları çeşitli yaptırımlarla bireye (hemşeriye) sosyal beklentilere uygun davranış, kural ve değerler aşılama anlamında sosyal kontrol mekanizması olarak işlev görmektedirler (Pektaş, 2010).

Beki'ye göre ise; sosyal kontrolün istenilen noktada gerçekleşebilmesi halkın sosyalleşmesi ile alakalı bir süreçtir. Sosyalleştirme işlevi yerine getirildiği zaman, sosyal kontrol mekanizması da devreye girmiş olmaktadır. Yönetişim kapsamında yapılan kent konseyi toplantıları, demokratik katılım platformu, halk meclisleri, esnaf ziyaretleri, kültür

merkezleri ve bilgi evleri gibi iletişim araçları ile halkla iç içe olma ve halka mesaj verip, sosyal kontrolü sağlama belediyelerin elinde bir imkan olarak bulunmakta ve bu işlevi de bu şekilde yerine getirebilmektedirler (Beki, 2008).

Yönlendirme, Kılavuzluk Etme ve Rehberlik Etme: Belediyeler tüketici danışma merkezi ve benzeri hizmet birimleri aracılığıyla sosyal kesimlere yönelik olarak danışmanlık hizmeti vermekte, belli konularda yönlendirmekte, sorunlarını nasıl ve hangi kurumlarla çözebilecekleri konusunda kendilerine yardımcı olmaktadır.

Yardım Etme ve Gözetme (Sosyal Yardım): Belediyeler, beldelerindeki fakir ve muhtaç insanları kolaylıkla tespit edebilmekte, onların sosyo-ekonomik durumlarını izleyebilmekte, asgari yaşam sınırında olanlara gıda, odun-kömür, ilaç, kırtasiye malzemesi, tekerlekli sandalye vb. yardımlarla destek olmaktadır (Pektaş, 2010).

Yoksul ve fakir insanlara ayni veya nakdi yardımların yapılması ve bunların Belediyeler tarafından organize edilmesi, toplumda duyarlılık sahibi insanların da bu anlamda yardımlaşma ve dayanışma duygularını pekiştirmektedir. Diğer taraftan da belediye olarak bu hassasiyeti taşıyan ve maddi durumu iyi olan insanlara da imkan hazırlanmaktadır. Nitekim ramazan aylarında verilen iftar yemekleri birçok belediyede şahısların yaptığı katkı ile gerçekleşmekte, belediyeye bir yük getirmemektedir. Belediyenin burada icra ettiği görev, sadece organizasyon hizmetini götürmektir (Beki, 2008).

Yatırım Yapma (Tesisler Kurma): Mahalli idareler halkın geçim sıkıntısını gidermeye yönelik olarak köklü tedbirler alamamakla birlikte, kolaylaştırıcı bir takım hizmetlere yönelebilmektedirler (Es, 2007).

Belediyeler, işsizliği tamamen bertaraf edebilecek bir alt yapıya sahip olmadıkları halde, işsizliği azaltacak tarzda işsiz ve iş veren arasında köprü görevi görebilecek istihdam masaları kurma, yemek ihtiyaçlarını karşılayamayacak derecede mağdur olanların yaşamlarını bu anlamda kolaylaştıracak aşevleri, kültürel anlamda bilgi sahibi olabilecekleri kültür merkezleri ve bilgi evleri gibi yatırımlar yapmak suretiyle halkının bu anlamdaki sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına cevap verebilecek imkana sahiptirler (Beki, 2008).

Sosyal Risklerin Önlenmesi: Toplumda korunmaya muhtaç kesimlerin kendi kaderlerine terk edilerek toplumdaki uzaklaşmalarının engellenmesi ve insanlık onurunu rencide edici hayat şartlarından kurtarılmaları için bu kesimdeki insanların asgari geçim şartlarına kavuşturulmasına olanak sağlayacak sosyal hizmetlerin sunulması toplumda oluşacak muhtemel sosyal çözümleri ve sosyal patlamaları engelleyecektir. Bu açıdan

korunmaya muhtaç kesimlere yönelik yapılacak her türlü ayni ve nakdi yardım hizmetleri toplumdaki sosyal risklerin azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Belediye – Halk İletişimi: Sosyal belediyeçilik çerçevesinde yürütülen çalışmalarda yerel yönetimle halk kaynaşması son derece önem arz etmektedir. Çünkü yerel yönetime talip olanlar, demokratik yaşamın vazgeçilmez unsurların biri olan oy ile seçilmek zorundadırlar. Dolayısıyla yerel yönetime talip olan kişiler veya yerel yönetime seçilmiş olanlar, mutlak surette halk ile kaynaşma ve dayanışmalarına büyük önem vermek zorundadırlar. Bu itibarla, halkla ilişkilerin önemli saç ayaklarından biri olan Beyaz Masa, halkın istek ve taleplerinin ayırımı tabi tutulmadan kısa zamanda yerine getirilmesi ile halkın teveccühünü kazanma imkanı sunmaktadır (Beki, 2008).

Araştırma kapsamında Sn. Hüseyin Bürge'ye konu ile ilgili yönelttiğim “Belediye hizmetleri sosyal belediyeçilikle ne kadar bağdaşiyor?” sorusuna;

“Belediye modern hizmet anlayışı ile bir insanın beşikten mezara hayatının her alanına müdahale ettiği gibi tüm konularda insanlara hizmet vermekle mükelleftir. Başta evlilik, cenaze gibi insanın temel ihtiyaçları olmak üzere sosyal anlamda birçok konu belediyenin hizmet alanına girmektedir. Bugün her insanların resmi kurum olarak en çok ilişkide olduğu kurum belediyedir. Dolayısıyla insan ile bu denli ilişki de olan bir kurumun mutlaka insanın sosyal tarafına hitap etmesi gerekmektedir. Başta riyaset olmak üzere müdürleriyle memurlarıyla tüm çalışanlarıyla yaşanılabilir, birbirine karşı sevgi ve saygı üzerine kurulmuş bir biçimde halk ile ilişki içerisinde olmalıdır. Belediyeyi yönetenlerin de insan olduğunu ve aynı semtte oturduğunu düşünürsek, insanın sosyal anlamda ihtiyacı olan bazı etkinlikleri de gerçekleştirebilecek tek yegâne kurum belediye gözüküyor. Diğer taraftan yapısı itibarı ile en esnek kurumdur belediye. Çünkü halkın oylarıyla yönetime gelmiş, yine halkın vergileriyle halka hizmet eden bir kurumdur. İlçesindeki sanayi, kültürel, çevresel zenginlikleri halkı için iyi değerlendirip, insanları yalnızca iyi bir çevrede değil aynı zamanda sosyal olarak bazı ihtiyaçlarını da karşılayabildikleri bir ortam hazırlamakla mükelleftir belediyeler.” cevabı alınmıştır.

2.2. Kültürel Belediyeçilik Kavramı

Yerel yönetimler sadece kentlerin fiziki ihtiyaçlarını karşılamakla görevli kamu kurumları değildir. Kentte yaşayanların medeni ihtiyaçlarını karşılamakla da görevlidirler. Bu sebeple belediyeler, kentlilerin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişiminden de sorumludur.

Kültürel belediyeçilik kavramı ise bir yönetim tarzı olarak Türkiye’de belediyelerin gündemine son zamanda yoğun olarak girmeye başlamıştır. Belediyeler kendi sınırları içinde yaşayan, tüm toplulukların hem sosyal hem de fiziki ihtiyaç ve taleplerini karşılamakla yükümlüdür. Bu nedenle sosyal belediyeçilikte nasıl ki yol yapımı, temiz bir çevre, sağlık- eğitim yardımları, barınma yardımı gibi hizmetler son derece önemli ise, kültürel belediyeçilik için de tiyatro, spor, sinema, kütüphane, bilim merkezleri gibi aktivitelerin gerçekleştirilmesi de önem arz etmektedir. Vatandaşların sosyalleşmesi ve kültür seviyelerinin arttırılarak birbirleriyle kaynaşmaları, dışlanmışlık duygusunun ortadan kaldırılması ve vatandaşların ruhsal gelişimlerinin de sağlanarak kendilerine olan güvenin artması böylelikle sağlanmaktadır.

Öztaş ve Zengin’e göre, toplumdaki kültür gereksinmesi, yerel düzeyde daha etkin ve verimli olarak karşılanabilir. Yerel yönetimler, kültür gereksinimlerini karşılamak amacıyla yerel toplumun değerlerini, geleneklerini yaşatmak, geliştirmek, yenilerini yaratmak işlevini yüklenebilir durumdadırlar. Ayrıca büyüklüklerine ve mali olanaklarına göre farklılıklar olmakla birlikte, yerel yönetimler her basamaktaki kültür kurumlarıyla ilgili sorumlulukları yerel halkın destek ve katkılarını da sağlayarak daha nitelikli biçimde karşılayabilir (Öztaş ve Zengin, 2008).

Kaya’ya göre de, yerel yönetimler kültürel hizmetlerin oluşturulmasında ve kültürel belediyeçiliğin gerçekleşmesinde yaşamsal bir rol oynar. Bu nedenle yerel yönetimler kentin kültürel geleneği ve kent halkının kültürel özellikleri ışığında bir kültür politikası oluşturma ve uygulama yetkisine sahip olmalıdır (Kaya, 2007).

İsen’e göre ise, kültürün kalkınma sürecinde etkin bir rol oynayabilmesi için merkezi yönetimin yanında yerel yönetimlere de önemli görevler düşmektedir. Bu görevleri yerine getirmeleri için yerel yönetimlerin yeterli maddi imkanların yanında uygun enstrümanlara da sahip olması gerekir. Bu noktada çoğulculuğu da öne çıkaran, herkesin kendisini dilediği gibi ifade etmesine imkan veren, sanatı ve yaratıcılığı destekleyen, kültürel hayata toplumun her kesiminin kolay erişimini ve katılımını sağlayan kültür programlarının yönetimi yerel yönetimlerin en önemli görevlerinden biridir (İsen, 2007).

2.2.1. Kültürel Belediyeciliği Önemli Kılan Nedenler

Kentlerde göç yoluyla yoğunlaşan nüfusun kent kültürüne katkıda bulunması ancak bu nüfusun yaşadığı çevreye uyum sağlaması ile mümkündür. Kent kültürü ancak, kentte yaşayanların ortak bir kültürel atmosfer oluşturmaları ve ona katkıda bulunma iradesi ortaya koymasıyla oluşur. İsen'e göre, kentlerin kendi kimliklerini oluşturmaları ve gelecek kuşaklara aktarmaları ancak kültürün etkin kullanımıyla mümkün olabilir. Canlı bir kavram olarak yaşamaya, değişmeye ve gelişmeye açık olabilmesi için kültürün yerel kaynaklar ve sivil inisiyatifler tarafından sahiplenilmesine ihtiyaç vardır (İsen, 2007).

Yerel yönetimlerin kültür faaliyetlerinin ivme kazanması sonucu kültürel belediyecilik, diğer hizmetleri bütünleyen vazgeçilmez bir öge haline gelmektedir. Sonuçta yerel yönetimler eliyle bağımsız, yaratıcı ve kitlesel bir kültür anlayışı oluşturulabilir.

Sn. Hüseyin Bürge'ye "Bayrampaşa Belediyesi kültürel yatırımlarını nasıl yapıyor?" şeklinde yönelttiğim soruya aldığım cevap şöyledir;

"Başta insan merkezli bir yönetim anlayışı ile bunu amaçlıyor. Şehirleri ve medeniyetleri insanlar yapar, o halde insanın imarı (gerek kültürel gerekse diğer manalarda) şehrin imarından önce gelir. Dolayısıyla Bayrampaşa insanına yatırım yaparak bunu gerçekleştirmeyi amaçlıyor. Bu anlamda da Türkiye'de ilk olan birçok kurumun öncülüğünü yapmıştır, kültür merkezleri, kütüphaneleri, baygem, bilgi merkezi, bilim merkezi, bilge hatun, bilge çocuk gibi birçok kültürel yatırımları Bayrampaşa'yı bu anlamda bir marka haline getirmiştir. Bunun yanı sıra yukarıda saydığımız kurumların haftalık, aylık ve yıllık bazda birçok alanda kültürel faaliyetleri bulunmakta. Bunlar halkın her kademesine hitap etmekte, çocuklara, gençlere, bayanlara, annelere, yaşlılara, engellilere, meslek gruplarına, esnafa, kısacası her gruba hitap eden seminerler, paneller, festivaller, fuarlar, sergiler, konserler, kurslar icra etmektedir. Burada aslolan halkın ihtiyacını iyi tespit ederek talepler doğrultusunda faaliyet göstermektir. Mütekabiliyet ilişkisi de yine aynı derecede elzemdir. halkın kültürel yapısı, frekansları bu çalışmalarda baz alınmalıdır."

Araştırmanın devam eden bölümlerinde yukarıda belirtilen belediyecek yaklaşımının belediye hizmetlerinin sunulması açısından nasıl konumlandırılması gerektiği ve kültürel belediyeceğin gelişmesinde oynadığı önemli rol nedeniyle, uluslararası çokkültürlülüğü yönetme anlayışları olan, asimilasyon, entegrasyon ve çokkültürlülüğü yönetme politikaları tanımlanacak ve incelenecek, bu bağlamda Berlin Kreuzberg örneği verilecektir.

2.3. Kültürel Çeşitlilik, Göçmenler ve Yerel Yönetimler

Göçmenler ve entegrasyonları konusunda özellikle 1990 sonrasında yerel yönetimlerin daha etkin hale getirilmesine yönelik bir yaklaşım Avrupa’da ve dünyada gündeme gelmiştir. Halka en yakın yönetim birimleri olan yerel yönetimler, ilçesinde yaşayan vatandaşların ihtiyaçlarını birinci dereceden hisseden kurumlar olarak yerli halkın ve göçmenlerin toplumla ilişkileri konusunda önemli roller üstlenmektedirler. Yerel yönetimlerden kasıt muhtarlıklar ve belediyelerdir.

Araştırmacılar uzun süre boyunca şehirlerin ne olduğu ve iktisadi ve sosyal bir varlık olarak nasıl işlediği konusunda çalışmışlardır ve bu da kültürel çeşitliliğin değerinin ele alınması gereğini içermektedir. Wood ve Landry’e göre, Jane Jacobs sadece çeşitliliği tarif etmek değil ayrıca şehrin uzun vadeli zenginliğinde bunun katkısını da anlatan bir yazardır. Her ne kadar çeşitlilik konusunda görüşü kültür ve etnisite konularıyla daha az ilgiliyse de, prensip temelde aynıdır. Zamanının oldukça ilerisinde yazılar yazdığı dönemde, düzen, imar ve homojenlik konuları batı şehirlerini radikal olarak şekillendirmekteydi. Jane Jacobs mevcut şehir tartışmalarımıza şu anda da hakim olan pek çok endişeyle ilgili söylemlerde bulunmuştur. Şehri bir makine olarak değil bir organizma olarak ele alacak ve bu nedenle bio-çeşitliliğe benzeyen bir yaklaşım sunan bir yazardır (Wood ve Landry, 2008).

“Peter Hall tarih boyunca dünyada işaretini bırakmış olan şehirleri de gözden geçirmiştir ve yaratıcı bir şehir ve yaratıcı bir ortamı neyin yaratmakta olduğunu sormuştur. Önceki kategoriden Atina, Roma, Floransa, Paris, Londra ve Berlin’e ve diğer kategoriden ise Manchester, Glasgow, Berlin, Detroit, San Francisco/Silikon Vadisi ve Tokyo/Kanagawa’ya bakınca, bazı ortak öğeler bulunmaktadır. Bunlardan birisi, çeşitlilik içeren şehirlerin çağımızın keşfi olmadığıdır” (Wood ve Landry, 2008).

Bloomfield ve Bianchini'ye göre, yönetimler açısından daha ileri gitmek için, devlet ve şehirler kültürel yenilenmeyi güçlendirmelidir. Diğer bir taraftan, kapsayıcı bir demokratik toplum dışta tutulan ya da ötekileşen etnik azınlığı ya da ana akım kültüründen tarihlerini, hikayelerini ve açıklayıcı türlerini hariç tutmayı haklı gösteremez. Şehirler, toplantı yerleri, kültürel merkezler ve ortak üretim projelerini fonlamak aracılığıyla kültürlerin dinamik ve hayati unsurları desteklerken, farklı kültürel ortama alışan din kurumlarının modernizasyon sorunlarını kolaylaştıran kendi siyasi ve artistik açılımlarını geliştirmek için ikinci ve üçüncü jenerasyon genç halka yardım ederek kültürel adaptasyona yardımcı olabilir (Bloomfield ve Bianchini, 2004).

Kaya'ya göre ise; etnik bağlamda çeşitliliği algılamanın iki alternatif yolu vardır. Bir olgu olarak çeşitlilik ve bir söylem olarak çeşitlilik. Bir olgu olarak çeşitlilik tarihi bir süreçte farklı etnik kültürel ve dini grupların birlikte var olmasından söz etmektedir. Bu, Küçük Asya aracılığıyla göç akımlarını çevreleyen ilkel olguyu ya da imparatorluk (19. yüzyıl) ve Cumhuriyetçi (20. yüzyıl) iskan kanunları ile Orta Anadolu'fa çeşitli etnik grupların yerleşimindeki siyasi olarak oluşturulmuş olguyu gerektirmektedir. Herhangi bir durumda bir olgu olarak çeşitliliğe illa ki yönetici güçler tarafından değer verilmemiş ve hatta kimi zaman reddedilmiştir (Kaya, 2012).

Yine de, etnik çeşitliliği bünyesinde barındıran devletler tarafından etnik, dini ve kültürel farklılıkların tanınmasının AB entegrasyon süreci ile gündeme geldiğini söylenebilir. Söylem olarak çeşitlilik, AB katılma girişiminde son on yılda hız kazanmıştır. Homojenleşmeden çeşitlilik söylemine kayma AB normları gibi dış faktörlerin bir ürünü gibi görünmektedir (Kaya, 2012).

Öniş'e göre, yirminci yüzyılın başında başlatılmış Türkiye'deki ulus kurma süreci, Anadolu nüfusunun çeşitli karakterini reddederek ulusu homojenleştirme girişimleri ile paralel gelişmiştir. Ulus kurmanın diğer örneklerinde olduğu gibi, etnik çeşitlilik homojenleşme ile dikkat çekmektedir (Öniş, 2004).

Avrupa konseyi raporuna göre, Kùltürler arası şehirler konsepti sosyal dışlamanın en azından kısmen de olsa kültürel nedenleri olduğu varsayımına dayanmaktadır. Dışlama diğerini kabul etmeyi reddetmekle başlamaktadır. Başka bir sosyal geçmiş, lisan, dil, etnisiteden olan insan, insan onurunun bir taşıyıcısı olarak görölmektedir ve ona, ekonomik,

sosyal ve politik kurumlara eşit erişimin verilmesi gerekmektedir (www.coe.int/interculturalcities).

Kültürlerarası şehir demokrasi ve insan hakları standartları ve Avrupa prensiplerine dayanan değer ve hakların açık bir çerçevesi olmadan işlevlerini yapamaz. Aktörlerinin çeşitlilik yönetiminin hak bazlı yaklaşımının olmazsa olmazlarını iyice anlaması şarttır ve ayrımın her şekli ile kararlı şekilde mücadele etmenin kültürel çeşitliliğin bir zorunluluğu olarak görülmelidir.

Kültürlerarası şehirler insan merkezli, esnek ve departmanlar arasında ilişkileri olan, açıklık ve müzakere ve tartışmayı vurgulayan yönetim modellerini kabul etmektedir. Sivil toplumla ilişkilerde, ağırlık merkezi kültürel saflığın genelde savunucuları olan etnik toplum temsilcileri değil her toplumda çoklu seslerin ifadesidir. Kamu finansmanı genel ve bürokratik amaçlar yerine ortak prensipler ve hedefleri vurgulayan kar amacı gütmeyen organizasyonların kültürler arası faaliyetlerine öncelik vermektedir. Kültürler arası yönetim genelde eğitilmiş arabulucular kullanarak kültürel anlaşmazlıkların yönetimi için uzmanlaşmış arabuluculu kurumlarının oluşturulmasını gerektirir. Kamu gerçeği çerçevesinde ise, şehirler önemli kamu alanlarını (resmi ve resmi olmayan) belirleyip, etnik gruplar ve çeşitli yaşlar ve sosyal gruplardan kullanım ve etkileşimi arttırmak için yeniden tasarım ve bakım konularına yatırım yapmaktadır. Şehir planlamada rol alanların güçlü bir kültürel farkındalığı vardır ve bu da onlara farklı grupların alanları nasıl kullandıklarını ve planlama ve tasarım kurallarını nasıl uygulamaya koyduklarını anlamalarına yardımcı olur. Konut sahibi yapma, kültürler arası şehirler programları özel aktiviteler ve olaylarla karışma, ayrışmanın önlenmesi, kültürler arası ilişkiler ve etkileşim iyileştirilmeye çalışılmaktadır. Bunlar ayrıca etnik gruplara güven ve geleneksel olarak kapanmış bölgeler dışında olan konut ve barınma imkanlarını değerlendirmelerini sağlayacak bilgi vermektedir. Etkin bir kültürler arası strateji kendisini bu konuya adanmış bir liderlik ve ayrıca kültürel olarak çeşitlilik içeren politik ve idari yapılarda bulunabilecek karmaşaların anlaşılmasını gerektirmektedir. Politik sistemin ve kamu hizmetlerinin azınlıklara açılması ve kültürler arası yenilikçileri ve köprüler inşa edenleri yetkileri açısından güçlendirmek gerçek kültürler arası yaklaşımın temel bir şartıdır (www.coe.int/interculturalcities).

2.4. Çokkültürlülüğün Yönetimi: Asimilasyon, Entegrasyon ve Çokkültürlülük Projeleri

2.4.1. Asimilasyon

Doytchevaya göre, asimilasyon, hem göç eden halkların sosyal ve kültürel yaşamlarını belirtmek hem de yerli halkların adaptasyonunu belirtmek için kullanılmaktadır. İlk olarak yerli halkların asimilasyonu gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Fransa’da bu süreçten ilk olarak Yahudi cemaatleri geçmiştir. Devrimden önce Yahudi cemiyetleri ancak eski rejim tarafından sınırları belirlenen önemli sayılacak bir özerlik verilmiş olan bir topluluk olarak tanınmaktaydı. Anayasa meclisi 1791 de Yahudilerin özgürleşmesine karar vermiştir. Clermont-Tonnerre dükünün meşhur söylevine göre: “Yahudilerden millet olarak her şey esirgenmeli, Yahudilere birey olarak her şey verilmelidir” (Doytcheva, 2009). Yine Doytchevaya göre, devlet içinde ne bir siyasi topluluk olarak ne de bir sınıf olarak var olmamaları, bireysel olarak yurttaş olmaları gerekir. Devrim sırasında Yahudi gelenekleri sıkı bir denetime tabi tutulacaktı: sakal bırakmak saç örgüsü kurban töreni yasaklanacak, barbar olduğuna hüküm verilen sünnete karşı mücadele edilecekti (Doytcheva, 2009).

Köylü topluluklarının da asimilasyonu söz konusu oldu. Eugen Weber’in 1983 yılında yaptığı bir çalışmasına göre, 19. yüzyıl ortalarında Fransa’nın kırsal kesimi hala büyük çeşitlilik arz ediyordu. Bu, Fransızcanın nüfusun yaklaşık yarısı için yabancı bir dil olduğu, eski altın paraların franktan daha iyi bilindiği, yolların seyrek, pazarların uzak olduğu bir Fransa’ydı. 1840’larda Burgonya kırsalından geçen bir Parisli “yerlileri görmek için Amerika’ya gitmeye gerek yok” diye aklından geçiriyordu (Weber, 1983).

Weber’e göre, 1870 ve 1914 arasında üçüncü cumhuriyet hükümetleri Fransa’nın kırsal alanını modernleştirmeye çalışır. Köylüleri Fransızlara dönüştürecek olan sürecin anahtarı köy okulları olarak seçilmiş, bedava ve mecburi olan okul (1881-1882) zorluklarla karşılaşarak da olsa Fransızcanın taşra şivelerine üstün gelmesini sağlamıştır. Aynı zamanda ülkeyi boydan boya kat eden ve en uzak noktaları birbirine bağlayan demiryolları ve yollar için de milyonlarca frank harcanmıştır. Askerlik 1872’de yaygınlaştırılmış ve bu halkları tek bir kimlik altında kaynaştırmanın bir başka yolu olmuştur. 1914 savaşıyla bu süreç doruğuna ulaşmıştır. Aynı şekilde kentleşme ve şehre göçün de (Auvergne’lerin, Alsaslıların, Brötonların göçünün de) böyle bir işlevi olmuştur. Fransız kültürü ancak 19. yüzyılın son yıllarında Fransa’nın kültürü olmuş ve ulusal bakış açısı yerel bilinçlerin yerini almıştır (Weber, 1983).

Ulusal asimilasyon sonra da göçmenlere yönelmiştir. Fransa’da sanayileşmenin araçlarından biri olan yabancı nüfus, 20. yüzyıl başında hızlı bir şekilde artmıştır. Milena Doytcheva’ya göre 1930 yılında Fransa, dünyada en fazla yabancı oranına sahip ülke konumunda olmuştur. Bu göçmenler komşu ülkelerden geliyorlardı: Belçika’dan, İsviçre’den, İtalya’dan, daha sonra İspanya’dan, Polonya’dan, Çekoslovakya’dan. Tarımda, kimya, madencilik ve giyim sanayilerinde eksik yerli emeği ikame ettiler. Kökenleri neresi olursa olsun, yabancı düşmanlığına maruz kaldılar ve en azından başlarda kültürel olarak uzak olmaları nedeniyle asimilasyona elverişsizlerdi (Doytcheva, 2009).

Asimilasyoncu ideoloji 1960’lardan itibaren, sert bir biçimde eleştirilmeye başlanmıştır. Farklı kültürlerin değeri ve kalıcılığı yeniden keşfedilirken asimilasyoncu ideolojinin “etnik temizlikçi” yapısı gözden düşmüştür (Doytcheva, 2009).

2.4.2. Entegrasyon

Günümüz yazarları asimilasyon kavramının tanımını entegrasyon için de kullanmaktadırlar. Yıllar boyu asimilasyon tek taraflı bir süreç olarak ele alınmıştır. Göç edenler ve onların aile fertleri kendi kültürlerinden tamamen ya da kısmen kopup, kendilerine kültür olarak yerel kültürü benimser hale gelmişlerdir. “19. yy’nın sonları ve 20.yy’ın başlarında Avrupa topluluklarında ulusçuluk anlayışının çıkışıyla birlikte; asimilasyon kavramı ulusların içerisindeki azınlıklar üzerine uygulanan politikalar ve siyasetleri anlatmak amacıyla telaffuz edilmekteydi. Burada amaç bütün herkesi aynı paydada buluşturarak homojen bir toplum yaratmaktır. Azınlıklara bu asimilasyon süreci içerisinde diretilenleri kabul ettirmek amacıyla şiddet bile uygulanmıştır. Avrupa devletleri azınlıkların toplum hayatına entegrasyonuna çok önem vermekteydi. Bunu sağlamak için hem toplumsal, hem sosyo-kültürel, hem de ekonomik alanda sürekli değişen ve gelişen reformlar yapmaktaydılar. Bunun sayesinde azınlıklar ile yerli halk arasında hem şiddet azaltılabilecek, hem de iki grubun birbirine olan mesafelerinde azalma sağlanabilecekti. İngiltere’de ise göçmenlerin topluma kazandırılması siyasetine eleştirisel politikayla yaklaşılmış; bu, özellikle etnik azınlıkların durumunu ele alma olarak önem kazanmıştır. 2011 yılının Mart ayında Almanya’da kabul edilen yeni göç yasası, ülkede yaşayan halkla dışarıdan yeni gelen göçmen halk arasındaki entegrasyonu hızlı ve kuvvetli bir şekilde sağlama amacıyla konulan düzenlemeler içermekteydi. Göçmenlerin özellikle toplumsal kurumlara katılmasını hedeflemekteydi. Bütün bu deneyimler asimilasyonun aslında tamamen bir kültürü, yaşayışı

ortadan kaldıran bir durum olmadığını gösterir. Aslında asimilasyon göçmenlerin yerli halkın yaşantısına ve yaşanılan toplumun yapısına ayak uydurmak için kendi kültür ve yaşantısından ödün vermesidir. Son dönem yazar ve düşünürler asimilasyon kavramını kullanmak yerine entegrasyon kavramını kullanmayı tercih ederler. Çünkü çokkültürlülüğü yönetim politikaları asimilasyondan entegrasyona kaymıştır. Zamanla asimilasyon, entegrasyon gibi kavramlar ise yumuşayarak çok kültürlülük anlayışı ile alakalı hale gelmiştir. Yani asimilasyondan ve entegrasyondan uzak, pek çok kültürün bir arada yaşadığı çok kültürlülük, toplumların yönünü belirler hale gelmiştir” (Zeytinburnu Belediyesi, 2009).

Entegrasyon aslında, etnik kültürel azınlıkların sosyal bilincini, hoşgörüsünü ve kabulünü uyandırmak için benimsenen, insanların etnik farklılıklar bazında hep birlikte barış içinde yaşamalarını sağlamak için bir bütünleşme ve uyum sürecidir.

Göçmenlerin entegrasyonu konusunda yerel kültür özel bir önem taşır. Göçmen kökenli insanların dil öğrenimi, okul, meslek eğitimi, meslek yaşamı gibi alanlara uyumu yerel düzeyde gerçekleşir. Yerel düzeyde ev aranır, sosyal ağlar kurulur, toplum için fahri çalışmalar yapılır. Göğercin’e göre özellikle Almanya’da yerel yönetimlerin çoğu bunun bilincindedir ve yerel yönetimler bu yüzden uzun zamandan beri entegrasyonu destekleyici çalışmalar yapmaktadırlar. Entegrasyon, azınlık ve çoğunluk toplumuyla birlikte sürdürülen, uzun vadeli ve sürekli devam eden bir süreçtir. Devamlı gözden geçirilip yeniden biçimlendirilmesi ve düzenlenmesi gerekir (Göğercin, <http://www.diegaste.de/gaste/diegaste-say11811.html>).

Entegrasyon terimini Türkiye açısından masaya yatıran Ayhan Kaya’nın “Türkiye’de Çok Kültürlülük ve Azınlıklar” makalesinde belirttiği gibi; 1999 Aralık ayında Avrupa Birliği Zirvesinde sunulan AB perspektifi, etnik, dini, sosyal ve siyasi haklar için yeni beklentiler yaratarak, Türkiye’de siyasi düzeni radikal bir biçimde değiştirmiştir. Kürtler, Aleviler, İslamcılar, Çerkezler, Ermeniler ve Türkiye’deki çok sayıda dini ve etnik gruplar, siyasi birlik projesini barış ve uluslar ötesi entegrasyon için bir fırsat olarak yorumlayarak, AB’nin gayretli destekçileri haline gelmiştir. Artık, çeşitli gruplar arasında ideolojik ve siyasi karşılıklı ithamlar ile dolu, sosyal bilince hakim geriye dönük bir geçmiş değil; etnik, dini ve kültürel farklılıkların demokratik bir şekilde tanındığı ve kucaklandığı ileriye yönelik gelecektir. Kısacası, AB yeni yüzyılın ilk yıllarında Türkiye’de demokratikleşme sürecini hızlandırmada başlıca katalizör olmuştur (Kaya, 2012).

Kaya'ya göre, 2001 yılından bu yana ard arda hükümetler, çok çeşitli yasal tadiller ile azınlıkların medeni ve kültürel haklarının statüsünü yükseltmek için inisiyatif kullanmıştır. Kopenhag siyasi kriterlerine göre, anayasal tadiller demokratik güçlendirme ve hukuk kuralı ve insan haklarının genişletilmesini desteklemek için yapıları revizyondan geçirmiş ve her vatandaşa verilen bireysel haklarını ve özgürlüklerini genişletmiştir (Kaya, 2012). AB reform paketleri ise, Lozan Anlaşması ile azınlıklara verilen medeni ve kültürel hakları kademeli olarak iyileştirmiştir (Kaya, 2012).

Bir Pan-Avrupa İnsan hakları ve demokrasi izleyicisi olan Avrupa Konseyi açıkça ifade etmektedir ki, çeşitlilik toplumların ilerlemesi için gerekli olan bir kaynaktır ve kişinin kültürel kimliğini ifade etmesi temel bir haktır. Bu prensiplerin önemi çeşitli uluslar arası konvansiyonlarda ve diğer hukuki enstrümanlarda çok ciddi şekilde vurgulanmıştır. Avrupa'da farklı etnisiteye, dile, dine sahip insanlara karşı toleranssızlık ve ayrıma karşı farkındalığı arttırmaktadır ve ülkeleri İnsan Haklarıyla ilgili Avrupa Konvansiyonunu uygulamak ve kanun karşısında bireysel özgürlük ve eşitliği sağlamakla sorumlu kılar. Avrupa Konseyi için Avrupa'daki yöneticiler tarafından yazılmış olan yeni bir rapor kimliklerin ilgili birey için iradi bir konu olduğunu ve hiç kimsenin bir kimliğin diğerlerine göre üstünlüğünü kabul edip seçmeye zorlanmaması gerektiğini belirtmektedir. Ülkeleri "göçle ilgili yanıltıcı bilgi ve önyargıları" düzeltmeye yöneltmeye çalışmaktadır ve vatandaşlara "göç edenlerin daha gerçekçi durumunun ve Avrupa'nın bugünkü ve gelecekteki göçle ilgili ihtiyaçlarının bir resmini vermek istemektedir. Çeşitlilik meselesine olumlu bir bakış getirecek olan kamu politikalarının gelişimini teşvik edebilmek için, Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonun desteği ile kültürler arası entegrasyon kavramını geliştirmiştir. Bu konsept kıtadan, kültürler arası şehirler programı çerçevesinde 21 şehir tarafından uygulanmaktadır (<http://book.coe.int>, 10.09.2012).

2.4.3. Çokkültürlülük

Talas'a göre terminolojik olarak çok kültürlülük kavramının üç farklı kullanımı vardır. Biricisi çok kültürlülüğü demografya ile açıklama, ikincisi çeşitli değerler açısından ele alınabilecek çok kültürlülük ve üçüncüsü bir hükümet politikası olarak çok kültürlülük şeklindedir (Talas, 2008). Birincisinde vurgulanan nüfus olaylarının çok kültürlülüğü açıklayan en önemli hususlardan birisi olduğudur. İkinci öne sürülen ise, nüfus olaylarına

ilave olarak değerdendirilebilecek olan ve yaşanılan ülkenin kültürel değerdeleri ile ekonomik, politik ve sosyal içerik taşıyan bireysel haklarını kapsayan faktörler olarak açıklanabilecek prensipler ve değerdelerin çok kltrllk açısından ne çıkarılmasıdır. nc olarak belirtilen ise, ülkelerin çok kltrllğn çeşitliliğinden fayda temin etmek için çok kltrllğ özendirici ve teşvik edici bir politika yolunu benimseyebilmeleridir (Talas, 2008).

İnsanın yaptığı ve yarattığı her şeyi ifade eden kültür toplum hayatının devamlılığını sağlayan en önemli vasıtalarından biridir. Kongar’a göre, kültürel kodların eşitliliğı ve çözülemez bir biçimde karışık ve karmaşık hale dönüştüğü halleri çok kltrllk olarak düşünmek mümkündür. Başka bir ifade ile, çok kltrllk, herhangi bir toplumu oluşturan birey ve sosyal grupların dil, din, ırk, tarih ve coğrafya açısından farklı kökenlerden gelmesine dayanan bir olgudur. Tek bir siyasi birim halinde ve ortak sınırlar içinde yaşayan toplumlarda söz konusu olur. Siyasal bakımdan çok kltrllğe iki farklı somut örnek verilebilir. Bunlardan biri ken Sovyetler Birliğı ve Yugoslavya’da hakim olan bir örnek, diğeri de özellikle bugünkü Almanya, ABD, Kanada ve Avustralya’da olduğu gibi değişik milletlere mensup insanların bir arada yaşaması biçiminde görülebilir. İki tipten örnekler, bireysel özgürlükleri gözeterek, kültürel kimliklerin korunmasında ve geliştirilmesinde kaydetmiş oldukları başarı ile birlikte, kendi siyasi birlik ve bütünlüğünü koruyabilmiş bir karaktere sahiptir. Sovyetler ve Yugoslavya rnekleri ise, özgürlükleri kısıtlayıcı ve güvensiz bir sosyal atmosferin oluşturulması neticesinde başarısız çok kltrllğe örnek teşkil etmişlerdir (Kongar, 1997).

Tarihsel anlamda, çok kltrllk kavramı ilk kez 1970’li yılların ilk dönemlerinde önce Kanada ve Avusturalya’da sonra ABD, İngiltere, Almanya’da kullanılmaya başlanmıştır. Kültürel anlamda çeşitlilik arz eden toplum modellerinin ortaya konulması olarak da ifade edilebilecek olan çok kltrllk, küreselleşme denilen olgunun yoğunluk kazanmasıyla büyük oranda karşılaşılan bir realite niteliğindedir. Ancak, bu realiteyi, iki farklı yaklaşım ile değerdendirmeye tabi tutmak gerekmektedir. Birincisi toplumların çokkültürlü muhterasını konuşmaya başlaması olağan kompleks bir toplum ortamında heterojen nüfus yapısına dayalı olan çoğulcu sosyo-kültürel yapılara verilen addır. İkincisi ise, kültürel eşitliliğı ifade eden çok kltrllktr. İlk grup ekonomik, sosyal ve kültürel yönden birbirine daha çok entegre olan ve bağımlılık ilişkisiyle hayatiyetini sürdüren toplum tiplerine örnektir. Toplum tipinde köken bakımından çok değişik yapılardan meydana gelirse de, toplumun geleceğı konusunda

kader birliği noktasında bir eksiklik görülmemektedir. Avrupa toplumlarında ve Amerika'daki çoğulcu yapılar bunlara örnektir.

Zeytinburbu Belediyesi tarafından yürütülen “G   ile Gelen Ailelerin Şehir Hayatına Adaptasyonu İçin Belediyeler Arası Diyalog Projesi” nde  okk lt rl l   Ő  Şekilde ifade edilmiŐ tir; “ ok k lt rl l   ve çok kültürlü toplum kavramları özellikle çoklu etnik yapıya sahip g   alan toplumlar için tavsiye edilen bir model olmuŐ tur. Ayrıca çok k lt rl l  , kamu üzerindeki toplumsal baskıyı asimilasyon bağlamında azaltmakta ve insanları asimilasyon kelimesinin soğukluğundan uzak tutmaktadır. Tabii ki burada üzerinde durulan asimilasyon, çok katı anlamda g   edenlerin kendilerine ait tüm değerlerinden arınıp yeni geldikleri toplumun değerlerine adapte olmasını anlatan asimilasyon anlayıŐ ıdır.” (Zeytinburnu Belediyesi, 2009).

Aslında kültürel  eŐ itliliđin sağlanması ve korunması aŐ amasında en önemli görev, belirlediği kültür politikaları ile devlete d Ő mektedir.

Topuz'a göre, kültür politikaları bir ülkede kültürlerin ve kültür varlıklarının korunması ve geliŐ tirilmesi için kültürle ilgilenen devlet kuruluŐ larının, bakanlıkların, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, vakıfların, derneklerin, üniversitelerin kültür alanlarında izledikleri politikalara denir. Asimile olmamak için etnik toplulukların, azınlıkların, yörelerin, cemaatlerin, tarikatların ve bazı kemikleŐ miŐ  derneklerin de kendi kültür politikaları vardır. Kendi türkülerini söyler, oyunlarını oynar, giysilerini giyer, özel yemeklerini yer, törelerine uyar, geleneklerini sürdürür ve geliŐ tirirler. Bu da hiç sözünü etmeden, vurgulamadan onların izlediği birer kültür politikasıdır (Topuz, 1998).

Kültür politikası halkın kültürel yaŐ ama katılabilmesi için elveriŐ li koŐ ulların yaratılmasıdır. Bunu Ő  Şekilde ifade etmek de mümkündür; toplumda her kiŐ i yaratıcılığını ortaya koymasını ve geliŐ tirmesi için alınan önlemler, kurulan örgütler, sağlanan ekonomik ve sosyal kolaylıklara kültür politikası denir. Böyle olunca da kültür politikaları tüm kiŐ ileri ve toplumu ilgilendiren bir konu olmaktadır. Bütün yaŐ amını da içine almaktadır. Ülkede tüm insanlar, örgütler, kurumlar, kuruluŐ lar ve devlet bu işçi üstlenmektedir (Topuz, 1998).

1948'de kabul edilen insan hakları bildirgesinin 27. Maddesinde “her kiŐ inin toplumun kültürel yaŐ amına özgürce katılma hakkını” olduğu belirtilmektedir. Kültürel kimlik geleneklerin, tarihin ve tinsel değerlerin savunulmasıdır. Ama kültürel değerler gelenekçi ve eskiye dönük değildir. Bu değerlerin kökü eskiye dayanır, ama günün yaŐ am koŐ ulları içinde

bir dinamizmi ve yaratıcılığı vardır. Yüzyıllar boyu sömürgecilere karşı direnen toplumlar güçlerini kültürel kimliklerinden almışlardır. Kültürel kimliklerde ki çoğunluk, toplumları bölmez, aksine zenginleştirir. Bu çeşitlilik içe dönüklük de değildir. Kültürel kimlik hem bireyin kişiliğindedir, hem kolektifliğinde. İnsanlara çoğu kez bu kimlikleri yön verir.

Kültürel kimlik dinamik bir süreçtir, insanlar hem kimliklerinin korur, hem de toplumun koşullarındaki değişikliğe uyarlar. Kültürel kimlik bir yandan objektif bir kişiliktir, bu kimliğin içinde gelenekler, alışkanlıklar, diller, dinler, inançlar, tinsel ve ahlaki değerler, yaratıcılık gücü, düşünce biçimleri yer alır, öte yandan da bu kimlik sübjektif bir kimliktir. İnsan o kimlikle kendini bir toplumun parçası sayar. Yaşayan kültürün esinti kaynağında bu kimlik yer alır. Kültürel kimlik aynı zamanda kolektif bilinçtir. Toplumlarda birlik sağlar, ortak kararların ve isteklerin kaynağında kültürel kimlik elemanları yer alır. Ulusal egemenlik, siyasal bağımsızlık da bu kimlikten kaynaklanır. Ulusal bir kültür kimliği içinde azınlıkların, grupların, sosyal sınıfların da kendi kültürel kimlikleri vardır. Ulusal kültürlerle o toplumu oluşturan toplulukların kültür kimlikleri arasında etkileşimler olur. Bir ülkedeki yerli halklar kendi kültürel kimliklerini her zaman korumuşlardır. Melez toplulukların, göçmenlerin de kendi kültürel kimlikleri üzerinde durulmalıdır. Bu kültürler bir arada yaşar ve ulusal kültür kimliğine zenginlik kazandırır. Kültür kimlikleri arasındaki iletişim hoşgörünün gelişmesine yardımcı olur (Topuz, 1998).

Burada Berlin'in çokkültürlü bir yapısı olan Kreuzberg örneğini vermek yerinde bir yaklaşım olacaktır.

2.5. Çokkültürlülük Politikası olarak Berlin Kreuzberg Örneği

Özellikle Türk göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı Almanya'da Berlin Kreuzberg mahallesinde belediye başkanı olmuş olan Cornelia Reinauer konuyu şöyle ele almaktadır; "Berlin'i oluşturan on altı mahalleden biri olan Kreuzberg, Aynı zamanda da en fazla Türkiyeli göçmenin yaşadığı yerdir. Dolayısıyla göç olgusuna hiç de yabancı olmayan bir bölgedir. Hatta göçmen sorununun tam içindedir."

Cornelia Reinauer, Bu dev göçmen eyaletinin belediye başkanı olarak, entegrasyon çalışmalarında oldukça sıkıntılı günler geçirdiğini ifade etmiştir (Cornelia Reinauer, 2006).

Almanya göçmenleri zamanla kabullenmek konusunda ve yaşadığı sıkıntıların üstesinden gelmek için yoğun çaba sarf edilmiştir. Çünkü Almanya'daki işçi göçmenler uzun yıllar "misafir" olarak kabul edildiği ve bundan dolayı da ailelerinin "Almanca öğrenmesi gerekmediği" düşünülmüştür. Göçmenlerin kalıcı oldukları öngörülemediği için, birlikte yaşam sürmenin de alt yapısını hazırlanmamıştır. Ayrıca; aynı ülkeden gelen göçmenler arasındaki "etnik çatışmalar" aşılması gereken sorunlardan bir diğeridir.

Zamanla Almanya'nın göçmen politikalarında bazı değişimler yaşanmıştır. Artık bir "göçmen ülkesi" olduğunu kabul eden Almanya 2001 yılında "Göç Yasası" nı kabul etmiştir. Yasanın kabulüyle birlikte "entegrasyon çalışmaları" da hız kazanmıştır.

Cornelia Reinauer birlikte yaşamanın öğrenilmesi gerektiğini açık bir şekilde vurgulamakla birlikte, fanatik davranışların aşılması için herkesin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir iletişim tarzı bulunması gerektiğini savunmaktadır. Geçmişte "entegrasyon" denilirken, "asimilasyon" demek isteniyordu. Bunun yanlış olduğu, sorunlara çözüm getirmediği ortaya çıkmıştır. Bunun için uzun vadeli çözümler bulunmalı ve uygulanmalıdır (Cornelia Reinauer, 2006).

Almanya'nın kabul ettiği "Göç Yasası" na göre Federal Almanya artık yavaş yavaş göç alan bir ülke olduğunu kabul etmiş olmaktadır. Dolayısıyla bu ülkede yaşayan yabancılar ücretsiz olarak "lisan öğrenme" haklarına da bir şekilde kavuşmuş olacaktırlar. Kabul edilen "göç yasası"nın yeterli olduğu düşünülmesine de, en azından açık bir göçmen ülkesi olmak için atılmış olan ilk adımdır.

Cornelia Reinauer'in kanaati "çoğulcu yönetim" anlayışının göç olgusunun sorunlarının giderilmesinde faydalı olacağı yönündedir. Belediye Başkanı olarak çoğulcu yönetim modelini uygulamaya çalışmış ve bu modelin benimsenmesi halinde sorunlara uzun vadeli çözüm sağlanabileceğine inanmıştır ve "kültürel bir kavrama ihtiyacımız olduğu" fikrini savunmuştur. "Çok yönlülüğün ortaya çıkarılıp şekillendirilmesi gerektiğini, "Farklı etnik grupların avantajlarına da dikkat edilmesi gerektiğini yönetim anlayışına yansıtmıştır. Yani göçmenlerin eksildiklerini öne çıkarmaktansa, bu kültürlerin çok yönlülüğünü öne çıkarmak gereğini savunmuştur.

Göçmen aileleri kendi toplumumuzdaki siyasete ve tartışmaya ve bir aradaki yaşantıya katılmalıdır. "Göç olgusu" ve "iltica hakkı" Federal Almanya için çok önemlidir.

Kreuzberg Belediye Başkanı Cornelia Reinauer de bunun kısıtlanmasından değil, genişletilmesinden yana olmuştur (Cornelia Reinauer, 2006).

Kreuzberg mahallesinde çeşitli STK'lar ve Türk önderleri işbirliğinde yapılan çalışmalar da orada oluşan çokkültürlü yapının korunması ve hoşgörü içerisinde yaşama çabasını göstermektedir. Bu bağlamda Kreuzberg'de gerçekleşen projelerden biri olan her yıl yapılan ve sonuncusu 2012 yılının Ağustos ayında gerçekleşen Kreuzberg çok kültürlü sokak festivalinde geleneksel törenler yapılmakta ve her etnik yapıdan oluşan kitleler kendilerini ve kültürlerini ifade etme olanağı bulmaktadırlar.

Yine Berlin'de 8 Ekim – 27 Aralık 2010 tarihleri arasında *Friedrichshain-Kreuzberg* belediyesinin düzenlediği çokkültürlülük haftası kapsamında Berlin Anadolu Alevileri Kültür Merkezi tarafından, Berlin Alevi Kültür Haftaları düzenlenmeye başlanmıştır. Özellikle öğretileri, inançları ve örgütlülükleri konusunda hemşehrileri ile paylaşımda bulunma ve birarada bunabilme ile ilgili gerçekleştirdikleri faaliyetler bağlamında birçok başlıktan oluşan kültür-sanat etkinlikleri, tanıtım ve paneller gerçekleşmiştir. Etkinlik kapsamında, *Berlin Anadolu Alevileri Kültür Merkezi'nde "Açık kapı günü", "Geçmişte ve günümüzde Alevi inancı", "Cem etkinliği", "Tarih boyu Alevilere yapılan zulüm", "Aleviler örneğinde azınlıkların topluma uyumu", "Almanya ve dünya genelinde Alevi örgütleri", "Alevi öğretisi", "Krizler, kin ve düşmanlıkların oluşmasına ortam mı yaratıyor?", "Çeşitli dinlerde kadının konumu", "Almanya'daki Alevi örgütlerinin geleceği", "1938 Dersim Katliamı" konulu paneller düzenlenmiştir* (<http://www.alevi.org/kulturvesanat-haberleri/1528-1-berlin-alevi-kueltuuer-haftalar.html>).

Almanya'nın başkenti Berlin'de Friedrichshain-Kreuzberg Belediye Başkanı Franz Schulz'un himayesinde Kreuzberg Fotoğraf Yarışması yapılmıştır. Yarışmaya, Kreuzberg semtinden çektikleri değişik fotoğraflarla 130 kişi katılmıştır. Katılımcıların içinde etnik çoğunluğun olması önemle üzerinde durulması gereken bir durumdur. Bu etkinlik sayesinde Kreuzberg'de yaşayan insanlar kendi semtlerini daha iyi tanıma fırsatını bulmuş ve çok kültürlü yaşamın farklı kesitleri ortaya konmuştur (<http://berlinturk.com/index.php/berlin/item/4497-aa.html>).

Kreuzberg ilçesinde çok kültürlülük haftaları çerçevesi içinde gerçekleşen ve Berlin Kreuzberg Eğitim Merkezi (BildungsWerk in Kreuzberg)'da düzenlenen projede topluma

uyum projeleri için yeni ivmeler kazanmayı amaçlayan toplantılar düzenlenmiştir. Kreuzberg İlçe Belediyesi Göç Sorumlusu Regina Reinke gençlerin kültürlerini bir zenginlik olarak algılayıp geliştirmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

Gençlerin çok kültürlülük güçlerinin farkına varmalarını ve geliştirmeleri sağlamanın gerekliliği, çok kültürlülüğü geliştiren eğitim programlarının önemliliği, çok kültürlüğün avantajlarını tanımaları ve bu konunun üzerinde çalışmaların yapılacağı konusunda toplantılar yapılmış ve birden fazla etnik kimliği olan toplumların birarada yaşamaları konusunda destekleyici adımlar atıldığı görülmüştür (http://haber.net/index.php?option=com_content&task=view&id=10397&Itemid=78).

Yukarıdaki örneklerde görüleceği gibi Berlin'in ağırlıklı olarak göçmenlerin yaşadığı, yoğun Türk nüfusu nedeniyle "Küçük İstanbul" olarak da bilinen Kreuzberg mahallesi, renkli ortamı ve çok kültürlü yapısıyla her yaştan ve ırktan insanların yaşayabileceği ve kendilerini ifade edebileceği bir ortam olarak göze çarpmaktadır. 2012 yılında Kreuzberg Müzesi'nde açılan "Göçün 300 Yıllık Tarihi" konulu sergi de, Kreuzberg'in göçmenler konusunda bünyesinde barındırdığı çokkültürlü yapıya sahip çıktığını ortaya koymaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. Bayrampaşa Belediyesi'nin Çokkültürlülük Anlayışı ve Yaklaşımı

Çok kültürlülük anlayışı bilindiği gibi 2. Dünya savaşından sonra dünya literatürüne girmiş bir terimdir. Nedeni siyasi, ekonomik ve benzer olan göçler sonucu yada tarihi geçmişe bağlı olarak aynı sınırlarda yaşayan ama değişik ırka, dile, ve dine sahip olan toplulukların birarada yaşama ve görünürlüklerini sağlama amacıyla siyasi otoritenin geliştirdiği yaklaşıma çokkültürlülük politikası denmektedir. Nüfusun demografik yapısını dikkate alarak organizasyonlar yapmaya çalışan Bayrampaşa Belediyesi ilçe içerisindeki hemen hemen her vatandaşa aynı derecede yaklaşp aynı ilgiyi göstermektedir. Ama bu yaklaşım nüfusun dağılımına ve yoğunlaştığı topluluklara göre şekillenmektedir.

Yerel yönetimler çok kültürlülük yönetimi konusunda hassas olmak zorundadırlar. Çokkültürlü politika izleyen yerel yönetimler nüfusun çeşitliliğini gözeterek, farklı kimliklerin görünürlük taleplerini ele alarak kamusal alanda bu çeşitliliğin hayat bulmasına yönelik projelere imza atmayı amaçlarlar. Farklı kültürlerin kimliklerini yaşatmalarını sağlamak amacıyla çeşitli kültürel etkinlikler (film, müzik, tiyatro, fuar ve buna benzer çalışmalar) yapmak sık rastlanan uygulamalardır.

Çokkültürlü politikalar yerel seviyede günlük hayatın bir parçası olarak gerçekleşmekte ve tüm paydaşlar burada rol oynamaktadır. Göçmenlerin yoğunlukla yerleştiği kent ve şehirlerde hemşeri dernekleri gibi örgütlenmeler bu bağlamda önemlidir. Bu konularla ilgilenirken bölgesel, yerel yönetimler ile belediyelerin yakın işbirliği içinde olmaları gerekmekte ve özellikle belediyelere merkezi bir rol düşmektedir.

Dünyadaki çokkültürlülüğü yönetme anlayışlarına baktığımızda aslında çalışmamızın konusu olan Bayrampaşa Belediyesi, çoğunlukçu bir toplum yönetimi anlayışı benimsemiştir. Eski belediye başkanı ve halen İstanbul 2. bölge milletvekili olan Sn. Hüseyin Bürge ile yapılan söyleşide kendisine yönettiğim sorulardan biri de “Belediyenin çok kültürlülüğü yönetme modelleri nelerdir? Asimilasyonu mu benimsemiş, entegrasyonu mu, kültürel bağı koruma ve yaşatmaya yönelik mi çalışıyor?” şeklindedir. Soruya verdikleri cevap ise;

“Cevap soruda, kişi kendi kültürünü koruyarak yaşadığı şehrin ritmine uyum sağlar ve etrafındaki diğer kültürlerle barışık halde ve hoşgörü içinde bir ortam oluşturursa bu model en ideal modeldir. Şehir hayatında insanlar yok olmamak için, hemşerileriyle yakın,

kültürlerine bağlı yaşamak isterler. Doğal olarak herkes şehrin acımasız asimilasyon ısrarı karşısında direnmeye çalışır, burada yukarıda da dediğimiz gibi ideal olan ortak alanları tahrik etmeden asimilasyon ve baskı olmadan hoşgörü temelli bir yapı kurmaktır.” şeklindedir.

Bayrampaşa Belediyesi çokkültürlülüğü nasıl yönetiyor? sorusuna Sn. Hüseyin Bürge’nin cevabı şöyle olmuştur;

“Başta belediye meclisleri olmak üzere yönetimde ilçenin tüm renklerinden barındırmaya çalışır belediye yönetimi. Bu hem meşruiyet hem de diyalog için gereklidir. Yönetime gelirse, çok kültürlülüğün bir zenginlik olduğunu kadim medeniyetimiz Osmanlıdan beri bir kalıtsal yetenek olarak idare etmekteyiz. Mesela mahallelerdeki komşuluk ilişkileri, genelde farklı kesimlerin belirli bölgelerde toplanmasına ancak farklı kültürlerden gelmelerinden ötürü sıcak mahalle ortamlarında kendi kültürlerini yaşatmaya çalışmaktadırlar, bu anlamda belediyeler bu sıcak ilişkiler üzerine kurulmuş mahalle kültürünü korumakla zaten çok kültürlülüğü korumuş olmaktadır. Çok kültürlülüğü yönetmek esasında zor bir iştir, fakat ortak noktaların birleştirici özelliğini ve farklı yönlerin zenginliğini insanlar arasında birleştirici bir rol olarak kullanarak bu mümkün hale getirilebilir. Her bir kesime eşit yaklaşmak, yönetimde ve hizmette ayırım gözetmemek ve tüm kesimlere açık kapı bırakmak başlıca prensiplerdir.”

Yöneltilen bir diğer soru ise, çok kültürlülüğü yönetme ihtiyacı nereden çıktı? olmuştur. Alınan cevap ise;

“Çok kültürlülüğü iki nedenden dolayı yönetirsin, birincisi bunun bir zenginlik olduğunu ve senin üst kültürüne katkı sağladığını düşünürsün ve bu yapının devamını sağlamak ve çok kültürlülüğü korumak için yönetme ihtiyacı duyarsın. Diğer bir sebep ise, farklı kültürlerin bir araya gelmesinden her zaman zenginlik ve hoş görü ortamı çıkmaz bazen çatışma da çıkabilir, kültürlerarası hoşgörüsüzlüğe dayalı olarak çıkacak çatışmaları (yani kültürel çatışma) engellemek için çok kültürlülüğü yönetmen gerekebilir” olmuştur.

Bu bilgiler ışığında Bayrampaşa Belediyesi’nin, Hüseyin Bürge ile yapılan görüşmelere istinaden bir önceki bölümde bahsettiğimiz çokkültürlülüğü yönetme modelleri olan asimilasyon, entegrasyon ve çokkültürlülük yaklaşımlarına karşın ilçesindeki farklılıklara yer açma ve farklılıklar üzerinden bir siyaset yürütme stratejisi söz konusu olduğu söylenebilir. Bu başlıktan sonra değinilecek olan Bayrampaşa Belediyesi’nin Balkan

kökenlilere yönelik projeleri ve açılımlarını incelerken bu bölümde Hüseyin Bürge hakkında ayrıntılı bilgi vermek yerinde olacaktır.

➤ **1994 – 2011 Yılları Arası Görev Yapan Belediye Başkanı Hüseyin Bürge’nin Siyasi Yaşamı**

Hüseyin Bürge, 1955 yılında Kırklareli’ne bağlı Çeşmeköy’de doğmuştur. Aslen Makedonyalı, yani Balkan göçmenidir. Bürge, ilkokulu baba ocağı Merkez Çeşmeköy’de okuyarak, orta öğretimini Edirne İmam Hatip Lisesi’nde tamamlamıştır. Yüksek öğrenimini İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü’nde okuyan Bürge, bu okuldan 1980 yılında mezun olmuştur.

Bürge, 1993 yılında Mahalli İdareler Enstitüsü tarafından verilen; ‘şehir planlaması, belediyeçilik ve yöneticilik programlarını’ başarıyla tamamlamıştır. Bu eğitim programları Bürge’nin hayatında bir kırılma noktasını oluşturacak, Bürge kendini doğrudan siyasetin içinde bulacaktır.

1993 yılında Refah Partisi ile siyasete adım atan Bürge, 27 Mart 1994 yerel seçimlerinde yüzde 30.27’lik oy oranı ile Bayrampaşa belediye başkanlığı koltuğuna oturmuştur. Bürge, 18 Nisan 1999 yerel seçimlerinde Fazilet Partisi’nden seçmenlerinin karşısına çıkmış ve bu seçimlerde oy oranına arttırarak yüzde 35.36 oyla ikinci kez belediye başkanı seçilmiştir. 28 Mart 2004 Mahalli İdareler Seçimleri’nde üçüncü kez belediye başkanlığına adaylığını koyan Bürge, Ak Parti’den katıldığı seçimlerde, yüzde 51.9 oy alarak, belediye başkanlığı koltuğuna üçüncü kez oturmuştur. 2009 yerel seçimlerinde tekrar Ak Parti’den Bayrampaşa Belediye Başkanı Adayı olan Bürge, başarısını sürdürerek, dördüncü kez Bayrampaşa Belediye Başkanı seçilmiştir. Kesintisiz, dört dönem Bayrampaşa Belediye Başkan’ı olan Bürge, böylece yerel yönetimlerde bir rekora imza atmıştır. Hüseyin Bürge, 1994’ten bu yana aralıksız yürüttüğü Bayrampaşa Belediye Başkanlığı görevinden 10 Mart 2011’de istifa ederek, 12 Haziran 2011’de yapılacak Genel Seçimler için Ak Parti, İstanbul 2. Bölgeden Milletvekili Adayı olmuştur. 12 Haziran 2011’de yapılan Genel Seçimlerin ardından Hüseyin Bürge, İstanbul 2. Bölgeden Milletvekili seçilerek, Ak Parti İstanbul Milletvekili olarak Meclise girmiştir.

Bürge, Balkan Belediyeler Forumu Başkanlığı, Balkan Belediyeler Birliği Başkanlığı, Uluslararası Balkan Üniversitesi Yönetim Kurulu Başkanlığı, Balkan

Medeniyetler Derneği Başkan Yardımcılığı, Bayrampaşa Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı, Türk Dünyası Belediyeler Birliği Başkan Vekilliği gibi, çok sayıda ulusal ve uluslar arası, sosyal amaçlı derneklerde ve vakıflarda aktif görevlerde bulunmaktadır.

Bürge, Mahalli İdareler, Yerel Kalkınma Projesi, Türk Dünyası ve Yerel Yönetimler, Sosyal Belediyecilik Anlayışı, Avrupa Konseyi ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği Zirvesi başta olmak üzere birçok uluslar arası toplantı da sunduğu tebliğler ile yerel yönetimler kavramına yeni açılımlar getirmiştir. Balkan göçmeni olan Hüseyin Bürge, 4 dönem boyunca göçmenlerin ilçedeki yaşam şartlarını ve kültürel bağlarını korumaya yönelik ciddi projeler ile gündeme gelmiştir (<http://huseyinburge.com.tr>).

3.2. Bayrampaşa Belediyesi'nin Balkan Kökenlilere Yönelik Projeleri ve Açılımları

2010-2014 yılı stratejik planda, Bayrampaşa Belediyesi yaklaşımını şöyle tanımlar; “Halkın inanç ve değer yapısıyla bütünleşerek önemli kararları onlarla birlikte vermek, sürdürülebilir ve yaşanabilir bir Bayrampaşa için yeni kaynaklar yaratmak, mevcut kaynakları daha verimli bir şekilde kullanmak ve kentsel dönüşüm sürecini zamana yayarak halkın mutluluğunu her şeyin üzerinde tutmak” Bayrampaşa belediyesinin vizyonudur. Misyonu ise; “Yerinden kentsel dönüşüm projeleriyle estetik bir görünüme sahip binalardan oluşan, yeşil alanları, geniş ve bakımlı sokakları, otoparkları, yeniden düzenlenmiş sanayi yapısıyla güler yüzlü ve mutlu insanların yaşadığı sosyal, kültürel ve ticari açıdan cazibe merkezi bir ilçe olmak” tır (<http://www.bayrampasa.bel.tr>).

Bayrampaşa Belediyesinin Uygulanan Projeleri şöyledir;

Kültürel etkinlikler 1994 senesinden bugüne kadar belirli bir istikrar ile süregelmiştir. Ramazan etkinliklerinden sonra en istikrarlı uzun süreli program 23 Nisan vesilesiyle yapılan “Çocuk Şenlikleri” olmuştur. Zaman zaman 19 Mayıs, Mehmet Akif, Çanakkale gibi anma ve özel gün ve haftalar da etkinliklerle kutlanmıştır.

İlçesinde yoğunlukta bulunan Balkan kökenli vatandaşlara yönelik ise, 2005 yılından bu yana her ramazan tam bir ay süren balkanlara yolculuk bereket konvoyu ile gerçekleştirilmektedir. “Hu, Komşu Komşu” projesi ise, Balkanların bir ayağı olan Üsküp Çayır Belediyesi işbirliğiyle gerçekleştirdiği, sosyal ve kültürel manada çocuklara yönelik olarak gerçekleştirilen kültürel ve sanatsal bir projedir. Bir başka proje ise Mostar

köprüsü'dür. Bayrampaşa'da yıllardan beri süregelen mimari ve kentsel yatırımların yanında Bosna Hersek'in Mostar şehrinde bulunan Mostar köprüsünün bir benzeri ilçeye inşa edilmiş, bu yapı Balkanlarla olan bağın simgesi haline gelmiştir.

Sonuncusu 2010 yılında gerçekleşen ve 5. Uluslararası Balkan Forumuna 11'i Balkan ülkesi olmak üzere, toplam 13 ülkeden devlet temsilcisi, akademisyen, uzman, araştırmacı, bürokrat, gazeteci ve diplomatlar katılmıştır ve forumda Balkanlar'da süregelen ve ileride ortaya çıkabilecek çatışmaların çözümü ile barışın sağlanması konuları masaya yatırılarak 11 Balkan ülkesinden gelen katılımcılar ile işbirlikleri sağlanmıştır.

2008 yılında gerçekleştirilen Gençtival projesi, Balkan ülkelerinden gelen gençler ile Büyük Bayrampaşa parkında gerçekleşmiş ve Balkan gençleri ile Bayrampaşalı gençler arasında arkadaşlık ve dostluk sağlanması amaçlanmıştır.

Bir diğer proje Balkanlara yönelik projelerin geliştirildiği bir mekan olarak yapılan Balkan kültür merkezi projesidir. Balkanlar ile temelde attıkları köklü ilişkileri sürdürmek amacıyla Bayrampaşa Belediyesi Balkan Kültür Merkezi projesini hayata geçirmiştir.

Bayrampaşa Belediyesi elbette bu projeleri yalnızca ilçe bazında çalışmalarla değil, protokoller imzaladığı kardeş belediyeleri ile işbirliği içerisinde de yürütmüştür. Kardeş şehirleri ağırlıklı olarak Balkan şehirleridir. Kültürel işbirliklerin yanında yıl içerisinde Balkan ülkelerinin yerel yöneticileri Bayrampaşa Belediyesi'ne ziyaretler de bulunmakta aynı şekilde Bayrampaşa belediye başkanını da Balkanlara davet ederek bağlarını tazелеmektedirler.

Eski Bayrampaşa Belediye Başkanı Hüseyin Bürge Balkan göçmeni vatandaşlara yönelik yaklaşımını şu şekilde ifade etmektedir;

“Bölgeye yönelik ziyaretlerimizde bize ait bir parçanın Meriç'in ötesine; Adriyatik'ten, Tuna boylarına kadar uzayıp gittiğini gördük. Yine bu ziyaretlerde siyasetin toprakları böldüğünü ve yönetimleri ayırttığını ancak bölge insanının folkloruyla ve sosyo-kültürel dokusuyla bütünlüğü koruyabildiğini gözlemledik. Balkanlar'a bakan her çıplak göz, şunu görür ki; bu bölgede mimarî tarzlardan kentleşmeye, sanattan edebiyata, komşuluk ilişkilerinden ticarete, hayatın her alanındaki birliktelikler devam etmektedir. Bütün bu gözlemden sonra biz düşündük ki; bu coğrafyada yaşayan halklar arasındaki tarihî ve kültürel derinliklerden beslenen sevgi ve kardeşlik bağlarını daha da güçlendirip

geliştirmenin vakti gelmiştir. Ayrıca; Balkanların çok dilli ve çok kültürlü yapısından kaynaklanan sorunların ancak demokratik yaklaşımlarla çözülebileceği inancıyla yola çıkarak: Balkan kültürünü bir çatı altında toplamayı hedefledik. Bu amaçla Balkan Kültür Merkezi'nin (BBKM) oluşumu için harekete geçtik. BBKM yalnız Türkiye'nin kültür ve mimarî hazinelerini kayıt altına almayacak, aynı zamanda Balkan halkları arasında dostluk ve kardeşlik köprüsü olacaktır.” (Bürge, 2010).

Sn. Hüseyin Bürge'ye “Türkiye Cumhuriyeti'nin Balkanlara yönelik genel açılımları kapsamında Bayrampaşa Belediyesi'nin Balkanlara yönelik sorumluluğu nedir? şeklinde yönelttiğim soruya cevabı şöyle olmuştur;

“Bu son yıllarda her alanda gelişen Türkiye'nin bir tezahürü olarak yerel yönetimlerde de bir açılım örneğidir. Nüfusunun hemen hemen yarısının balkan göçmeni olduğu bir ilçede köklerine bir ziyaret, bir aidiyet ve bir sahiplenme içgüdüğü üzerinden gerçekleşmiş bir organizasyondur ve bu haliyle uzun soluklu bir organizasyondur. İmparatorluk geçmişi olan bir medeniyetin torunları olarak genlerimizde bulunan çevresel etki ve tepkimelerde sahiplenme duygusu bizi akraba topluluklarımıza yönelik yakınlık kuracak, ilişkilerimizi tekrar hatırlatacak, ortak kültürümüzü tekrar yaşatacak bir program olarak görmek lazım balkanlardaki çalışmalarımızı. Biliyoruz ki balkanlar İstanbul'dan daha önce Osmanlı idi ve oradaki insanlar bir nevi yüz yıllar boyu bu toprakların adeta bir sigortası olarak o coğrafyada kültürümüzü yaşattılar.”

3.2.1. Balkanlarda Ramazan Projesi (Kardeşlik Sınır Tanımaz Projesi)

Balkanlarla temelde atılmış olan köklü ilişkileri sürdürmek amacıyla Bayrampaşa Belediyesi 7 yıldır her ramazan Balkanlara gitmektedir.

1994 yılında Bayrampaşa'da yapılmaya başlanan Bayrampaşa'da ramazan etkinlikleri, 2005 yılından itibaren ilçenin ve ülkemiz sınırlarını aşarak Türkiye'de, Balkanlarda ve Avrupa'da gerçekleştirilmiştir. Sponsorların desteğiyle yapılmış olan bu uluslararası projeye Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ve TİKA gibi devlet kurumları aktif destekte bulunmuşlardır.

Ramazan ayını Balkan topraklarında binlerce Km yol kat ederek balkanlarda yaşayan vatandaşlarla beraber iftar programları düzenleyen Bereket Konvoyu Bayrampaşa Belediyesi'nin öncülüğünde 7 yıldır Balkan ülkelerinde programlar yapmaktadır.

Hüseyin Bürge'ye göre gidildiğinde ve görüldüğünde çok açık olarak görüleceği gibi o bölgelerdeki yaşamların genel çizgisi, ülkemiz insanının yaşamının genel çizgisinin bir benzerinden ibarettir. Bu benzerlik aradan uzun yıllar geçmiş olmasına, değişik uygulamalar yaşanmış olmasına rağmen hala varlığını sürdürecektir kadar güçlüdür. Balkan coğrafyasında yaşayan müslüman halkın, her türlü engellere ve farklı politikalara rağmen yüzü Türkiye'ye dönüktür ve gönlünde Türkiye yatmaktadır. Bu coğrafyanın hemen hemen her karesinde Türkiye ile ilgili bir bağlantı, bir yakınlık ve bir ilişki söz konusudur. Bayrampaşa Belediyesinin "Kardeşlik Sınır Tanımaz" diyerek çıktığı yolculuğun, adı "Balkanlarda Ramazan" olmuştur. Balkan ülkeleriyle tarihimizden gelen yakınlık ile orada yaşayan halklarla sıkı bir ilişki içinde olunmuştur. Balkan ülkeleri ve orada yaşayan halklarla olan beraberlik sadece tarih arka planının bir ürünü de değildir. Tarihi arka planın yanı sıra ortak değerler silsilesi de Bayrampaşa'yı o topraklara çekmektedir.

Bugünkü dış politikada güdülen "bütün komşular ile sıfır problem" anlayışı çerçevesinde gerçekleşen Kardeşlik Sınır Tanımaz Projesi 7 yıl boyunca Ramazan Ayı çerçevesinde düzenlenmiştir.

Projenin uygulayıcısı Hüseyin Bürge'ye göre gerçekleşen "Komşuluk İftarları" kaybolmaya yüz tutmuş komşuluk ilişkilerini tekrar canlandırırken dostluk, arkadaşlık, akrabalık ve komşuluk kavramlarının önemini göstermektedir.

Kardeşlik Sınır Tanımaz projesi kapsamında Bayrampaşa Belediyesinin düzenlediği Bereket Konvoy'u 2005 yılından bugüne kadar 9 balkan ülkesinde (Bosna-Hersek-Bulgaristan-Makedonya-Kosova-Sırbistan-Karadağ-Yunanistan-Arnavutluk-Romanya) 60'a yakın şehir, 3 Avrupa ülkesinde (Almanya-Avusturya-Fransa) 5 şehir, Lübnan'da ve Türkiye'de 25 şehirde 500.000'i aşkın vatandaşa ulaşmıştır (<http://bayrampasa.bel.tr>).

Sn. Hüseyin Bürge "Bereket konvoylarına kimler var? Otobüsleri kimler dolduruyor? Gönüllüler mi gidiyor?", sorusuna şöyle cevap vermiştir:

"Bereket konvoyu 4 tır, iki otobüs ve binek araçlardan oluşan büyük bir konvoydur. gidilen şehirlerde şehir merkezlerinde 2-3 bin kişilik iftar sofraları kuran, ardından çocuklara ve gençlere şovlar düzenleyen ve oradaki halka kültürümüzden esintiler sunan bazı sanatsal faaliyetleri icra etmek üzere başta aşçılar ve mutfak ekibi, sahne-ses-ışık ekibi, canlı yayın-tv-haber ekibi, yemek dağıtım ekibi- alan hazırlık ekibi, lojistik ekip, müzisyen ve sanatçı ekip,

idari ekip olmak üzere, kimi gönüllü kimi profesyonel insanlardan oluşan bir ekiptir. Gönüllüler arasında çoğunluğu üniversite öğrenciler oluşturuyor”.

Bayrampaşa Belediye Başkanı, Bosna-Hersek halkının 1992–1995 yıllarında yaşanan savaşta büyük acılar gördüğünü belirterek, bu acıyı biraz dindirmek, kardeşliği pekiştirmek ve Türkiye'nin buradaki halkın yanında olduğunu göstermek amacıyla her yıl ilk iftarı Bosna-Hersek'te yaptıklarını belirtmiştir (<http://www.haberturk.com>).

Bayrampaşa Belediyesi'nin ‘‘Kardeşlik Sınır Tanımaz’’sloganıyla 2012 yılında 8.kez yola çıkan Bereket Konvoyu Zenitsa kentinde yaklaşık 3500 kişiye iftar vermiştir. Proje kapsamında Anadolu'da 30'a yakın şehir merkezine gidilmiş, Lübnan'da iftar programları düzenlenmiş, Almanya, Avusturya ve Fransa'da ramazan etkinlikleri ve iftar programları düzenlenmiştir (<http://www.haberler.com>).

Tablo 6. Balkanlarda Ramazan Güzergah Listesi 2010, 2011, 2012 Yılları

S/N	TARİH	PROGRAM YERİ	AÇIKLAMA 1	AÇIKLAMA 2	KONAKLAMA YERİ
1	10 Ağustos 2010	BOSNIA-HERZEGOVINA	VARIŞ	KONAKLAMA	SARAJEVO
2	11 Ağustos 2010	MOSTAR	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO
3	12 Ağustos 2010	ILICA-SARAJEVO	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO
4	13 Ağustos 2010	SREBRENİCA	VARIŞ	KONAKLAMA	SREBRENİCA
5	14 Ağustos 2010	SREBRENİCA	PROGRAM	KONAKLAMA	SREBRENİCA
6	15 Ağustos 2010	SERBIA	VARIŞ	YOL	TUTİN
7	16 Ağustos 2010	TUTİN	PROGRAM	KONAKLAMA	TUTİN
8	17 Ağustos 2010	KOSOVA	VARIŞ	YOL	MİTROVİCA
9	18 Ağustos 2010	MİTROVİCA	PROGRAM	KONAKLAMA	MİTROVİCA
10	19 Ağustos 2010	PRİZREN	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN
11	20 Ağustos 2010	GİLÂN	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN
12	21 Ağustos 2010	ALBANIA	VARIŞ	YOL	KUKES
13	22 Ağustos 2010	KUKES	PROGRAM	KONAKLAMA	KUKES
14	23 Ağustos 2010	İŞKODRA	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN
15	24 Ağustos 2010	ELBASAN	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN
16	25 Ağustos 2010	MACEDONIA	VARIŞ	YOL	MANASTIR
17	26 Ağustos 2010	MANASTIR	PROGRAM	KONAKLAMA	MANASTIR
18	27 Ağustos 2010	GOSTİVAR	PROGRAM	KONAKLAMA	SKOPJE
19	28 Ağustos 2010	TETOVA	PROGRAM	KONAKLAMA	SKOPJE
20	29 Ağustos 2010	SKOPJE	PROGRAM	KONAKLAMA	SKOPJE
21	30 Ağustos 2010	GREECE	VARIŞ	YOL	KOMOTINI

S/N	TARİH	PROGRAM YERİ	AÇIKLAMA 1	AÇIKLAMA 2	KONAKLAMA YERİ
1	31 Temmuz 2011	BOSNA HERSEK	VARIŞ	KONAKLAMA	SARAJEVO
2	1 Ağustos 2011	MOSTAR	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO
3	2 Ağustos 2011	SREBRENİCA	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO
4	3 Ağustos 2011	GORAJDE	PROGRAM	KONAKLAMA	GORAJDE
5	4 Ağustos 2011	SIRBİSTAN-PRİJEPOLJE	PROGRAM	YOL	PRİJEPOLJE
6	5 Ağustos 2011	PRİJEPOLJE	KONAKLAMA	KONAKLAMA	PRİJEPOLJE
7	6 Ağustos 2011	KOSOVA	VARIŞ	YOL	MİTROVİÇA
8	7 Ağustos 2011	İSKENDERAY	PROGRAM	KONAKLAMA	MİTROVİÇA
9	8 Ağustos 2011	FERİZAY	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN
10	9 Ağustos 2011	PRİZREN	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN
11	10 Ağustos 2011	ARNAVUTLUK	VARIŞ	YOL	İŞKODRA
12	11 Ağustos 2011	İŞKODRA	PROGRAM	KONAKLAMA	İŞKODRA
13	12 Ağustos 2011	ELBASAN	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN
14	13 Ağustos 2011	BERAT	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN
15	14 Ağustos 2011	MAKEDONYA	VARIŞ	YOL	TETOVA
16	15 Ağustos 2011	KIRÇOVA	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA
17	16 Ağustos 2011	GOSTİVAR	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA
18	17 Ağustos 2011	TETOVA	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA
19	18 Ağustos 2011	ÜSKÜP	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA
20	19 Ağustos 2011	YUNANİSTAN	VARIŞ	YOL	KOMOTINI
21	20 Ağustos 2011	GÜMÜLCİNE	BOŞ	KONAKLAMA	KOMOTINI
22	21 Ağustos 2011	İSKEÇE	PROGRAM	KONAKLAMA	KOMOTINI
23	22 Ağustos 2011	GÜMÜLCİNE	PROGRAM	KONAKLAMA	KOMOTINI
24	23 Ağustos 2011	BULGARİSTAN	VARIŞ	YOL	KIRCAALİ
25	24 Ağustos 2011	KIRCAALİ	PROGRAM	KONAKLAMA	KIRCAALİ
26	25 Ağustos 2011	ŞUMEN	YOL	KONAKLAMA	ŞUMEN

S/N	TARİH	PROGRAM YERİ	AÇIKLAMA	AÇIKLAMA 2	KONAKLAMA YERİ	KONAKLAMA GÜNÜ
1	19 Temmuz 2012	HIRVATİSTAN	VARIŞ	KONAKLAMA	ZAGREB	
2	20 Temmuz 2012	ZAGREB	PROGRAM	KONAKLAMA	ZAGREB	Ramazan 1. Gün
3	21 Temmuz 2012	BOSNA HERSEK	YOL	KONAKLAMA	MOSTAR	Ramazan 2. Gün
4	22 Temmuz 2012	MOSTAR	PROGRAM	KONAKLAMA	MOSTAR	Ramazan 3. Gün
5	23 Temmuz 2012	KONJIC	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO	Ramazan 4. Gün
6	24 Temmuz 2012	SREBRENICA	PROGRAM	KONAKLAMA	SARAJEVO	Ramazan 5. Gün
7	25 Temmuz 2012	SİRBİSTAN	YOL	KONAKLAMA	TUTİN	Ramazan 6. Gün
8	26 Temmuz 2012	TUTİN	PROGRAM	KONAKLAMA	TUTİN	Ramazan 7. Gün
9	27 Temmuz 2012	KARADAĞ-ROJAYE	YOL-PRG.	YOL-PRG.-YOL	MİTROVİÇA	Ramazan 8. Gün
10	28 Temmuz 2012	KOSOVA	BOŞ	KONAKLAMA	MİTROVİÇA	Ramazan 9. Gün
11	29 Temmuz 2012	İSKENDERAY	PROGRAM	KONAKLAMA	MİTROVİÇA	Ramazan 10. Gün
12	30 Temmuz 2012	FERİZAY VEYA MAMUŞA	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN	Ramazan 11. Gün
13	31 Temmuz 2012	PRİZREN	PROGRAM	KONAKLAMA	PRİZREN	Ramazan 12. Gün
14	01 Ağustos 2012	ARNAVUTLUK	YOL	KONAKLAMA	İŞKODRA	Ramazan 13. Gün
15	02 Ağustos 2012	İŞKODRA	PROGRAM	KONAKLAMA	İŞKODRA	Ramazan 14. Gün
16	03 Ağustos 2012	ELBASAN	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN	Ramazan 15. Gün
17	04 Ağustos 2012	BERAT	PROGRAM	KONAKLAMA	ELBASAN	Ramazan 16. Gün
18	05 Ağustos 2012	MAKEDONYA	YOL	KONAKLAMA	STRUGA	Ramazan 17. Gün
19	06 Ağustos 2012	KIRÇOVA	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA	Ramazan 18. Gün
20	07 Ağustos 2012	GOSTİVAR	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA	Ramazan 19. Gün
21	08 Ağustos 2012	TETOVA	PROGRAM	KONAKLAMA	TETOVA	Ramazan 20. Gün
22	09 Ağustos 2012	DOĞU MAKEDONYA	PROGRAM	YOL	ÜSKÜP	Ramazan 21. Gün
23	10 Ağustos 2012	YUNANİSTAN	YOL	KONAKLAMA	KOMOTINI	Ramazan 22. Gün
24	11 Ağustos 2012	BOŞ	BOŞ	KONAKLAMA	KOMOTINI	Ramazan 23. Gün
25	12 Ağustos 2012	İSKEÇE – Gökçeler	PROGRAM	KONAKLAMA	KOMOTINI	Ramazan 24. Gün
26	13 Ağustos 2012	GÜMÜLCİNE- Kozlukebir	PROGRAM	KONAKLAMA	KOMOTINI	Ramazan 25. Gün
27	14 Ağustos 2012	BULGARİSTAN	VARIŞ	YOL	KIRCAALİ	Ramazan 26. Gün
28	15 Ağustos 2012	KIRCAALİ-Merkez	PROGRAM	KONAKLAMA	KIRCAALİ	Ramazan 27. Gün
29	16 Ağustos 2012	DÖNÜŞ YOL(İSTANBUL)	YOL	YOL	YOL	Ramazan 28. Gün

3.2.2. “Hu Komşu Komşu” Projesi

İstanbul’un Avrupalı Kardeşleri İstanbul 2010 “Hu, Komşu Komşu” adı altında düzenlenen etkinlikte Bayrampaşa Belediyesi, Balkan kültürünü yerleşimcileriyle canlı olarak yaşatmayı hedeflemiştir. Bu kapsamda gerek sosyal anlamda gerekse kültürel anlamda ilişkilerini canlı tuttuğu Üsküp Çayır Belediyesi işbirliğiyle gerçekleştirdiği, çocuklara yönelik kültürel ve sanatsal bir projedir.

Proje kapsamında Çayır Belediyesinin temin ettiği 07–13 yaş grubu 20 çocuk 10 kişilik koçlarıyla/aileleriyle birlikte İstanbul’a gelerek kendi kültürlerini yansıtan etkinliklerde bulunmuşlardır. Bu etkinliklerin içeriğini geleneksel danslar, geleneksel şarkıların icra ettiği çocuk korusu, tanıtıcı sergiler oluşturmuştur.

Karşılıklı etkileşim içerisinde hem İstanbul’u çocukların komşu kültürü tanımaları, hem de Çayır’dan gelecek çocukların İstanbul kültürünü tanımaları açısından proje tasarlanmıştır. Projede amaçlanan; İki komşu kültürün çocuk bireyler arasında tanınmasını sağlamak, Planlanan yarışmalar, oyuncak, bilim ve karikatür atölyeleri, mini hayvanat bahçeleri ile çocukları farklı ve eğlenceli bir platformda ağırlamak ve kaynaştırmak olmuştur.

Hedeflenen nokta ise; 7–13 yaş gurubu ilköğretim çocukları ve Makedonya’dan gelecek çocuklar ve velileri iki komşu kültürün çocuk bireyler arasında tanınmasını sağlamak, çocuk bireyler arasında sosyal ve kültürel bağın oluşmasına destek olmak olmuştur.

3.2.3. Mostar Köprüsü

Projeye değinmeden önce köprünün tarihi hakkında kısa bir bilgi vermek yerinde olacaktır.

Kanuni Sultan Süleyman’ın baş mimarı Mimar Sinan’ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından tasarlanan köprü, 9 yılda inşa edilmiş ve 1566’da tamamlanmıştır. Kentin erkeklerinin, nişanlılarına cesaretlerini kanıtlamak için düğün öncesinde köprüden Neretva nehrine atlamaları da köprünün ününe sanki ün katmıştır.

Köprüye ilk saldırı 1992’de Bosnalı Sırplar tarafından düzenlenmiş, Kasım 1993’te Hırvat tankları köprüye daha büyük zarar veren saldırılarına başlamışlardır. Kasım ayının sonunda ise köprü tamamen yıkılmış ve 456 kalıp taş Neretva’nın sularına gömülmüştür.

Köprünün yeniden inşaatı için çalışmalar 1997'de, UNESCO, Dünya Bankası, Avrupa Bankası ve başta Türkiye olmak üzere İtalya, Hollanda, Hırvatistan gibi ülkelerin bağışlarıyla eski haline uygun olarak yeniden başlamış olup, inşasını bir Türk firması gerçekleştirmiştir.

Osmanlı Mimarisindeki önemli yerini her zaman koruyan kilit taşı için Osmanlı tekniklerinin aynısı kullanılmıştır. 30 metre uzunluğundaki, 20 metre yüksekliğindeki köprünün kemerindeki çalışma Haziran 2002'de başlamış olup 111 sıra taştan yapılan köprünün tamamlanma işareti olan 56. sıradaki kilit taşı, 26 Ağustos 2003'te yerine konulmuştur (www.uted.org).

Şekil 6. Bosna-Hersek'in Mostar Şehrindeki Mostar Köprüsü

Şekil 7. Bayrampaşa İlçesi, Kocatepe Mahallesi’ndeki Mostar Köprüsü

Şekilde görülen Bayrampaşa İlçesi’nin Kocatepe Mahallesi’nde 2009 yılında inşa edilen Mostar Köprüsü, Kartaltepe ve Kocatepe mahallelerini birbirine bağlamaktadır. Bosna-Hersek Cumhuriyeti’nin Mostar şehrinde Mimar Sinan’ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından 1566 yılında inşa edilen Mostar Köprüsü’nün tıpa tıp benzeri yüzde 48’lik Balkan göçmeni nüfusuna sahip Bayrampaşa’da inşa edilmiştir.

Bayrampaşa Kocatepe Mahallesi, 50. Yüzyıl Caddesi üzerine inşa edilen Mostar Köprüsü, 9 metre yüksekliğinde ve 51 metre uzunluğundadır. Köprüde gerçek Mostar Köprüsü’nde kullanılan taşın benzeri olan Afyon Köyke taşı kullanılmıştır. Köprü Projesi, Balkanlarla olan maneviyatın ötesinde, simgesel boyutta yer aldığı bir çalışma olarak görülmektedir.

3.2.4. Balkan Forumu

Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) tarafından düzenlenen ‘100. Yılında Balkan Savaşları, Çatışmaların Önlenmesi, Barış ve Refah Vizyonu’ konularını kapsayan 5. Uluslararası Balkan Forumu Bayrampaşa Belediyesi tarafından gerçekleştirilmiştir. Forumu 11’i Balkan ülkesi olmak üzere, toplam 13 ülkeden devlet temsilcisi, akademisyen, uzman, araştırmacı, bürokrat, gazeteci ve diplomat katılmıştır. Bayrampaşa Belediyesi TASAM’ın organize ettiği 5. Uluslararası Balkan Forumu’nun

katılımcılarını ve Bosna ile Sırbistan Türk Büyükelçilerini Balkan Forumu kapsamında misafir etmiştir. Forumda Balkanlar’da süregelen ve ileride ortaya çıkabilecek çatışmaların çözümü ile barışın sağlanması konuları da masaya yatırılmıştır. Forumda konuşan eski Belediye Başkanı Hüseyin Bürge, Bayrampaşa’nın Türkiye’de Balkan coğrafyasını yansıtan önemli bir ilçe olduğunu belirterek, *“Balkanlar’da 1912’de başlayan ve yaklaşık yüz yıl süren çatışmaların son bulması bizleri mutlu etmiştir. Bugün Balkanlar’da savaşın değil barışın dilinin hâkim olması bölgeye huzur getirmiştir. Biz bu huzurun devam etmesi için çalışmaya devam edeceğiz”* ifadelerini kullanmıştır (<http://bayrampasa.bel.tr>).

Forumda, Balkan Savaşları sonucunda ortaya çıkan devletlerin 20. yüzyıl başından günümüze kadarki süreç içinde geçirdiği değişim ve dönüşümlerin siyasi ve ekonomik sonuçlarından çok, bunların Balkan halklarının günlük hayatını nasıl etkilediğinin tartışılması amaçlanmıştır (<http://www.sehriistanbul.com.tr>).

Forumda eski Belediye Başkanı Hüseyin Bürge Bayrampaşa Belediyesi’nin, 2005 yılından bu yana “Kardeşlik Sınır Tanımaz” sloganıyla “Bereket Konvoyları” organize ederek bu doğal ve kendiliğinden ilişkileri yerel yönetimler düzeyinde geliştirmeye yönelik kültürel bir adım attığına ve Bereket Konvoyları ile ramazan aylarında Balkan ülkeleri belediyelerini kapsayan kültür-sanat organizasyonları organize etmeye başladığına değinmiştir.

Bu doğrultuda, 2010 yılı Haziran ayında İstanbul’da bir Balkan ülkeleri yerel yönetimler forumu organize etmek; bu forumda yerel yönetimler olarak bölgesel ölçekte ve yerel düzeyde bir işbirliği tesis etmek üzere müştereken neler yapılması gerektiğini ele almak kararlaştırılmıştır.

İkinci düşünce olarak ise, Forum faaliyetinin yanı sıra ve onu destekleyici olmak üzere aynı organizasyon kapsamında bir fuar organizasyonu gerçekleştirmek olmuştur. Fuar organizasyonu ile hem katılımcı il/ilçelerin özgün ürün ve eserlerini tanıtmaya olanağının oluşması, hem de bölgesel ekonomik gelişmeye yönelik özel sektör kuruluşlarının bir araya gelerek yeni fırsatlar doğuracak bir ortamın tesisi amaçlanmıştır.

Yukarıda belirtilen çerçevede hazırlıkları yapılan Balkan Belediyeleri işbirliği ve Dayanışma Forumu 23-25 Haziran 2010 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

Forum’da TC. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu aşağıda metni sunulan konuşmayı yaparak, çalışmalarını tebrik ve teşvik etmiştir.

“Balkan tarihi demek balkan şehirlerinin tarihi demektir. Balkan şehirlerinin tarihini anlamadan Balkan tarihini anlamak balkanların geleceğini anlamak mümkün değildir. Eğer balkanların bir tarihi serüveni varsa o aslında Balkan şehirlerinin bir serüvenidir. İstanbul’un, Edirne’nin, Selanik’in, Üsküp’ün, Filibe’nin, Köstence’nin, Belgrad’ın, Saraybosna’nın, Cizre’nin, Piriştine’nin serüvenidir. O şehirlerin geçmişini anlamadan Balkan tarihinin inşa edilmesi mümkün değildir. O bakımdan bu şehirlerde bugün belediye başkanlığı görevini yapanlar sadece kendi belediyelerinin başkanlığını yapmakla kalmıyor, hepimizin coğrafyası olan balkanların geleceğini şekillendiriyorlar. O bakımdan böyle bir faaliyete öncülük etmek balkanların geleceğine damga vurmak demektir. Bu balkan zirvesine paralel olarak Bayrampaşa Belediyesinin Balkan Belediyeleri işbirliği ve Dayanışma Formunu tertip etmesi aslında birbirini tamamlayan iki ana faaliyet; çünkü siyasi liderler baş şehirlerde ne kararlar alırlarsa alsınlar esas olarak onları hayata geçirecek olan o toplumların ilişkileri ne kadar nüfuz etmiş olan yerel yönetimlerdir”.

Görülmektedir ki, Bayrampaşa Belediyesi, Balkan Bölgesi ülke ve halklarına özel bir yakınlık ve ilgi duymaktadır. Çeşitli özelliklerinin yanı sıra, nüfusunun yaklaşık %48’ini Balkan orijinli vatandaşları oluşturmaktadır. Bu özelliğinden dolayı, Bayrampaşa Belediyesi Balkanlara hep özel bir ilgi olduğu izlenmiştir. Bu çerçevede temaslarını geliştirmek, ilişkilerini ilerletmek ve hissettiği kardeşliği canlı tutabilmek üzere; “Kardeşlik Sınır Tanımaz” sloganıyla “Balkanlarda Ramazan” gibi girişimleri başlatmışlardır. Bu çalışmalar yıldan yıla gelişerek devam etmiş, bölge halklarıyla olan kardeşliğin giderek güçlenmesi amaçlanmıştır. Balkanlar , hem bir tarih, hem de dâhil olunan ve geleceğe birlikte uzandıkları sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik bölgesel bir bütünlüktür. Balkanlar, Güneydoğu Avrupa konsepti çerçevesinde Avrupa’nın da bir parçasıdır. Türkiye’nin stratejik siyasi hedefi ise; bilindiği üzere AB’ne katılımdır. Bu çerçevede Balkanlar, Türkiye üzerinden Avrupa ile Asya’nın birleştiği bölgesel bir geçiş koridoru niteliğindedir. Bu niteliğiyle balkanlar; bir taraftan Avrupa, diğer taraftan da Kafkaslar ve Ortadoğu ile ortak bir sosyal, kültürel ve ekonomik bir işbirliği havzasıdır.

Balkanlar tarih boyunca gerek Avrupa, gerekse Türkiye ve çevresiyle ilişkilerini arttırabildiği, dışa açıldığı ve işbirliğine girebildiği ölçüde bölge olarak gelişmiş; bu coğrafyalardan soyutlandığı ve içine döndüğü dönemlerde de kendi içinde doğan sorunlarla boğuşmak zorunda kalmıştır. Bu durum Balkanları hem Güneydoğu Avrupa çerçevesinde

bölgesel bir bütünlük, hem de Türkiye'nin diğer yakın çevresiyle ortak bir havza içerisinde görmeyi gerekli kılmaktadır.

Balkanları bölgesel bir bütünlük olarak ele alan bu bakış açısı, Balkanlar için yeni fırsat ve imkânlar açılım da sağlayabilecek niteliktedir. Yaşanan bu globalleşme çağında herkesin “kim” olduğunu bilmekle birlikte, kendisiyle sınırlı ve izole kalmaması, yeni ilişki tür ve bağlamalarını çoğaltması ve çeşitlendirmesi gerekmektedir. Balkanlar denilince, yakın geçmiş çerçevesinde, bazılarının aklına daha sıklıkla sorunlar ve çatışmalar gelebilmektedir. Hâlbuki Balkan tarihi bunlardan ibaret değildir. Balkanlarda söz konusu tarihi önyargılardan arınmış, yeni bir ortak kader ve gelecek bilincinin güçlendirilmesi tüm Balkan ülkelerinin ve insanların menfaatlerinedir. Bu ortak kültür ve gelecek bilinci hususu, Balkan ülkelerinin gelecekteki güvenlik ve istikrarı için son derece önemlidir. Balkan ülkelerinin güvenlik ve istikrarı ise bölgesel ve küresel istikrarın temel koşullarından birini teşkil etmektedir. Bu bağlamda bölgede etnik-dini barışın kalıcı şekilde sağlandığı, ekonomik etkileşim ve işbirliği ile bölgesel kalkınmanın gerçekleştiği ve siyasi diyalogun en üst düzeyde yürütüldüğü yeni bir anlayışı hep birlikte, her düzeyde sürekli geliştirmek durumundadır. Bölgede toplumlar arası etkileşim ve diyalogdan komşuluğa, komşuluktan aynı bölgenin ortak kaderini paylaşan bir ülke olarak hareket etme ahengine ulaşmaya doğru ilişkileri sürekli çeşitlendirmek ve güçlendirmek ihtiyacı hissedilmektedir.

Kültürel, ekonomik, siyasal, güvenlik, ticaret, eğitim vd. alanlarda yerel yönetimler, devletler, uluslar üstü kurumlar düzeylerinde; özel sektör ve STK'ları da sürecin içine katacak yöntemlerle sistematik ve sürekli bir şekilde bu ilişkileri ilerletmek durumundadır.

Balkan Forumunun amacı da, yerel yönetimlerin, bölge ülke ve halkların ortak kültür ve geleceklerinin gelişimine yönelik müşterek imkân ve fırsatlarımızı ortaya koymak, tartışmak ve değerlendirmek olmuştur. Balkan Belediyeleri İşbirliği ve Dayanışma Forumu adıyla başlatılan bu girişim ile Balkanlara yönelik olarak daha önce başlatılan girişimleri, bir adım daha ileri taşımayı, sistematik bir ortak çalışma çerçevesini oluşturmayı ve sürdürülebilir kılmayı arzulamışlardır. Bölge ülkeleri olarak devletler düzeyinde gerek AB ile ilişkileri bağlamında, gerekse bölgesel işbirliği çerçevesinde birçok alan ve konuda çeşitli çalışmalar yürütülmüştür.

Bölge ülkelerine dâhil tek tek il ve ilçe belediyeleri olarak her belediyenin bir diğerinden farklı imkânları, sorunları, kaynak ve fırsatları mevcuttur. Bu imkân ve fırsatlar,

birlikte düşünüp değerlendirildiğinde, birbirlerini tamamlayıp destekleyerek tek başlarına elde ettikleri başarılarından daha büyüklerini daha hızlı şekilde elde etmeleri mümkün olabilecektir.

Belediyelerin yaşamın çok çeşitli alanlarına ilişkin kurumsal görev ve sorumlulukları bulunmaktadır.

Gerçekleşen Balkan Forumundaki temel amaç, Balkan belediyelerinin, kendilerini aynı kültür ve ekonomi havzasının üyeleri görerek, ortak gelişimler için işbirliği yapabilecekleri imkân ve fırsatları ortaya koymak; bunlardan müştereken yararlanmak üzere birlikte yapacakları çalışma hedeflerini ve projelerini tespit etmek olmuştur.

Katılımcılara Forum'un sürekliliğini sağlamak, bölgesel işbirliğini geliştirmek üzere daha kurumsal ve etkin çalışma organizasyonu oluşturmak amacıyla Balkan Belediyeleri işbirliği ve Dayanışma Ağı kurulması teklif edilmiştir. Yapılan teklif kabul görerek bu konuda ilk adım Forum'un son günü atılmış ve aşağıda yer alan kuruluş kararı alınmıştır:

3.2.4.1. Balkan Belediyeleri İşbirliği ve Dayanışma Ağı Çerçeve Protokolü 23-25 Haziran 2010, İstanbul

Bayrampaşa Belediyesi, Balkan Belediyeleri işbirliği ve Dayanışma Forumu katılımcısı belediye başkanlarının, 23 – 25 Haziran 2010'da İstanbul'da yapılan toplantıda;

- Balkan bölgesini ortak bir sosyal, ekonomik ve kültürel havza olarak değerlendirerek;
 - Hükümetlerimizin AB'ne katılım ve bölgesel işbirliğini geliştirme yönündeki politika ve çalışmalarına katkıda bulunmak üzere;
 - AB'nin gerek Güneydoğu Avrupa yaklaşımını, gerekse de Türkiye'nin AB ile yürüttüğü üyelik müzakerelerini dikkate alarak;
- 1) Yerel yönetimler düzeyinde bölgesel ölçekte işbirliği ve dayanışmamızı seçtiğimiz ortak faaliyet alanlarına odaklanarak güçlendirmeye;
 - 2) Bu alanların öncelikli olarak bölgesel ekonomik kalkınma, bölgesel kültür ve turizmin geliştirilmesi, e-belediyecilik ve gençliğin kültürel-sportif gelişimi olmasına;
 - 3) Bu alanlarda yerel yönetimler arasındaki işbirliğini sistematize edecek ve ortak hedefler doğrultusunda yönlendirecek bir kurumsal yapının gerekliliğine;

- 4) Bu bağlamda, Balkan Belediyeleri işbirliği ve Dayanışma Ağ'ı ismi ile ortak bir organizasyonun kurulmasına;
- 5) Bu organizasyonu yapı, işlev, işleyiş vb. özellikleri bakımından planlayacak; kuruluşunu projelendirecek, uygulayacak, gelişmeleri takip edecek ve balkanlara raporlayacak bir kurucu sekreteryası'nın görevlendirilmesine;
- 6) Bu kararı bugün burada imzalayan ve toplantıda bulunamamasından ötürü daha sonra imzalayacak olan belediye başkanlarının Ağ'ın en yetkili mercii olan genel kurulu oluşturmaya;
- 7) Genel kurulun seçeceği bir kurul üyesinin Ağ kurulana dek Kurucu Başkan seçilmesine;
- 8) Kuruluş çalışmalarının kurucu sekreteryası tarafından hazırlanacak proje planına göre başkan'ın nezareti altında yürütülmesine;
- 9) Ağın kuruluşunun altı ay içerisinde tamamlanarak kurucu sekreteryanın görevinin sona ermesine; icra organı olarak uluslararası nitelikte bir genel sekreterliğin oluşturulmasına ve Başkan'ın seçilmesine;
- 10) Genel sekreterliğin yıllık faaliyet planı ve stratejik plan taslaklarını hazırlayarak Başkanın görüşüne ve genel kurulun onayına sunulmasına;
- 11) Gelecekteki Forum ve diğer çalışmaların yapılacak bu plan ve kararlar çerçevesinde yürütülmesine karar vermişlerdir.

Ağın kuruluş amacı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Bölge belediyeleri arasında

- Bölgesel ticaret ve ekonomik kalkınma,
- Bölgesel kültürel işbirliği ve bölgesel turizm,
- E-Belediyecilik
- Gençliğin kültürel ve sportif gelişimi alanlarında işbirliği ve dayanışma imkânlarını araştırmak; fırsat ve kaynakları ortaya çıkarmak, projeleri tanımlamak, uygulanmaları yönünde ülkeler ve bölge bazında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği tesis etmek; bu yolla üye belediyelerin kendi yörelerindeki bu çerçevedeki faaliyetlerini bölge

imkânlarından yararlanarak daha büyük bir kapsamda gerçekleştirmelerine katkıda bulunmaktadır.

3.2.4.2. Forum’a Katılımcı Ülke Ve Belediyeler

Bosna Hersek: Mostar, Saraybosna, Gorazde, İlidza, Konjic, Zenica, Lıvno

Kosova: Priştina, Mamuşa, Mitrovice, İpek, Ferizay, Gilan

Sırbistan: Belgrad, Novipazar, Tutin, Syenitsa, Priyepolye, Kraljevo, Nova Varoş, Novi Sad, Stari Grad, Novibeograd, Priboy, Kragujevac

Karadağ: Podgorica, Rojaye

Arnavutluk: Tiran, Berat, İşkodra, Elbasan, Durres

Makedonya: Struga, Gostivar, Kalkandelen, Ohri, Radoviş, Manastır, Çayır, Petrovec

Yunanistan: Atina, Drama, Seres, Kavala, Yassıköy

Bulgaristan: Sofya, Kırcaali, Burgaz, Haskovo, Yanbol, Kaolinovo, Nikolakoznev, Ruen

Romanya: Bükreş, Köstence, Mecidiye, Yaş

Moldova: Kişinev, Komrat, Edinet, Floreşti

Hırvatistan: Dubrovnik, Split, Rijeka

Slovenya: Ljubljana, Maribor, Celje

Türkiye: Ankara Büyükşehir Belediyesi, Konya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bursa Yıldırım, Bursa Nilüfer, Mardin, İstanbul Zeytinburnu, İstanbul Beykoz, İstanbul Pendik, İstanbul Beylikdüzü, İstanbul Esenyurt, İstanbul Eyüp, İstanbul Ümraniye.

3.2.5. Gençtival Projesi

Kurtuluşun simgesi olan Gazi Mustafa Kemal’in Samsun’a çıkış tarihi ile İstanbul’un Fetih tarihi arasında her yıl 19 Mayıs tarihinin de içerisinde olduğu, Mayıs ayında ortalama 10 gün süreyle Kültür Sanat Etkinlikleri Bayrampaşa Belediyesi tarafından gerçekleştirilmektedir. 2007 senesinde Gençlik Festivali olarak (Gençtival) başlayan etkinlikler 2008 senesinde yine

Gençtival ismiyle devam etmiş ve Balkan Ülkelerinden gençler bu festivale getirilerek gençler arası kültürel kaynaşma sağlanmıştır (Bayrampaşa Belediyesi 2010 Yılı Faaliyet Raporu).

Gençtival'in önemli bir özelliğinin de, gençler tarafından organize edilen bir etkinlik olmasıdır. Gençlik Merkezin'de (Baygem) kurslara katılan gençlerin kendi aralarında oluşturduğu adına da proje grubu dedikleri Gençtival'in içeriğini gençler kendileri belirlemişler ve uygulamaya koymuşlardır.

3.2.6. Balkan Kültür Merkezi

Bayrampaşa Belediyesi'nin Balkanlar ve Balkan coğrafyasında yaşayan Müslümanlarla tarihi süreçten gelen bağları ve bağlantılarının olduğu, gerçekleştirdiği projelerde anlatılmıştır. Bayrampaşa'nın nüfusunun yaklaşık yüzde 50'si, Balkanlar'dan gelerek, Bayrampaşa'ya yerleşen ailelerden oluştuğu gerçeğine dayanarak Balkanlarla temelde atıkları köklü ilişkileri sürdürmek amacıyla Bayrampaşa Belediyesi Balkan Kültür Merkezi projesini hayata geçirmiştir.

Bayrampaşa Belediyesi tarafından beş yıldır gerçekleştirilen, Balkanlar'da Ramazan etkinliklerinin, planlama ve uygulama süreci "Balkan Kültür Merkezi" aracılığıyla yürütülmektedir (<http://bayrampasa.bel.tr>).

3.3. Bayrampaşa Belediyesi'nin Kardeş Şehirleri

Dünyada son yıllarda belediyeler arasında ekonomik, kültürel ve sosyal işbirliğine dayalı olarak giderek önemi artan "kardeş şehir" anlaşmalarıyla uzaklar yakın olmakta, şehircilik anlayışları kardeş şehirlerdeki uygulamalara göre modernize edilmektedir. Türkiye'de belediyelerin 715 adet kardeş şehir anlaşması bulunmaktadır. Uluslararası ilişkiler terminolojisinde "sister city" adı verilen kardeş şehircilik anlayışı, 1950'li yıllardan itibaren ABD şehirleri ile dünyanın geri kalan ülkelerindeki şehirler arasında barış ve karşılıklı anlayışın geliştirilmesi amacıyla ortaya çıkmıştır (<http://www.tursab.org.tr>).

Avrupa'da da aynı yıllarda özellikle Fransız ve Alman şehirleri arasında dostluğun geliştirilmesi amacıyla "twinning" adı verilen kardeşlik ilişkileri kurulmaya başlanmıştır. Zaman ilerledikçe yerel yönetimlerin kurumsal gelişimlerini tamamlamalarıyla kardeş şehir ilişkileri daha çok kültürel, ekonomik ve ticari boyutuyla öne çıkmıştır.

Kardeş şehir uygulamalarının özellikle son 20 yılda önem kazandığı Türkiye'de, belediyelerin kardeş şehir ilişkileri Belediye Kanunu hükümleriyle düzenlenmiştir.

Yasal mevzuata göre, yurt dışındaki bir belediye ile kardeş şehir ilişkisi kurulması için belediye meclisi kararı alınması, ilişki kurulacak kent hakkında bilgi derlenmesi, ilişkiden beklenen yararların neler olduğunun belirtilmesi, kardeş şehir protokolü metninin hazırlanması istenmektedir. Hazırlanan bu belgeler, belediyenin resmi yazısı ekinde İçişleri Bakanlığına izin alınmak üzere gönderilmektedir. Bakanlığın onayından sonra kardeş şehir protokolü imzalanarak yürürlüğe girmektedir.

İstanbul'un ilçe belediyeleri ile şimdiye kadar yurt içi ve yurt dışından 112 belediye ile kardeş şehir ilişkisi kurulmuştur. Kardeş şehri en fazla olan ilçeler Pendik, Bayrampaşa ve Zeytinburnu'dur.

Tablo 7. Bayrampaşa Belediyesinin Kardeş Şehirleri

KARDEŞ BELEDİYELERİ

SIRA NO	KONU	KARAR TARİHİ	KARAR NO
1	Türki Cumhuriyetlerden; Özbekistan , Karakalpakstan Özerk Cumhuriyeti, Ellikala Vilayeti Belediyesi	11.11.1992	10/2
2	Sinop - Gerze İlçe Belediyesi	23.10.1992	7/1
3	Bosna Hersek-Ilıca Belediyesi	31.08.1995	8/1
4	Makedonya-Komuna Şuto Orizari Belediyesi	28.10.1997	5/1
5	Makedonya- Kırçova Belediyesi	05.11.2003	60
6	Yunanistan-Selanik Belediyesi	12.11.2003	63
7	Makedonya-Plasnitsa Belediyesi	04.07.2005	37
8	Azerbaycan-Nizami Belediyesi	05.09.2005	47
9	İtalya-Settimo Torinese Belediyesi	07.10.2005	56
10	Sırbistan- Karadağ - Rozaje Belediyesi	08.12.2005	69
11	K.K.T.C. – Girne Alsancak Belediyesi	04.09.2008	67
12	Sırbistan- Novipazar Belediyesi	06.04.2010	23
13	Arnavutluk-İşkodra Belediyesi	06.04.2010	24
14	Filistin-Nablus Belediyesi	08.04.2010	30
15	Makedonya-Jupa Belediyesi	06.04.2011	45

3.4. Diğer Projeler: 7 İklim 7 Renk Projesi

2011 yılında yönetimin değişmesiyle göreve gelen yeni belediye başkanı Atila Aydın'ın daha gökkuşağı bir yaklaşım içinde olduğunu anlatan projelerinin ilki “7 İklim 7 Renk” projesidir. Bayrampaşa Belediyesi yeni yönetim anlayışıyla kültürel ve sanatsal etkinlikler kapsamında, Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinin tüm kültürlerini Bayrampaşa'da buluşturmuştur. Projede, yöresel sanatçılar sahne almış, illerin tanıtımı yapılmış ve yöresel halk oyunları oynanmıştır. 2011 yılında Belediye Başkanı Hüseyin Bürge'nin milletvekili olmasıyla birlikte meclis kararıyla belediye başkanlığına gelen ve aslen Rize kökenli olan Atila Aydın'ın, bu yıla kadar benimsenmiş balkan kültürü ağırlıklı projelerine ek olarak her etnik kökenin biraraya gelmesi ile gerçekleştirilen bu projede, ilçede bulunan % 52 lik kısım da kendi kültürlerini ifade etme olanağı bulmuşlardır.

Bayrampaşa Şehir Parkı'nda Zara konseri ile başlayan “2012 yılı 7 İklim 7 Renk” kültür şöleni, Doğu Karadeniz, Güneydoğu Anadolu, Akdeniz, Doğu Anadolu, Batı Karadeniz, Ege, İç Anadolu ve Orta Karadeniz Geceleri'yle devam ederek Rumeli ve Trakya Gecesi finali ile sona ermiştir (<http://bayrampasa.bel.tr>).

“7 İklim 7 Renk” etkinliklerinin final gecesinde konuşan ve 2011 yılında Hüseyin Bürge'nin milletvekili olmasından sonra Başkanlık koltuğuna geçen Atila Aydın; “7 İklim 7 Renk doğusuyla, batısıyla, kuzeyiyle, güneyiyle tüm Türkiye'nin el ve gönül birliği içinde olduğunun en somut kanıtıdır” demiştir. “7 İklim 7 Renk” etkinliklerinin toplumsal barışımızı ve huzurumuzu bozmak isteyenlere verilen güzel bir cevap olduğunu belirten Başkan Aydın, “Biz Bayrampaşa Belediyesi olarak ilçemizde ülkemizin bütün bölgelerinin sanatsal ve kültürel değerlerini sergiledik. Bayrampaşalılar bu coşkuya, birlik ve beraberlik ruhu içinde, ortak oldular. Türkiye'nin Bayrampaşa'da kaynaşmasına hep birlikte şahit olduk. Huzurumuzu ve barışımızı bozmak isteyenlere inat; Bayrampaşa'da bir olduk, birlik olduk, birlikte tek yürek olduk. Sinemizde iman bir, sevinme bir, acı bir, gaye aynı, vicdan bir; değil mi ortada bir sine çarpıyor, yılmaz, dünya yıkılsa emin olun bu tek yürek sarsılmaz” ifadelerini kullanmıştır (<http://bayrampasa.bel.tr>).

3.5. Kültürel Projelerin Mahiyeti ve Çokkültürlülük Açısından Değerlendirilmesi

Kültür ve sanat faaliyetleri, toplumsal dönüşüm ve toplumun yaşam kalitesini yükseltmek adına kültürel mirasın yeni kuşaklara aktarılması noktasında önemli bir işleve sahiptir. Belediyeler seçimle işbaşına gelen kurumlardır. Doğal olarak seçimler bittiği andan itibaren “Belediye Başkanı o ilçenin tamamının başkanıdır” önermesi doğrudur. Ancak bunun iki yolu vardır. Birincisi başkan genel hizmetlerde altyapı, temizlik, sağlık, yeşil alan, spor alanları ve benzerlerini sayabileceğimiz hususlarda kesinlikle tarafsız ve adil olmak zorundadır. Herkes bu tür hizmetlerden yararlanmakta eşit haklara sahip olmalıdır. İkinci olarak da kültür ve sanat gibi bazı faaliyetlerde ise toplumun genelini kuşatma gibi bir sorumluluğu bulunmaktadır. Bu değerlendirme de bir önceki bölümde anlattığımız sosyal belediyecilik ve kültürel belediyecilik kavramlarıyla doğrudan orantılıdır.

Bayrampaşa Belediyesi’nin bu bölümde açıklanan projelerinde görülmektedir ki toplumun tamamına ulaşabilecek ve toplumun kalitesini artırabilecek kültürel hizmetlere ağırlık verilmiş, ancak vizyonunu ve kültürel stratejisini ilçesinde bulunan etnik çoğunluğa yönelik olgunlaştırmaya çalışmıştır.

Sn. Hüseyin Bürge “Bayrampaşa’da yoğunlukta bulunan Balkan kökenli nüfusa yönelik projelerin yanında diğer etnik nüfusa yönelik kültürel açılımlar nelerdir?” şeklinde yönelttiğim soruya şöyle cevap vermiştir;

“Başta sivil toplum örgütleri olmak üzere Türkiye’nin dört bir yanından gelip Bayrampaşa’ya yerleşmiş insanlara yönelik birçok faaliyet düzenlemekte. Bunların başında memleket şenlikleri ve folklor geceleri gelmekte. Bunun yanı sıra memleket derneklerin faaliyetleri desteklenmekte ve faaliyetlere katılım sağlanmakta. Belediyeye ait kültürel tesisler ve konferans salonları bu anlamda kullanıma açılmış ve yanı sıra ulaşımında dahil olmak üzere bir çok anlamda yardımlar yapılmaktadır. Diğer taraftan balkanlara yönelik yapılan çalışma, yani bereket konvoyunun bir uzantısını da Anadolu da ramazan olarak gerçekleştirdik ve Bayrampaşa’daki memleket dernekleri de bu programa yoğun bir katılım sağladı.”

Bürge’ye yönelttiğim bir başka soru; Karadeniz kökenli vatandaşlara ve Anadolu’dan göç etmiş nüfusa yönelik projeler yapıldı mı? Bu projeler nelerdir? şeklindedir. Soruya verilen cevap ise şöyledir;

“Yukarıda da değindiğimiz gibi Türkiye’nin hemen her köşesinden gelen insanlarımıza onların kurmuş oldukları memleket derneklerine yönelik birçok festival, gece, buluşma düzenlendi ancak balkanlar kadar uzun soluklu ve o kadar geniş çaplı bir program olmadı. ancak Anadolu da ramazan programı Bayrampaşa’daki nüfusu baz alarak düzenlenmiş ve buradaki insanların kendi memleketlerine yönelik yapılan bu çalışmada onların katkısı yoğun olarak alınmış ve buradaki yansımaları da çok olumlu olmuştur”

Bayrampaşa Belediyesi’nin geçmişten günümüze projelerine bakıldığında Balkanlarda Ramazan, Hu Komşu Komşu, Mostar Köprüsü, Balkan Forumu, Gençtival, Balkan Kültür Merkezi, 7 İklim 7 Renk gibi projelerinin yanında yıl içerisinde ilçesinde bulunan STK’ların hassasiyetlerinin ifadelerine de destek verdiği görülmektedir. Örneğin, Kosovalılar derneğinin Kosova’nın bağımsızlığına kavuşmasıyla ilgili yıldönümü kutlamalarına destek vermiş ve programlarda rol almış, Balkan derneklerinin bazılarının gerçekleştirdiği Balkan savaşları ve Aliya İzzetbegoviç’i anma programları düzenlemiş, Bulgaristan Türkleri derneği ile işbirliği içerisinde Bulgaristan Cumhurbaşkanlığı seçimleri sürecinde desteklerde bulunduğu gözlenmiştir. Görülmektedir ki ilçede 2011 yılından önceki Hüseyin Bürge yönetimi, programların hemen hemen tamamını Balkan kökenli vatandaşların çoğunlukta olması nedeniyle çoğulculuk politikasıyla Balkan teması üzerine gerçekleştirmiştir. Bir önceki bölümde anlatılan çokkültürlülük politikası yaklaşımlarına ve uluslararası literatürden tanımlarına bakıldığında anlaşılmaktadır ki, Bayrampaşa Belediyesi ilçesindeki çokkültürlülü yapının farkında olup, stratejik bağlamda çokkültürlülükten ziyade çoğulculuğu öne çıkarmaktadır. Bu strateji ile gerek 17 yıldır Hüseyin Bürge’nin halk tarafından seçilmesi ve göreve getirilmesi açısından, gerekse bağlı olduğu parti yönetimi tarafından milletvekililiğe aday gösterilmesi ve seçilmesi gerçekleriyle değerlendirildiğinde, izlediği çoğulculuk yaklaşımının meyvelerini topladığı söylenebilir.

Sn. Hüseyin Bürge’nin yönelttiğim bir diğer soru olan Balkanlara yönelik projelerin çok kültürlülüğe katkısı nedir? Sorusuna verdiği cevap;

“Kurulan ilişkiler bu katkıların göstergesidir. Balkanlardan gelen bazı devlet adamları Cumhurbaşkanı düzeyinde, bakan ve milletvekilleri düzeyinde, siyaset ve ticaret düzeyindedir. Birçok misafiri ağırlayan ve Bayrampaşa da bunun karşılığını bulan bir katkısı vardır. Bu yakınlıklar diğer kültürleri de harekete geçiriyor ve bir dinamizm ortaya koyuyor.” şeklindedir.

Çokkültürlülüğün getirdiği en doğal sonuç, farklı kültürlerin birbirleri ile etkileşimidir. Burada da gerek komşuluk ilişkileri gerekse belediyenin hazırladığı değişik etkinliklerle bu topluluklar birbirleri ile ilişki içerisinde olmaktadır. 2011 yılında yeni belediye başkanı Atila Aydın'ın "7 İklim 7 Renk" projesinin çokkültürlülük politikası açısından öngöruları ise şöyle sıralanabilir;

- Farklı kültürlerden gelen vatandaşlar birbirleri ile etkileşim içerisine girer,
- Aralarındaki iletişim artar,
- Birbirlerinin kültürlerine, gelenek ve göreneklerine, kılık-kıyafetlerine, şivelerine vs. saygı gösterirler,
- Artan bu etkileşim ve iletişim ile bir arada huzurlu bir şekilde yaşamaları daha kolay olur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1. Kültürel Çoğulluğun Yönetimi Açısından Hemşeri Dernekleri

Hemşeri tanımsal olarak aynı köy ilçe il ve ya bölgeden gelenlerin birbirlerini başka coğrafyalarda bulma biçimidir. Hemşeri kavramı en az iki kişiyi ve iki kişinin doğdukları toprak dışında karşılaşmalarını tanımlar. İkinci boyutta ise fiziksel görünüş ve şive benzerlikleri de kimlik paydasında tanımlanarak hemşeriliğe denk düşebilir. Dolayısıyla hemşerilik sadece coğrafya bağımlı değil kültürel orijinlere de sahiptir. Tezcan'a göre, göçmenler kendilerini belli bir alana köklenmiş bireylerle özdeşirirler, yani "biz" ve "onlar" olarak kategorileştirirler. Ancak kişi kendisini hemşerileriyle bağdaştırabilirken ait olma hissi memlekete yönelik de gelişebilir. Bu durumda göçmen göçmenlik ilişkiselliğini toprağa yönelik kurar, bireyden bağımsızlaştırır. Hemşerilik aynı mekânda yaşayanlar için değil aynı mekâna göç edenler için kullanılan bir üst kimlik haline gelmiştir. Hemşerilik yüz yüze veya teke tek ilişkilerden komşuluk ilişkilerine cemaat ilişkilerinden aynı iş koluna yığılmalara kadar türlü formel ve enformel ilişkiler bütününe temsil eder. Kentsel dayanışmanın aktörü olarak hemşericilik aile ve akrabalarından daha kapsayıcı işlevler görmektedir (Tezcan, 2011).

Hemşeri derneklerinin kuruluş amaçlarına bakıldığında birçoğunun amacının "memleketlerine ait kültürel değerleri yaşatmak, genç kuşaklara benimsetmek" olduğu görülmektedir. Derneklerin kuruluş amaçları içinde "ahlaki değerlerin, örf, adet ve yöresel özgün kültürlerin korunmasına vurgu yapmaktadır. Derneklerde İstanbul'da doğan ikinci kuşak gençlerin memleketlerine ait kültürel değerleri tanımaları için folklor, el sanatları, halk müziği kursları gibi faaliyetler düzenlenmektedir. Böylece memleket kültürü İstanbul'da yeniden üretilmekte ve yeni kuşaklara aktarılmaya çalışılmaktadır. Hemşeri derneklerinin bazıları ise hemşeri kahvehaneleri şeklinde tezahür etmektedir. Bu tür yerlerin orta yaş üzeri müdavimleri, oyun oynamak, akraba ve hemşerileriyle görüşmek ve sohbet etmek amacıyla boş zamanlarının çoğunu buralarda geçirmektedirler. Zaten büyük ölçüde ilk kuşağın çalıştığı yer, oturduğu mahalle, alışveriş yaptıkları yerler ortaktır. Ancak ikinci kuşak veya üçüncü kuşak gençler okulda farklı kesimlerden arkadaşlar edinerek, çalışmaya başlayarak, başka memlekette insanlarla aynı ortamda çalışarak ilişki kurduğu çerçeveyi genişletmektedir. Ayata'ya göre, gençler İstanbul'da farklı ve daha geniş bir çevrede yetiştiklerinden dernek ile ilişkileri daha yüzeysel ve sınırlı kalmaktadır. Hemşeri derneklerin yapmış olduğu faaliyetleri, (farkında olarak veya olmayarak) sahip oldukları fonksiyonları, Bourdieu'nun

kavramsallaştırdığı şekliyle kültürel sermayenin cisimleşmiş, nesneleşmiş ve kurumsallaşmış boyutları şeklinde kategorize edilebilir (Ayata, 1990).

Konuşma, estetik anlayışı ve gündelik hayat tarzına derneklerin etkileri, cisimleşmiş kültürel sermaye kapsamında değerlendirilebilir. İstanbul'a gelen birinci kuşak, geldiği yörenin hayat tarzını ve şivesini uzun süre muhafaza etmektedir. Zaman Gazetesi'nin 2005 yılındaki bir araştırmasına göre, 2003 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından şehirde yaşayan 200 farklı etnik topluluğun sosyo-kültürel hayata uyum sağlayabilmesi, kentlilik bilincinin oluşturulması ve hemşeriler arası bağlantının korunması için ortaya konan bir sosyal proje olan Kentimistanbul projesinin verilerine göre, yüzde 53'ü 10 yıl ve daha önce İstanbul'a gelenlerin yüzde 29'u hayat tarzını hiç değiştirmemiş, yüzde 23'ü biraz değiştirmiş, yüzde 51'i ise şivesini değiştirmemiştir. Bu yerel özelliklerin korunmasında, hemşeri derneklerinin fonksiyonu yadsınamaz. Hemşerilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik güçlü dayanışma ve yardımlaşma faaliyetleri, hasta, fakir ve ihtiyaç sahibi hemşerileri sahiplenme, düğün, nişan, cenaze törenlerindeki seremoniler kültürel aktarımların cisimleşmiş halini örnekleyebilir (Zaman Gazetesi, 2005).

Derneklerin sanat eserleri, el sanatları, güzel sanatlar, kent tarihi, müzik eserleri gibi kültürel ürünleri kapsayan nesneleşmiş kültürel aktarımlara katkıları oldukça fazladır. Dernekler, yayımladıkları kitap, bülten, dergilerle bulundukları yörelere ilişkin kültürel değerleri, memleketlerinin tarihi ve kültürel özelliklerini, hayat tarzlarını, türkülerini, önemli şahsiyetlerini kayıtlara geçirmektedirler. Düzenledikleri el sanatları, müzik ve folklor kursları ile nesneleşmiş kültürel sermayeyi geliştirmektedirler. Kendi yörelerinin yemek kültürünü, mutfaklarını da taşıyarak İstanbul'un mutfak kültürünü zenginleştirmektedirler. Konyalılar "etli ekmek" ve "Arapaşı günü", Kastamonulular "keşkek-pilav günü", Siirtliler "büryan kebabı günü", Urfalılar "çiğköfte günü", Erzurumlular "cağ kebabı" veya "kadayıf dolması günü" vs gibi özel programlar tertipleyerek yerel lezzetleri önce yeni kuşaklara, sonra İstanbullulara tanıtmaktadırlar. Ayrıca bu özel programlarda yine kültürel aktarımların nesneleşmiş tüm eserleri sergilenmektedir. Programlarda yerel kıyafetler giyilmekte, folklor oynanmakta, sıra geceleri ve/veya sıra gezmeleri yapılmaktadır. İstanbul'daki bu faaliyetler haricinde, Anadolu'nun birçok kent, kasaba ve köyünde festivaller düzenlenmektedir. İstanbul'daki dernek ve vakıfların desteğiyle memleketlerde yapılan bu festivaller sayesinde genç kuşaklar anne babalarının doğup büyüdüğü yerleri ve yerel kültürleri daha yakından tanıma imkânı bulabilmektedir. Kıray'a göre ise, hemşeri derneklerinin sahip oldukları

ve/veya sahip olmak zorunda oldukları, üyeleri arasında koordinasyon ve işbirliğini kolaylaştıran ilişkiler ağı, değerler, normlar ve sosyal güven gibi özellikler kurumsallaşmış sermayeyi oluşturan unsurlardır. Sosyal ilişkiler ağı ile birlikte anılması gereken kurumsallaşmış kültürel aktarımlar boyutuna da hemşeri derneklerinin katkısı oldukça fazladır. Eğitim düzeyi ve sahip olunan sosyal ilişkiler ağı bireyin toplumda daha üst sosyal statü kazanması için önemli bir araçtır. Ailelerin çocuklarına sundukları eğitim, onların kültürel sermayeleri ile birlikte, toplumsal statülerini de yükseltmektedir (Kıray, 2003).

Zeytinburnu Belediyesi'nin araştırmalarına göre, hemşeri dernekleri verdikleri burslar ve eğitim alanında yapacakları yatırımlar ile kültürel sermayeye önemli katkılar sağlamaktadırlar. Hemşeri derneklerindeki kariyer ve yüksek statü sahibi kişiler, kente yeni gelenlere yardımcı olurken, dernekler de verdikleri burslar, yaptırdıkları yurtlar ile eğitim kalitesinin yükseltilmesine ve hemşerilerinin meslek ve kariyer sahibi olmalarında katkıda bulunmaktadır. Bu katkıları dar çerçeveli olarak görülmeyle birlikte, hemşeri derneklerinin yaygınlığı göz önüne alınırsa, İstanbul'un kültürel sermayesine büyük bir katkı sağladığı söylenebilir. Kültürel sermayenin² kurumsallaşmış boyutu norm ve değerlere dayalı bir yaklaşımdır. Bireyler değerleri tek başlarına ortaya çıkarıp, yaşayamazlar. Değerler bir grup, bir topluluk, nitekim bir toplum için ortak olmaya başlarsa ancak "değer" olarak nitelendirilebilir. Sosyal sermaye şemsiyesi altına koyulabilecek değerler de kişisel olarak yaşanmak durumunda olan, ancak toplumun ortak vicdanına, ortak hayallerine, ortak ideallerine uygun olmak durumundadır. Hemşeri derneklerinin yöneticileri başta olmak üzere, aktif üyeleri derneğin sahip olduğu ilişki ağıyla kendilerini daha güçlü hissetmekte, siyasette daha aktif rol almakta, gündelik hayatta karşılaştıkları problemleri daha kolay aşmaktadırlar. Hemşeri dernekleri mensuplarına güven duygusu vermektedir. Bir yapı veya organizasyonun içinde olan birey kendisini daha güçlü ve güvende hissetmektedir. Kültürel sermayenin kurumsallaşmış boyutunun en önemli vurgularından biri güven unsurudur. Sosyal katılım arttıkça, sosyal ilişkiler, karşılıklılık ve yardımlaşmaya dayalı yatay ilişkiler de gelişmektedir (Zeytinburnu Belediyesi, 2006).

Ek'te sunulan ve Bayrampaşa ilçesinde bulunan 243 adet derneğin önemli bir kısmının belediyedeki projelere ve faaliyetlere sağladığı katkılar bağlamında Sn. Hüseyin Bürge'ye Balkanlardan ve Anadolu'dan göç edenler için hemşeri kavramı ve derneği ne

² Kültürel sermayeden kasıt, yerelleşmiş kültürlerin öne çıkarılması ve yaşatılmasıdır.

durumdadır? Derneklerin Projelere katkısı nedir? şeklinde yönelttiğim soruya alınan cevap şöyle olmuştur;

“Genel manada balkan göçmenleri kendi aralarında göçmen ifadesini daha çok kullanıyor. Onun haricinde Sancaklı, Vardarlı, Üsküplü, Tetovalı, Yugoslavyalı, Kosovalı, Makedonyalı, vb. oradaki bölgelerin yada şehirlerin isimleri ile anıyorlar kendilerini. Anadolu’dan gelen vatandaşlarımız ise kendilerini kütüklerine göre ifade ediyorlar. Bayrampaşa’da gerçekleştirdiğimiz projelerde hemşeri derneklerinin örgütlenerek ortak bir iş oluşturma çabası bizi çok etkilemiştir. Bu sebeple gerek balkan derneklerinden gerekse diğer derneklerden fazlasıyla karşılıklı faydalanma sağlanmıştır.”

4.2. Hemşeri Dernekleri’nin Projelere ve Yönetime Katkısı

Ulusal ve yerel düzeyde, topluma entegrasyon ve aidiyet duygusunu geliştirici önlemlerin alınması ve bu alanlarda yerel yönetimlerin kapasitelerinin ve hemşeri dernekleriyle diyalogun artırılması ihtiyacının bulunduğu söylenebilir. Yerel dinamiklere ve içsel potansiyele dayalı gelişmenin sağlanması kapsamında; yerel düzeyde kurumsal kapasitenin artırılması çerçevesinde Plan döneminde yürürlüğe giren İl Özel İdaresi Kanunu, Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediye Kanunu ve Mahalli İdare Birlikleri Kanunları ile yerel yönetimlerin kalkınma konusundaki yetki ve sorumlulukları önemlidir. Bayrampaşa Belediyesinin 2010 yılındaki faaliyet raporunda, başta az gelişmiş bölgelerdeki yerel yönetimler olmak üzere, bütün yerel yönetimlerin kapasitelerinin geliştirilmesi ve kaynaklarının artırılması ihtiyacının daha da önem kazandığı belirtilmiştir (Bayrampaşa Belediyesi 2010 Yılı Faaliyet Raporu).

Örgütlülük kente özgü bir olgudur. Hemşeri dernekleri de topluma katkı sağlamaktadır. Ortak değerlerin yeniden üretilmesi ve korunmasına katkıda bulunan dernekler, sosyal bir ihtiyaç olan aidiyeti kurumsallaştırarak, üyeleri arasındaki duygusal bağ ile yabancılaşma riskini en aza indirmektedirler.

Türkiye İstatistik Yıllığının son istatistikî verilerine göre, İstanbul'da yaşayanların sadece yüzde 37'sinin İstanbul nüfusuna kayıtlı olduğunu göstermektedir (DİE, “Türkiye İstatistik Yıllığı 2000). Sivaslılar, Kastamonulular, Giresunlular, Ordulular, Trabzonlular gibi İstanbul'da en fazla hemşerisi bulunanların büyük çoğunluğu hala memleketlerin kütüklerine

kayıtlı durumdadır. Bu kentlerin aynı zamanda İstanbul'da en fazla hemşeri derneğine sahip kentler olduğu görülmektedir.

Hemşeri derneklerinin, kentlileşme sürecinin önünde birer engel olduğu iddia edilebileceği gibi, kentlileşme sürecine katkıda bulunabilecek bir katalizör olarak da değerlendirilebilir. Bir sosyal zorunluluğun doğurduğu bu dernekler, vizyon sahibi yöneticiler ve kanaat önderleri aracılığı ile kentlileşmenin en önemli ayaklarından birini oluşturabilirler. Sivaslıların kurduğu 614 dernek ve vakıftan, 312'sini bünyesinde barındıran Sivaslılar Vakfı Başkanı Muhsin Kaya, yapılan görüşmede,

"Bazı derneklerimiz hala köylülük yapıyorlar. Dernektekilerin hayatları, konuşmaları aynen köydeki gibi devam ediyor. Çocuklarını bile köy ortamında gibi yetiştirmeye çalışıyorlar. Artık burada yaşıyoruz. Hepimiz İstanbulluyuz. Burası İmparatorluğun başkentidir. İstanbul'a ve çevremize saygılı olmak ve korumak zorundayız" diyerek önemli bir gerçeğin altını çizmektedir.

Diğer yandan zamanla bilinçlenerek faaliyet gösteren hemşeri dernekleri, üye sayıları ve hemşerilerinin fazlalığını etkin bir siyasi parametre olarak kullanabilmektedirler. Yerel yönetimler ve parti yönetimleri üzerindeki hemşeri derneklerinin etkisi artmaktadır. Bu durum bir anlamda temsili demokrasinin güçlenmesine de katkı sağlamaktadır. Dernekler, parti üst yönetimlerini, tepeden inme belediye başkanı veya milletvekili adayları belirleme yerine, yerel dinamikleri de dikkate alarak halkın gerçek temsilcilerine de siyasette yükselme şansı tanımaya zorlamaktadır. Hemşeri derneklerinin yöneticileri ve mensupları, başta siyasi hareketler olmak üzere, mesleki örgütlenmelerde de hemşerilik ilişkilerini kullanabilmektedirler, İstanbul'da meyve sebze sektöründe Konya- Bozkırlıların hakim olması, Bayrampaşa'daki Büyük Sebze Halinin Başkanının da Bozkırlılar arasından seçilmesini sağlamıştır. 1990'ların ikinci yarısından itibaren hemşeri dernekleri zayıf da olsa tepki koymaya, siyasi gücünün farkında olarak taleplerini yüksek sesle dile getirmeye başlamıştır. Buna bir örnek olarak, KAS-DER (Kastamonunular Derneği) Başkan Yardımcısı Hidayet Yünsel, derneklerinin amaçlarından birinin de "Kastamonuluların nüfusları oranında siyasette temsil edilmelerini sağlamak" olduğunu söylemektedir. Burada değinilen nokta hemşerilerin birbirine sahip çıkması ve yönetime katkı ve katılma çoğunluklarının olduğunun vurgulanmasıdır.

4.3. Bayrampaşa'daki Balkan Hemşeri Dernekleri ve Faaliyetleri

Bayrampaşa'da kurulan Balkan dernekleri arasında bulunan en geniş bilgi Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği'ne aittir. Bayrampaşa'da da şubesi bulunan Dernek 1950 Yılında İstanbul'da kurulmuştur. Derneğin kuruluş ismi Vardarlılar Yardımlaşma Derneği'dir. Dernek 16 Nisan 1967 tarihindeki olağan kongresinde adını değiştirmiş ve tüzüğünde tadilat yapmıştır. Bu değişiklikten sonra derneğin ismindeki kapsam genişletilmiş ve Rumeli Türkleri Kültür Ve Dayanışma Derneği olmuştur. Dernek kurucuları 1954 ve sonrasında Yugoslavya'dan gelen hemşerilerinin istasyonlardaki karşılanmasından gidecekleri akrabalarının yanına bizzat ulaştırılma işlemine kadar, göçmenlerin ilk müracaat kapısı olmuştur. Dernek kalacak yeri olmayanlara yer ve erzak temini, iş bulunması, resmi mercilerdeki işlemlerin takibi vb. konularda Türkiye'ye alışmaya çalışan hemşerilerine ev sahipliği yaparak büyük bir dayanışma örneği göstermiştir. Sosyal yardımlar alanında derneğin en önemli faaliyeti her ay 250 civarında aileye yapılan erzak yardımudur. Unundan şekerine, yağına, peynirinden zeytinine kadar yaklaşık 30 kg. civarında erzak daha önceden tespit edilen adreslerde bizzat dernek yönetim kurulu üyeleri tarafından ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılmaktadır. Derneğin geleneksel giysi yardımı kuruluşundan itibaren devam etmektedir. İhtiyaç sahiplerine ve özellikle bayramlarda bilhassa çocuklara bu yardım yapılmaktadır (<http://www.rumeliderneği.org.tr>).

Bayrampaşa'da bulunan diğer Balkan ve Rumeli kökenli vatandaşların kurduğu dernekler de benzer faaliyetlerde bulunmaktadır. Asıl amaçları dayanışma olan bu derneklerden bazıları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8. Bayrampaşa'da bulunan Balkan ve Rumeli Dernekleri

1	Tüm Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği
2	Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği
3	Çağdaş Balkan Türkleri Derneği
4	Göçmenlere Yardım Derneği
5	Pirlepeliler Kültür ve Dayanışma Derneği
6	Priştineliler Kültür ve Dayanışma Derneği

7	Gostivarlılar Kùltür ve Dayanışma Derneği
8	Bulgaristan Tùrkleri Kùltür ve Dayanışma Derneği
9	Ohri-Struga-Resne Civarı Derneği
10	Yıldırım Bosna Kùltür ve Dayanışma Derneği
11	Kalkandelenliler Kùltür ve Dayanışma Derneği
12	Bayrampaşa Balkan Folklor Gençlik ve Spor Derneği
13	Köprölü Yobalçısta Kùltür ve Dayanışma Derneği
14	Pirizrenliler Kùltür ve Dayanışma Derneği
15	Tùrk Arnavut Kardeş Kùltür ve Dayanışma Derneği.
16	Kosovalılar Derneği
17	Trakyalılar Kùltür ve Dayanışma Derneği
18	Kırklaleliler Yoğuntaş Köyü Derneği
19	Trakya Balkanlar Kùltür ve Dayanışma Derneği
20	Batı Trakya Tùrkleri Dayanışma Derneği
21	İstanbul Trakyalılar Derneği
22	Tùm Balkanlılar Derneği
23	Köprüler Kùltür ve Dayanışma Derneği
24	Kırçovalılar Sosyal Yardımlaşma Derneği
25	B.Paşa Balkan Folk.Gençlik Spor Derneği
26	Kırklareli Kofçaz Köyleri Yardımlaşma Derneği
27	Edirneliler Kùltür ve Dayanışma Derneği
28	Bayrampaşa Bosna Sancak Kùltür ve Yardımlaşma Derneği
29	Üskùp Güreler Köyü Kùltür ve Yardımlaşma Derneği
30	Rumeli Balkan Tùrk Oyunları Bayrampaşa Manastır Folklor Araştırma Derneği

31	Sancak Gençlik Derneği
32	Bulgaristan Türkleri Derneği

Bayrampaşa’da bulunan Balkan ve Rumeli hemşeri derneklerinin bir çoğu ilçede yaşayan Balkan kökenli vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen projelere katkı sağlamış, projelerin tasarlama ve uygulama aşamalarında aktif rol oynamışlardır. Örneğin, Balkanlarda Ramazan Projesinde gidilecek güzergahların belirlenmesi ve iletişimlerinde katkılarda bulunmuşlar, ve bazı dernek yöneticileri program öncesi faaliyetin gerçekleşeceği Balkan şehirlerine giderek hazırlıklar yapmışlardır. Gençtival projesinde balkanlardan gelen onlarca gencin koordinasyonunu sağlamışlar, proje esnasında gençlere ilçenin ve İstanbul’un gezdirilmesi konusunda eşlik etmişlerdir. Yine gerçekleşen Balkan Forumunda misafir edilecek ülkelerin tespiti ve iletişimleri, hatta Balkan ülkelerinin çeşitli dillerinin tercümeleri konusunda destek vermişlerdir.

Konu ile ilgili projelerin mimarı olan Sn. Hüseyin Bürge’ye “Bayrampaşa’daki derneklerin projelere katkısı var mı? Katkıları varsa nelerdir? Derneklerle birlikte neler gerçekleştirildi?” diye yönelttiğim soruya;

“Bu soru balkanlardaki çalışmalara yönelikse şöyle ki, katkıları var tabii olarak. Mesela balkanlarda gidilen şehirler arasında şehir seçimi yaparken oradaki Türk nüfus, Müslüman nüfus, akraba nüfus araştırmaları yapıyor, gidilecek şehrin buradaki derneği ile irtibata geçerek her anlamda ilişki içerisine gidiyoruz. Oradaki çalışmalarımızda bizlere çok katkıları oluyor.” cevabını vermiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Asırlar boyu farklı medeniyetleri bünyesinde barındırmış bir coğrafyanın çok kültürlü bir yapıya sahip olmaması imkânsızdır. Bu topraklarda hüküm sürmüş Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlının izleri günümüzde de birçok alanda görülmektedir. Özellikle 600 sene hüküm sürmüş ve birçok ülkeyi topraklarına katmış ve dolayısıyla o ülkelerin insanların kendi gelenek, görenek, ibadetini kısıtlamamış Osmanlı İmparatorluğu'nun bu çok kültürlü yapının oluşumunda büyük paya sahip olduğu aşîkârdır. Daha sonra kurulan genç Cumhuriyette ise yıkılan Osmanlı İmparatorluğunda yaşayan Türkler, yapılan bir nevi etnik soykırım veya dini, kültürel baskılara, asimilasyon politikalarına dayanamayıp anavatana göç hareketlerini başlatmışlardır. Bazıları ise hükümetler arası düzenlenen anlaşmalar ile vatana göç etmişlerdir.

Bunun yanı sıra geçirdiği savaşlarla maddi manevi ağır yaralar almasına rağmen yeniden kurulan genç Cumhuriyetin çeşitli şehirlerinden geçim sıkıntısı nedeniyle büyük şehirlere göçler de yaşanmıştır. Yaşanan bu göçler sonucunda İstanbul, en çok göç alan şehirlerin başında yer almış ve almaya da devam etmektedir.

Yaklaşık 100 yıl boyunca Osmanlı altında farklı coğrafyalarda yaşayan ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ne geçerek T.C vatandaşı olan insanlar, topraklarını bırakıp, gelirlerken yaşadıkları yörelerin kültürlerini de beraberinde getirmişlerdir. Farklı kültürlerin aynı şehirlerde buluşması ile kültürel etkileşim başlamıştır. Bugün coğrafyamızın sahip olduğu çok kültürlü yapı da böylelikle ortaya çıkmıştır.

Kuşkusuz ki kent ölçeğinde çokkültürlülüğün farklı paradigmaları vardır. Her ilçede olduğu gibi Bayrampaşa ilçesinde de zamanla çokkültürlülüğü yönetmenin farklı yöntemleri oluşmuştur. Bayrampaşa İlçesi farklı etnik yapıları bünyesinde barındıran çokkültürlü bir ilçedir ve bu bağlamda gerçekleştirilen kültürel hizmetler analiz edildiğinde bu yapının göz ardı edilmediği görülmektedir. Belirlenen bilgiler ışığında Bayrampaşa İlçesi'ndeki çokkültürlü yapı, spesifik bir görüntü sergilemektedir. Kültürel ve sosyal projelerde bu çokkültürlü yapının beğenileri ve eğilimleri de göz önünde bulundurulmaktadır.

Bayrampaşa Belediyesiyle ilgili bahsedilen bu etkileşimler göç olgusunu ön plana çıkarmaktadır. Göçün özellikle toplumsal değişim üzerinde etkili olması, bu olguyu üzerinde dikkatle durulması gereken bir yaklaşım haline getirmektedir. Nitekim Sanayi Devrimi'nden sonra değişim gösteren ve yeni bir boyut kazanan göç, bugün pek çok toplumun kültürel ve toplumsal temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda göç, en basit tanımıyla, bir yerden, belirli bir hedef doğrultusunda ya da belirli bir hedef olmaksızın herhangi bir yere yönelen coğrafi insan hareketlerinin tümü olarak tanımlanmıştır. Ancak bu insan hareketleri elbette pek çok sosyal, kültürel, politik ve ekonomik etkileşimi de taşımaktadır.

Küresel etkileşim süreci içinde giderek artan kültürel bağlar, kentlerin ve kent yönetimlerinin gücünü ve etkinliğini arttırmıştır. Yerel Yönetimler, uluslararası kültürel fikirlerin akışına yardımcı olan önemli bir aktör haline gelmiştir.

Göçlerle birlikte gelen hızlı kentleşme, özellikle nüfusun yoğunlaştığı ilçelerde uluslararası projelerin gelişmesinde büyük önem taşımaktadır. İlçeleri, medeni ilişkilerin yanı sıra huzurlu mekânlar olarak yaratmak için kültürel birliktelik ruhu geliştirilmelidir. Çünkü belediyelerin sunmuş oldukları hizmetlerde, kültürel faaliyetler en az diğer faaliyetler kadar önemlidir. Kültürel hizmetler ve etkinlikler ilçe bütünü içerisindeki hemşerilerle kaynaştırmakla kalmayıp, ortak yerel ihtiyaçlar ve sorunlar karşısında toplumsal duyarlılığı geliştirmektedir. Bununla birlikte kültürel hizmetler, diğer hizmetleri tamamlayıcı ve bu hizmetlerin planlaması ve yürütülmesi sürecinde bir kentlilik bilinci oluşturmaktadır.

Aynı zamanda merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve hemşerilerin, projeleri birlikte uyum içerisinde yürütmesi gerekmektedir.

Bir ilçede yaşayan insanların sahip oldukları ortak kültür, insanların sosyal ilişkilerini yansıttığı kadar oluşturdukları maddi ve manevi değerleri de bütünüyle yansıtacaktır. Komşuluk ilişkilerine, insana, çevreye tarihsel ve kültürel değerlere saygı ve bir arada yaşamanın gereklerini yerine getirme ve de kente ait olanı koruma- geliştirme gibi kavramlar kültürel bağ koruma stratejisini oluşturan temel ilkelerdendir.

Çalışmamıza konu olan Bayrampaşa İlçesi İstanbul'un hemen hemen her ilçesinde olduğu gibi kozmopolit bir yapıya sahip olmasına karşın nüfusun yaklaşık %48'i Balkan kökenlidir. Nüfusun yarısına yakını Balkan ülkelerinden göçtüğü için, Hüseyin Bürge'nin belediye başkanı olduğu dönemde kültürel projelerde etnik yoğunluğu oluşturan Balkan

kültürüne yönelik çalışmalara yoğunlaşmıştır. 2011 yılı itibariyle belediye başkanı olarak görev alan Atila Aydın'ın yaklaşımında ise, Balkan kültürüne yönelik etkinlikler devam ettirilirken bunun yanında ilçesinde bulunan tüm etnik farklılıklara ve farklı kültürleri olan kitlelere yönelik çalışmaların yapıldığı görülmüştür.

Hüseyin Bürge döneminde gerçekleştirilen kültürel programlar, çokkültürlülüğü yönetme modelleri olan asimilasyon, entegrasyon, ve çokkültürlülük politikaları yaklaşımlarından ziyade Balkan odaklı, çoğunlukçu, Türkiye-Balkanlar ilişkisine odaklanan bir nitelik taşımaktadır.

Bayrampaşa Belediyesi'nin belirlemiş olduğu kültürel yönetim stratejisi çokkültürlülüğten ziyade çoğunlukçu bir politikadır. Balkan kökenli vatandaşların ilçedeki ağırlığına yönelik geliştirilen projeler analiz edildiğinde ortaya çıkmaktadır ki, 17 yıl ilçenin Belediye başkanlığını yapmış, aynı zamanda kendi de Balkan göçmeni olan Hüseyin Bürge'nin vizyonu ve öngörüsü ile atılmış bu kültürel adımlar, uluslararası kültürel diplomasi politikasını geliştirme ve canlandırmaya yönelik olduğudur. Bunun en büyük örneği 2005 yılından bu yana gerçekleşen "Balkanlarda Ramazan" projesi sayılabilir. Bu proje ile balkanlarda yaşayan müslüman halk ile Bayrampaşa ilçesindeki Balkan kökenli halk arasında bir müslümanlık ve dayanışma dünyası kurulmuştur. Kültürel değerlere sahip çıkmanın yanında islami hassasiyet de projelerin çıkış noktalarını oluşturmaktadır. Yani bir din kardeşliği vurgusu da yapılmaktadır. Aslında Balkanlar atmosferi, insan zenginliği ve dini hassasiyetler açısından duygusal ve sağlam bir gönül bağı ile güçlü bir altyapı sunmaktadır. Bu altyapı üzerine, sosyo-kültürel ve ticari ilişkileri eklemek ve geliştirmek Hüseyin Bürge için bir ihtiyaç olarak belirgin hale gelmiştir.

Bunun yanında belediye başkanlarının seçimle iş başına gelmeleri nedeniyle bir sonraki seçimler için % 48 etnik çoğunluğun talep ve hassasiyetleri de göz ardı edilmediği söylenebilmektedir. Bu bağlamda projelere Bayrampaşa ilçesinde oluşan dernekler de dahil edilerek hem katılım, hem organizasyonu yönetme açısından bütünlük sağlanmıştır.

Hüseyin Bürge dönemi, Türkiye'nin uluslararası politikasının bir uzantısı durumundadır ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Balkanlara damga vurma arzusunun yerel yönetimlerce uygulamasıdır. Nitekim, yerel yönetimlerin devlet gibi hareket edebilme yasalarına dayanarak, ilçelerin uluslararası ilişkiler projelerinde aktif rol oynaması söz konusudur. Sayın Davutoğlu'nun da Balkan Forumu açılış konuşmasında belirttiği gibi

Türkiye Cumhuriyeti'nin eski Osmanlı toprakları bağlamında “Yeni Osmanlıcılık” stratejisine yönelik çalışmalarına bakıldığında Bayrampaşa Belediyesi de bu yaklaşımın ile uyum gösterdiği söylenebilir.

Bu Balkan odaklı yaklaşım ve ilçede oluşan çokkültürlü yapının, gerçekleştirilen projeler ışığında, gerek 1994 – 2011 yılları arasında görev yapan Hüseyin Bürge döneminde, gerekse 2011 yılı itibariyle belediye başkanlığına devam eden Atila Aydınır döneminde, kültürlerarası iletişime ne kadar katkı sağladığı konusu da ucu açık bir sorudur.

Bu çalışma İstanbul İlçeleri içerisinde Bayrampaşa ilçesi gibi etnik bazda çeşitlilik arz eden çokkültürlü yapıya sahip olan ilçelerin çokkültürlülüğü yönetme politikaları açısından ve farklı etnik yapıların yaşadıkları bölgenin yerel çalışmaları tarafından desteklenmeleri boyutuyla önem teşkil etmektedir. Bu çalışmanın daha sonra bu doğrultuda gerçekleştirilecek çalışmalara yol gösterici nitelikte olduğu düşünülmektedir.

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Yıllara Göre İstanbul’da Nüfus Artışı.....	9
Tablo 2. İstanbul’a Gelen Muhacirlerin Geldikleri Yerler ve Sayısal Veriler.....	13
Tablo 3. 1912–1920 Döneminde Balkanlardan Gelen Müslüman Sığınmacılar ve Bunların İskân Edildiği Yerler.....	14
Tablo 4. TÜİK Verilerine Göre 1985-2012 Yılları Arasında Bayrampaşa İlçesinin Mahallelere Göre Nüfus Dağılımı.....	16
Tablo 5. Altıntepe, Kartaltepe ve Murat Mahalleleri ve Nüfus Dağılımı.....	16
Tablo 6. Balkanlarda Ramazan Programı Güzergah Listesi 2010, 2011, 2012.....	47
Tablo 7. Bayrampaşa Belediyesinin Kardeş Şehirleri.....	60
Tablo 8. Bayrampaşa’da bulunan Balkan ve Rumeli Dernekleri.....	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Ferhatpaşa Çiftliğinden Görünüm.....	5
Şekil 2. Bayrampaşa İlçesi'nin İstanbul'daki Konumu.....	6
Şekil 3. 1946 Yılında Bayrampaşa İlçesi.....	7
Şekil 4. Günümüzde Bayrampaşa İlçesi.....	7
Şekil 5. Günümüzde Bayrampaşa İlçesi-1.....	8
Şekil 6. Bosna-Hersek'in Mostar Şehrindeki Mostar Köprüsü.....	51
Şekil 7. Bayrampaşa İlçesi, Kocatepe Mahallesi'ndeki Mostar Köprüsü.....	52

KISALTMALAR

A.B.D.	: Amerika Birleşik Devletleri
AB	: Avrupa Birliği
BAYGEM	: Bayrampaşa Gençlik Merkezi
BBKM	: Balkan Kültür Merkezi
D.İ.E.	: Devlet İstatistik Enstitüsü
GSYİH	: Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
İETT	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Otobüs İşletmesi
KAS-DER	: Kastamonulular Dayanışma Derneği
s.	: Sayfa
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TASAM	: Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi
TC.	: Türkiye Cumhuriyeti
TEM	: Avrupa Transit Kara Yolu
TİKA	: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Enstitüsü
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı)
Vs.	: Ve Saire
yy.	: Yüzyıl

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Süreli Yayınlar

Arı, O. (1960). Bulgaristanlı Göçmenlerin İntibakı. 1950-51'de Bursa'ya İstanbul'da İskan Edilenlerin İntibakı İle İlgili Sosyolojik Araştırma, Ankara

Andrews, Peter A. (1992). Türkiye'de Etnik Gruplar. İstanbul: Ant Yayınları

Ay, V. (2012). Türkiye'de Kentsel Dönüşüm Sürecinde Uygulama Sorunları ve Bayrampaşa Örneği, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi

Ayata, A. Güneş (1990). Gecekondularda Kimlik Sorunu, Dayanışma Örgütleri ve Hemşehrilik. İstanbul: Toplum ve Bilim, Sayı 51-52

Beki, A. (2008). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Ümraniye Belediyesi Örneği, Doktora Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi SBE

Bayrampaşa Belediyesi 2008 Yılı Faaliyet Raporu

Bayrampaşa Belediyesi 2010 Yılı Faaliyet Raporu

Bloomfiel, J. & Bianchini, F. (2004). Planning for the Intercultural City. UK: By Comedia

Bürge, H. (2010). Balkanlarda Ramazan Fikri Nasıl Doğdu?. İstanbul

DİE. (2000) Türkiye İstatistik Yıllığı, Ankara.

Doytcheva, M. (2009). Çokkültürlülük. İstanbul: İletişim Yayıncılık

Erkal, M. (2005). Küreselleşme-Etniklik- Çokkültürlülük. İstanbul: Derin Yayınları

Es, M. (2007). Kent Üzerine Düşünceler. İstanbul: Plato Danışmanlık Eğitim A.Ş.

Göç ile Gelen Ailelerin Şehir Hayatına Adaptasyonu İçin Belediyeler Arası Diyalog Projesi (2009). İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları 15

Gökçay, G. & Shorter, F. (1993). Who lives with whom in Istanbul. New. Perspectives on Turkey

İpek, N. (1994). Rumeli'den Anadolu'ya Türk Göçleri (1877-1890). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları

İsen, M. (2007). Yerel Yönetimler Kültür Şurası. M. Birekul (ed.). Konya: Konya Kültür AŞ.

Kaya, A. (2012). Multiculturalism and Minorities in Turkey. Challenging Multiculturalism European Models of Diversity. Edited by: Raymond Taras

Kaya, A. (2011). Backlash of multiculturalist and republicanist policies of integration in the age of securitization. Philosophy and Social Criticism, PSC

Kaya, E. (2007). Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşım Yerel Kalkınma Yönetimi, (2. Baskı). İstanbul: Okutan Yayınları

Kıray, Mübeccel B. (2003). Kentleşme Yazıları. İstanbul: Bağlam Yayınları

Kongar, E. (1997). İmparatorluktan Günümüze Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, (10.basım). İstanbul: Remzi Kitabevi

Öztaş, C. & E. Zengin. (2008). Yerel Yönetimler ve Kültür Hizmetleri. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi. Sayı: 54

Pektaş, E. T. (2010). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Ve Temel Sorunlar. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi, 5

Reinauer, C. (2006). Yabancı Göçlerin Kentleşme Katkıları ve Öneriler: Berlin Kreuzberg Örneği. İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi 8-11 Aralık 2005 Uluslararası Göç Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 1.Baskı

Şehir ve Kültür İstanbul. (2010). İstanbul: Ebru Matbaacılık

Talas, M. (2008). Çok Kültürlülük Kısacasında Ulus Devlet ve Türkiye /Sosyoloji. İstanbul: Doğu Kütüphanesi Yayınları

Tezcan, T. (2011). Gebze, Küçük Türkiye’nin Göç Serüveni. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

Tezkan, Y. (2000). Menfaatler Çatışması ortasında Türkiye. İstanbul: Ülke kitapları

Topuz, H. (1998). Dünyada ve Türkiye’de Kültür Politikaları. İstanbul: Adam Yayınları

Weber, E. (1983). La fin des terroirs. Paris: Fayard

Zaman Gazetesi. Hemşehri Derneklerinden Kardeşlik Çağrısı, 26 Eylül 2005.

Zeytinburnu Belediyesi 8-11 Aralık 2005 Uluslararası Göç Sempozyumu Bildiriler Kitabı. (2006). 1.Baskı, İstanbul

İnternet Kaynakları

Gögercin, S., Yerel Yönetimlerin Entegrasyon Konseptleri, Erişim Tarihi: 08.03.2013.
<http://www.diegaste.de/gaste/diegaste-sayi1811.html>,

Council of Europe, Report of the Group of the Eminent Persons-Combining diversity and Freedom in the 21st century Europe,Erişim Tarihi: 10.09.2012

<http://book.coe.int> .

Kongar, E., “Küreselleşme, Mikro Milliyetçilik Çokkültürlülük, Anayasal Vatandaşlık”, Kongar’ın internet sitesi, Erişim Tarihi: 03.11.2011

www.kongar.org/makaleler/mak_kum.php

Bayrampaşa Belediyesi, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

<http://bayrampasa.bel.tr/icerik.asp?is=118q1536q10q1118q1116q10q12q1hadq1qpis>

Bayrampaşa Belediyesi, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

<http://bayrampasa.bel.tr/icerik.asp?is=118q1545q10q1118q1116q10q12q1hadq1qpis>

Bayrampaşa Belediyesi, On5yirmi5 Gençlik Platformu, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

<http://www.on5yirmi5.com/genc/haber.23899/715-kardesehrimiz-var.html>

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

http://www.tursab.org.tr/tr/tursabdan-haberler/3iller-kultur-ve-turizm-fuari_5807.html

Council Eourope, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

www.coe.int/interculturalcities

Bayrampaşa Portal, Erişim Tarihi: 10.09.2012.

www.bayrampasaportal.com

Bayrampaşa Belediyesi Stratejik Planı, Erişim Tarihi: 12.09.2012.

http://www.bayrampasa.bel.tr/download/stratejikplan_2010_2014.pdf

Hüseyin Bürge Kişisel Sitesi, Erişim Tarihi: 12.09.2012

<http://huseyinburge.com.tr/icerik.php?p=188>

Habertürk Gazetesi, Erişim Tarihi: 18.09.2012

<http://www.haberturk.com/dunya/haber/654096-bereket-mostari-gecti>

Habertürk Gazetesi, Erişim Tarihi: 18.09.2012

<http://www.haberturk.com/dunya/haber/654096-bereket-mostari-gecti>

Kardeşlik sınır Tanımaz, Erişim Tarihi: 18.09.2012

<http://www.haberler.com/istanbul-bayrampasa-belediyesinin-kardeslik-sinir-3805531-haberi/>

Bayrampaşa Belediyesi, Erişim Tarihi: 18.09.2012

<http://bayrampasa.bel.tr/icerik.asp?is=118q1316q10q1118q1116q10q12q1hadq1qpis>

Erişim Tarihi: 18.09.2012

<http://www.sehriistanbul.com.tr/siyaset/5-uluslararası-balkan-forumu-h709.html>

Bayrampaşa Belediyesi, Erişim Tarihi: 20.09.2012.

<http://bayrampasa.bel.tr/icerik.asp?is=56q10q10q10q156q149q13q1hmq10q1isqp>

Il Giornale Dell'Architettura Dergisi, 6 Nisan 2003 Sayısı, Erişim Tarihi: 20.09.2012.

www.uted.org/dergi/2006/temmuz/mostarkoprusu.htm

Akdoğan, Y., (2011). Sosyal Belediyecilik, Erişim tarihi: 10.11.2012.

<http://www.pendik.bel.tr/kalkinma/bpi.asp?caid=306&cid=2495>

Rumeli Türkleri Kùltür ve Dayanışma Derneği, Erişim tarihi: 28.02.2012

<http://www.rumelidernegi.org.tr>

Berlin Alevi Toplumu, Erişim tarihi: 28.02.2012

<http://www.alevi.org/kulturvesanat-haberleri/1528-1-berlin-alevi-kueltuuer-haftalar.html>

Berlin Türk Portalı, Erişim tarihi: 28.04.2012.

<http://berlinturk.com/index.php/berlin/item/4497-aa.html>

Berlin Ha-ber.com, Erişim tarihi: 28.04.2012.

http://haber.net/index.php?option=com_content&task=view&id=10397&Itemid=78

Türkiye İstatistik Kurumu, Erişim Tarihi: 10.09.2012

www.tuik.gov.tr

Kişisel Görüşmeler

Kaynak Kişi; Eski Belediye Başkanı İstanbul 2. Bölge Milletvekili Hüseyin BÜRGE

Bayrampaşa Belediye Başkanı Atila AYDINER

Bulgaristan Türkleri Derneği Başkanı Rafet ULUTÜRK

EKLER

EK 1: Bayrampaşa İlçesinde Bulunan Dernekler Listesi

1	B.PAŞA GENÇ İŞADAMLARI DER.
2	KIKRALELLİ İLİVİZE İLÇESİ BALKAYA KÖYÜ
3	TÜM RUMELİ TÜRKLERİ KÜL.DAY.DER.B.
4	TAHMİL VE TAHLİYE DAĞITICILARI DER.
5	KIRKLARELİ-VİZEİLÇESİ BALKAYA KÖY.D.
6	YENİ DOĞAN EĞİTİMİ VE SOSYAL
7	YABULÇİSTA DERNEĞİ
8	İPEKLİLER KÜLTÜR VE DAY.DER.
9	PULKÖYÜ KALKINDIRMA VE DY. D.
10	SİNOP İLİ GERZE İLÇEİ ALTINYAYLA KÖY.
11	RUMELİ TÜRKLERİ V.YÜK.İ.KUR.BŞK.
12	MALTEPE TRİKOCULAR DAYANIŞMA DERNEĞİ
13	KASTAMONU İLİ AĞLI İLÇESİ AKÇAKESE KÖYÜ
14	BAFRA İLÇESİ BELDELERİ VE ÇEVRE KÖYLERİ
15	YUNUS MRE CAMİİ KUR'AN KURS
16	KASTAMONU İLİ İNEBOLU İLÇESİ ÖZLÜCE KÖYÜ
17	ERZİNCAN İL KEMAHKAZASI ŞAHİNTEPE
18	MALATYA PÜTÜRGELİLER DERN.
19	B.PAŞA POLİS HZ. DERNG.
20	SEMA EĞİTİM CİLER DER.
21	YOZGAT İLİ YER KÖY ŞEFATLI İLÇLRİİ
22	KARTALTEPE MAHALLESİ SPOR SEVENLERİ DERN
23	B.PAŞA KOCATEPE .MAHKOCATEPE CAMİ HAYIR
24	KEŞANLILAR KÜL. DAY. DER
25	ÇAĞDAŞ BALKAN TÜRKLERİ DER.BŞK.
26	ÇAĞDAŞ BALKAN TÜRKLERİ DR.BŞK.
27	GÖÇMENLERE YARDIM DERN.BŞK.
28	İST.SARI DÖKÜMCÜLER SİTESİ
29	KARABÜK İLİ EFLANİ İLÇSİ GELİCEK KY.
30	KUR'AN İLİMLERİNİTANITMA ARAŞTIRMA
31	B. PAŞA MİNİBÜS İŞL.VE ŞOF.YRD.DER
32	SOSYAL DOKU DERNEĞİ
33	BPAŞA EĞİTİM VE ÖĞRENCİLERE YRDM
34	BAYRAMPAŞA ALTINTEPSİ İLİM KÜLTÜR VE DAY
35	ESKİ ARAPKİR KÖY KALKINDIRMA VE YARDIMLA
36	B.PAŞA HİZM.DERNEĞİ
37	HÜRRİYET SPOR KULÜBÜ DER.
38	BAYRAMPAŞA HACI MÜMİN CAMİİ DERNEĞİ
39	BAYRAMPAŞA İSMETPAŞA MAHALLESİ ORTA CAMİ

40	KARTALTEPE KOCATEPE İŞADAMLARI YARDIMLAŞ
41	VATAN CAMİİ İHYA ETT. DER
42	PİRLEPELİLER KÜLT.VE DAY.DER.BŞK.
43	VİNÇ İŞL.KURTARICILAR YRD. VE DAY. DER.
44	KARTALTEPE MAHALLESİ YENİ CAMİİ VE KURAN
45	KARTALTEPE YEŞİL CAMİİ HAYIRSEVER.D.
46	YENİDOĞAN MAHALLESİ ESNAFLARI YARDIMLAŞM
47	PRİŞTİNELİLER KÜL.VE DAY.D.BŞK
48	A.TEPSİ MH.YENİCAMİİ GÜZELLEŞ.DER.
49	B.PAŞA GİRNE GENÇLİK SPOR
50	AKÇALI KÖYÜ EĞİTİM VE KÜLTÜR YARD. DER.
51	GOSTİVARLILAR KÜL.VE DAY.DER.BŞK
52	B.PAŞA KARTALTEPE
53	C.PAŞA MH. ZEHRAHATUNCAMİİ YAP.D.
54	BALOTALAR KÜL. VE DAY DER.
55	İSTANBUL YAŞ MEYVE SEBZE VE BOSTAN KOMİS
56	DAYANLAR KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA
57	İST. DÜĞÜN SALONLARI TOPLD
58	İSTANBUL FATİHLERİ İZCİ KULUBÜ DERNEĞİ
59	TÜRKİYE İŞÇİ EMEKLİLERİ DER.
60	ÇANKIRI İLİ ILGAZ ALPUTLU KÖY.D.
61	RİZE PAZAR AKTAŞ KÖYÜ KÜLTÜR VE DAYANIŞM
62	B.PAŞA LİONS KULÜBÜ DERNEĞİ
63	KARABÜK İLİ EFLANİ İLÇESİ VE KÖY.
64	BULGARİSTAN TÜRKLERİ KÜL.VE D
65	YILDIRM MAHALLESİ CEM SULTAN CAMİ KURAN
66	TÜM BOSTAN SEBZE MEYVE KOMİSYONCU VE TUC
67	İST.MEYVE SEBZE KOMİS.VE TUC.D.
68	OHRİ-STRUGA-RESNE CİVARI DER.
69	ESNAF SANATKARLAR D.
70	KOYULHİSAR VE KÖYLERİ KÜLTÜR SOSYAL DAYA
71	MURATPAŞA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
72	KARTAL T.ESNAF V SENETKARLARI
73	POWER İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
74	ÇANKIRI İLİ ELDİVAN İLÇESİ ÇUKURÖZ KÖYÜ
75	BAYRAMPAŞA ALTIN ASLAR SPOR KULÜBÜ DERNE
76	MURADIYE CAMİİ VE KUR'AN KURSU YAPTIRMA
77	BAYRAMPAŞA ORTA MAHALLE ULUBATLI HASAN C
78	ELAZIĞ İLİ AĞIN İLÇESİ DİBEKLİ KÖYÜ KALK
79	İSTANBUL OKÇULUK GENÇLİK VE SPOR KULUBÜ
80	SİVAS İLİ GÜRÜN İLÇESİ SUÇATI BELDESİ KA
81	OZON TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ
82	MURATPAŞA M.FEVZİ ÇAKMAKCAMI YPT.D.

83	MARMARA SPOR KULUBU. D.
84	B.PAŞA GÜVERCİN SEVEN.VE YET.D.
85	BAYRAMPAŞA CEVATPAŞA MAHALLESİ FEVZİ ÇAK
86	NÖROLOJİK ARAŞTIRMALARI D.
87	İSTANBUL GIDA KURULUŞLARI DERNEĞİ
88	SUSAM REÇEL VS.İMALATÇILAR
89	B.PAŞA İLÇ.GÜZELLE.SOS.FAAL.
90	BUDAKLAR KÖYÜ SOSYAL YARDIMLAŞMA DAYANIŞ
91	MANYAS İLÇESİ İLŞADİYELİLİER KÜLTÜR VE D
92	SAĞMACILAR GÜL NESİL.D.
93	BAYRAMPAŞA TERAZİDERE CAMİİ VE KURAN KUR
94	POSTA GÜVERCİNLERİ DERNEĞİ
95	SİVAS ZARA KÖYLERİ DERNEĞİ
96	İLİM YAYMA CEMİYETİ B.PAŞA ŞB
97	YEŞİL ÇİMEN CAMİİ KUR'AN KURSU YAPTIRMA
98	K.ÇEKMECE.S.MURAT RUMELİ HALK OYUN.D.B.
99	GÜMÜŞHANE İLİ AŞAĞI YUVALI KÖYÜ KÜLTÜR V
100	İST.MEYVE-SEBZE ESNAFI ODASI
101	MELEK HATUN CAMİ KURAN KURSU YAPTIRMA
102	GİRESUN BULANCAK YÖRESİ KÜLTÜR VE YARDIM
103	BAYRAMPAŞA MOBİLYACILAR ÇARŞI ESNAFI YAR
104	İST.ŞEHİT VE GAZİ AİLELERİ DER.
105	YILDIRIM BOSNA SPOR KULÜBÜ BŞK.
106	TERAZİDERE AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ
107	BAYRAMPAŞA YILDIRIM MAHALLESİ AŞICI BEKİ
108	KALKANDELENLİLER KÜL.VE DAY.DER
109	BAYRAMPAŞA BALKAN FOLKLOR GENÇLİK VE SPO
110	BAHAR YELİ EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL YARDI
111	KOCATEPE MH.ULUCAMİİ YAŞ.DER.
112	SAVUNMA SPORLARI İHTİSAS SPOR K.D.
113	KARAYOLU YOLCU TAŞIMACILARI DERNEĞİ
114	YILDIZLAR TEAKWON-DO İHTİSAS KULÜBÜ DERN
115	BELİORMAN KÜLTÜR VE DAYANIŞ.DERN.BŞK.
116	İSTANBUL GIDA MERKEZ MEGA CENTER CAMİİ
117	500 EVLER SAMSUN BAFRALILAR KÜLTÜR SOSYA
118	TAKIM TEZGAHLARI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI
119	BAYRAMPAŞA AMATÖR SPOR KULÜPLERİNİ DESTE
120	EMEKLİ POLİSLER YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
121	BAYRAMPAŞA ALTINTEPSİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞ
122	YILDIRIM MAHALLESİ YENİ CAMİİ KURAN KURS
123	SİNOP İLİ GERZE İLÇESİ HACISELLİ KÖYÜ SO
124	DERYAYI SAADET KÜLTÜR HİZİ D.
125	BAYRAMPAŞA VATAN MAHALLESİ YÜCE CAMİİ KU

126	ÇANKIRI KURŞUNLU-ESKİAHIRKÖYÜ DR
127	B.PAŞA CAN DOSTLAR D.
128	TÜKETİCİLER BİRLİĞİ D.
129	İSTANBUL ERZUMLULAR DER.BŞK.
130	YILDIZ BELDESİ EĞİTİM KÜL. KALKIN.
131	BAYRAMPAŞA ORTA MAHALLE YARDIMLAŞMA VE D
132	İSPİR ÇAKMAKLI KÖYÜ YARDIMLAŞMA D.
133	TUNA SPOR KULÜBÜ BAŞKANI
134	VATAN ŞEHİTLERİ AİLELERİ DAYANIŞMA DERNE
135	İSTANBUL TOPTANCI HALLERİ CAMİİ YAPTIRMA
136	KEMALİ EĞİTİM, KÜLTÜR, YARDIMLAŞMA VE DA
137	REFAHİYE ALAPINAR KÖY KALKIN
138	KÖPRÜLÜ YOBALÇIŞTA KÖY.YAR.DAY.D.B
139	G.PAŞA SİNOP AYANCIKLILAR KÜLTÜR
140	RUMELİ TÜRKLERİ KÜLT.DAY.DER.BŞK
141	B.PAŞA TERAZİDERE SAKINLERİ SOS. YAR. D.
142	ANADOLU AŞÇILAR DERNEĞİ
143	ERENLER SİTESİ KORUMA YAŞATMA VE GÜZELLE
144	PİRİZRENLİLER YAR.DAY.DER.BŞK
145	MURATPAŞA KÜLTÜR SPOR KLUBÜ DERNEĞİ
146	MARMARA AV VE YABANHAYATI
147	TÜRK ARNAVUT KARDEŞ.KÜL.DAY.DER.
148	MUHASSILAĞA CAMİİ DERNEĞİ
149	BAYRAMPAŞA AKŞEHİRLİLER YARDIMLAŞMA VE K
150	KOSAVALILAR DERN.BŞK.
151	MALİ MÜŞAVİRLER VE MUHASEBECİLER BİRLİĞİ
152	RUMELİ TÜRKLERİ KÜL.DY.DR.BŞK
153	TRAKYALILAR YRDMLŞMA VE KLTR D.
154	NİĞDE ALTINHİSAR YDR. VE DAY.
155	KEKLIKTEPE SOSYAL YDR D.
156	KIRKLALELİLER YOĞUNTAŞ KÖYÜ DERN.BŞK.
157	B.PAŞA HAYRA VE İLME HİZMET
158	TRAKYA BALKANLAR DAY.KÜLTÜR DER.BŞK
159	AKSARAY ULUKIŞLA BELDESİ YARD. DER
160	BATI TRAKYATÜRKLERİ DAY.DER.BŞK.
161	KASTAMONU İLİ TAŞKÖPRÜ İLÇESİ GÜNEYKALIN
162	BARBAROS HAYRETTİNPAŞA CAMİ YAPTIRMA D
163	TÜRK HAVA KURUMU BAYRAMPAŞA ŞUBESİ
164	B.PAŞA İLÇESİ KARTALTEPE
165	MARUF KÖYÜ KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
166	ORTA MH. GÜZELLEŞTİRME
167	GÜL NERGİZ HAYRA VE İLME HİZMET DERNEĞİ
168	BAYRAMPAŞA SAĞLIK HİZMETLERİ YARDIMLAŞMA

169	RUMELİ TÜRKLERİ KÜL.VE DAY.VAKFI BŞK
170	KARS MERKEZ YOLAÇAN KÖYÜ YAR.D
171	TRABZON İLİ DÜZKÖY İLÇESİ ÇALKÖYÜ KALKIN
172	CANBİRLİK EĞİTİM VE SOSYALD.
173	YILDIRIM ESNAFLARI VE YRD. D
174	BAYRAMPAŞA GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
175	İSTANBUL TRAKYALILAR YAR.DER.BŞK
176	TERAZİDERE SPOR KULÜBÜ BŞK.
177	BAYRAMPAŞA MERKEZ AVCILAR VE ATICILAR DE
178	TÜM BALKANLILAR DERN.BŞK.
179	B. PAŞA ŞEHİR KULÜBÜ DER.
180	CEVATPAŞA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
181	B.PAŞA RUMELİ TÜRKLERİ KÜL.DER.
182	KINALILAR SOS.YAR.DER.BŞK.
183	KÖPRÜLÜYOBALÇISTA KÖY YRD BŞK
184	KÖPRÜLER KÜL.VE DAY.DER.BŞK
185	YABULÇISTA DERNEĞİ BŞK.
186	BOLAMANLILAR KÜLTÜR EĞİT.
187	TRABZON İLİ SAHİL KÖYLERİ KÜLTÜR VE DAYA
188	BAYRAMPAŞA ANADOLU GENÇLİK SOSYAL KÜLTÜR
189	RUMELİ TÜRKLERİ DER.BŞK.
190	ÇELİKKANAT GENÇLİK VE SPOR KUL.D.
191	ORTA MH HAYIRSEV.CAMİİ K.KURSUKOR.D.
192	BAYRAMPAŞA İZCİLERİ GENÇLİK VE SPOR KULB
193	ERDOĞAN KÖYÜ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYAN
194	TRAKYA VE BALKAN RUMELİLERİ DER.BŞK.
195	ÇANKIRI-KURŞUNLU İLÇ.ÇIRDAK K.
196	TÜRKİYE OTOBÜŞÇÜLER FED.BŞK.
197	SİLİVRİ MANASTIR GÖÇMENLERİ KÜL.D.B.
198	ÖZ BAYRAMPAŞALILAR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
199	KOYULHİSAR DERNEKLER FEDERASYONU
200	BEDEN KÖYLÜLER SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞ
201	KIRÇOVALILAR SOS.YAR.DER.B.
202	BAYRAMPAŞA SİNOPLULAR KÜLTÜR YARDIMLAŞMA
203	ASLİHANLILAR KÜLTR VE DAY. D.
204	BAYRAMPAŞA İLİM VE GENÇLİK DERNEĞİ
205	BAYRAMPAŞA ALTINTEPSİ ÜSKÜP CAMİİ YAPTIR
206	SİNOP İLİ DİKMEN İLÇESİ YENİKÖY ÇORAK KÜ
207	İSTANBUL POSTA GÜVERCİNİ
208	SÜTÇÜLER KÜL.DAY. VE DAY.DER
209	İSTANBUL B.PAŞA VE GÜVERCİN KUŞU SEV
210	A.TEPSİ MERKCAMİİ KURANKURSU YAP.YAŞ.D.
211	B.PAŞA BALKAN FOLK.GENÇLİK SPOR K.D.

212	B.PAŞA ORTA MH. ESNAFLARI
213	KULALILAR SOSYAL KALKINDIRMA, YARDIMLAŞM
214	YILDIRIM MAHALLESİ AVCILAR VE ATICILAR İ
215	TUNCELİ İLİ ÇEMİŞGEZEK İLÇESİ GEDİKLER K
216	İSTANBUL BAFRA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
217	BAYRAMPAŞA TEKNİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
218	500 EVLER ŞEHİRKÜLÜBÜİ DERNEĞİ
219	USTA KARATE İHT. KULÜBÜ DER.
220	YEŞİLCAMİİ KUR'AN K.KURSU D.
221	KIRKLARELİLİLER SOS.YRD.DAY.DER.
222	KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİ İŞLETMECİLE
223	B.PAŞA ALIŞVERİŞ ÇARŞISI DER.BŞK.
224	KIRKLARELİ KOÇCAZ KÖYLERİ SOS.YAR.D.
225	ULUS. AND. VE TRAKYA OTOBÜSCÜLR DER.
226	GİRESUNLULAR KÜL. VE YAR. DER.
227	DOĞUBEYAZIT ÇEVRE KÖYLERİ YARDIMLAŞMA, D
228	NEVŞEHİR İLİ ACIGÖL İLÇESİ SOSY.
229	EDİRNELİLER KÜLTÜR VE YAR.DER.BŞK.
230	EYÜP RUMELİ TÜRKLERİ KÜL.DAY.DER.B.
231	ESENLER RUMELİ KÜL.VE DAY.DE.BŞ
232	DERİNCE KÖYÜ SOS. YAR. DER
233	ALMUS İLÇESİ DİKİLİ KASABASI
234	ÇANKIRI ILGAZ BAŞDİBEK DER.
235	KASTAMONULULAR DAY. DER
236	SİNOP İLİ GERZE İLÇESİ KUZSÖKÜ KÖYÜ YRD
237	KASTAMONU ÇATALZEYTİN İLÇESİ PAŞALI KÖYÜ
238	ERZİNCAN REFAHİYE SARI BAY. KY.
239	BAYRAMPAŞA VATAN MAHALLESİ EĞİTİM GÖNÜLL
240	KANATLARKÖYÜ KÜLTÜR SOS. DERNEĞİ
241	KUMANOVALILAR DERN.BŞK.
242	İSTANBUL TOPTAN PATATES VE SOĞANCILAR YR
243	KARTALTEPE MAHALLESİ ÇİFT ŞEREFELİ CAMİ